

[Socialministeren]

1985 forhøjes fra de nuværende 3.000 kr. (4.800 kr. til førtidspensionister) til 4.200 kr. (6.000 kr. til førtidspensionister).

Regeringen har således fundet det rigtigst at foreslå en forhøjelse af samme størrelse som ved den seneste regulering af hædersgavebeløbet.

Der er for tiden ca. 5.370 hædersgavemodtagere, og forhøjelsen må forventes at medføre en merudgift på ca. 6,5 mill. kr. årlig.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg tillader mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om tjenestemandsansættelser ved Bornholmstrafikken.

(Lovforslag nr. L 199).

Formålet med lovforslaget er til hver en tid at kunne opretholde sejladsen til og fra Bornholm. Dette er af største vigtighed for det bornholmske samfund, der er stærkt afhængigt af den transport af passagerer, post og gods, som statsvirksomheden Bornholmstrafikken udfører.

Forhandlingerne omkring overenskomstfornyelser har flere gange været vanskelige. Dette forhold har truet med at afskære sejladsen til og fra Bornholm, og en sikring af sejladsen synes kun at kunne ske gennem ansættelse af tjenestemænd ved Bornholmstrafikken.

Det er hensigten højst at tjenestemandsbetætte det antal stillinger, der må anses for nødvendigt for at sikre sejladsen med de to store færger.

Som det fremgår af lovforslaget, er der alene tale om en bemyndigelse til ministeren for offentlige arbejder, og det er i øvrigt ikke hensigten at indlede forhandlinger med tjenestemændenes centralorganisationer, forinden de nuværende aftaleforhandlinger er afsluttet.

Selv om lovforslagets vedtagelse således ikke vil kunne sikre sejladsen i dette år, vil det dog være hensigtsmæssigt med en vedtagelse af forslaget i indeværende folketingsår, således at der snarest kan indledes forhandlinger med tjenestemændenes centralorganisationer om de nærmere vilkår for de af lovforslaget omfattede tjenestemandsansættelser.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, tillader jeg mig at anbefale forslaget til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spm. nr. S 838

1) Til statsministeren af:

Gade (SF):

»Kan statsministeren bekræfte, at to danske ministre deltager i den danske komité for en europæisk union om økonomi, udenrigspolitik og forsvar?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Weekendavisen fra den 1. marts 1985 er to ministre gået aktivt ind i den danske komité for en europæisk union om økonomi, udenrigspolitik og forsvar.

Da regeringen støttede dagsordenen af 28. maj 1984 (Folketingstidende 1983-84, 2. samling, sp. 7178), finder spørgeren det nødvendigt at få klarlagt regeringens formål med dette skridt.

Gade (SF):

Da jeg stillede spørgsmålet, var der kun to danske ministre, der deltog i den danske komité for en europæisk union om økonomi, udenrigspolitik og forsvar, men siden har jeg i dagspressen kunnet læse, at der nu er tale om fire; nu er det altså 20 pct. af regeringen, der er medlemmer af den union, som i sit program skriver:

»I den sidste halve snes år har skiftende danske regeringer ikke kunnet varetage danske interesser med fuld styrke inden for EF«, og som desuden skriver:

»at det, man har kunnet blive enige om, er blevet mere og mere udvandet, og det kan i dag ikke betragtes som et tilfredsstillende grundlag for at varetage Danmarks interesser i EF.«

Det forekommer mig interessant at få afklaret, om det er rigtigt, at fire ministre er gået ind i denne komité, og hvilke formål regeringen kan have med det, når regeringen rent faktisk stemte for dagsordenen af 28.

[Gade]

maj, som står i direkte modstrid med den nævnte komités formål.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Må jeg først sige til spørgeren, at regeringen har en særdeles veldefineret markeds politik. Den har f.eks. fundet udtryk i den dagsorden, folketinget vedtog den 28. maj 1984, og denne dagsorden, som indeholder principperne for Danmarks markeds politik, har alle ministre tilsluttet sig. Dette synes jeg vi skal holde fast i som det aldeles afgørende i det spørgsmål, der er stillet til mig.

Så har jeg forstået, at nogle mennesker har ønsket at danne et debatforum eller en komité, eller hvad de nu kalder det, hvis hovedformål skal være at etablere et modstykke til det arbejde, andre udfører for at få Danmark ud af EF og ud af NATO. Nu kan man jo diskutere, hvor vigtigt det er, eller hvor nødvendigt det er, og jeg har personlig ikke noget videre kendskab til denne komité. Først her til morgen har jeg set en skrivelse, som komiteens formand har sendt ud til en række mennesker. Teksten er ikke alt for klar, men jeg har da forstået, at jeg refererer rigtigt, når jeg som før siger, at hovedformålet altså er at have et modspil over for de kredse, som ønsker at få Danmark ud af EF og NATO. Så forstår jeg, at enkelte ministre har syntes, det var et formål, de gerne ville tilslutte sig. Men det er ikke noget, som de pågældende har konfereret med mig; det er deres egen beslutning. De, der har sympati for denne nye komités arbejde, har vel udtrykt den sympati, fordi de føler, at det er i overensstemmelse med deres partiers program, og det skal jeg heller ikke blande mig i.

Jeg skal bare slutte, som jeg begyndte, med at slå fast med syvtommersøm, så der ikke er ringeste tvivl, at regeringen har en klar markeds politik, og det er folketingets dagsorden af 28. maj. Den dagsorden har alle ministre tilsluttet sig, og den tilslutter de sig fortsat.

Gade (SF):

Jeg skal takke for svaret, som jeg heller ikke synes er udpræget klart. På den ene side fastholder regeringen 28. maj-dagsordenen. På den anden side accepterer statsministeren, at fire ministre, 20 pct. af regeringen, går ind for en anden politik.

Skal jeg forstå statsministerens udtalelse sådan, at disse fire ministre, heraf bl.a. en minister, der arbejder med EF-spørgsmål, nemlig landbrugsministeren, er sat uden for diskussionerne i regeringen, sådan at deres synspunkter, som jo fremgår af Guldbergkomiteen, ikke er på bordet, når man drøfter disse spørgsmål i regeringen? Jeg anfægter ikke partiets ret til at have andre synspunkter, heller ikke CD som parti, men jeg forstod statsministeren sådan, at regeringen har valgt en politik på dette område.

Ivar Nørgaard (S):

Mener statsministeren ikke, at det er i strid med almindelig kutyme for ministres arbejde, at ministre ikke, inden de tilmeldte sig denne komité, bad om statsministerens tilladelse hertil? Det har været almindelig praksis i tidligere regeringer i hvert fald, at ministre henvender sig til statsministeren for at sikre sig, at statsministeren finder, det er i overensstemmelse med regeringens politik og førelse, at de er medlemmer af komiteer, også for at statsministeren i påkommende tilfælde kan rejse spørgsmål til folketingets udvalg for forretningsordenen, hvis statsministeren er i tvivl. Jeg kunne forstå på statsministerens svar, at statsministeren måske ville have sagt nej, hvis disse ministre havde spurgt, da statsministeren jo ikke omtalte komiteens arbejde med større sympati.

Stinus (RV):

Finder statsministeren alligevel ikke, at det kan komme til at belaste regeringens troværdighed, at medlemmer af denne deltager i en arbejdende komité, så vidt jeg forstår, hvis erklærede mål med hensyn til en europæisk union strider mod vedtagelser i folketinget, oven i købet vedtagelser, som de pågældende ministre selv har stemt for, eller sagt på en anden måde: hvis formål har et andet sigte end Danmarks eller regeringens erklærede politik?

Når jeg stiller spørgsmålet, er det udtryk for den forvirring, som denne dobbeltholdning hos medlemmer af regeringen kan skabe i befolkningen, og når man tænker på de strenge regler, der i øvrigt gælder for ministres medlemskab af selv de uskyldigste foreningsbestyrelser, menighedsråd osv., må jeg betegne ministrenes deltagelse i unionskomiteer

[Stinus]

teen som endda overordentlig uklog og belastende.

Albrechtsen (VS):

Nu kan man ikke bebrejde nogen – heller ikke ministre – at de deltager i de politiske bevægelser, som de måtte finde det for godt at deltage i; det må være deres demokratiske ret, så længe der ikke opstår sammenblandinger af deres politiske hverv som ministre og den politiske aktivitet, de udfolder, så det skal jeg ikke gå nærmere ind i. Men jeg vil bede statsministeren kommentere det spørgsmål, om der med disse ministres deltagelse faktisk foreligger en åbenlys splittelse i regeringen på spørgsmålet om en europæisk union, for sådan forstår jeg det i og for sig, når statsministeren understreger dagsordenen, mens der altså er nogle ministre, der ønsker at gå en helt anden vej.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg kan svare hr. Gade, at alle enogtyve ministre – også de fire omhandlede – fortsat er tilhængere af det synspunkt, som fandt så klart udtryk i folketingets dagsorden af 28. maj 1984, hvor det siges, at folketinget fastslår, at grundlaget for Danmarks medlemskab af EF er en bevarelse af vetoretten og en fastholden af kompetencefordelingen mellem Ministerrådet, Kommissionen og EF-Parlamentet, hvorfor folketinget afviste og fortsat afviser EF-Parlamentets udkast til en traktat om oprettelse af en europæisk union. Men der er altså nogle ministre, der har følt, at det var rigtigt at udtrykke sympati for et debatforum, eller hvad man nu skal kalde det, som har sat sig det mål i opinionsdannelsen og debatten herhjemme at være mere positiv over for et tættere europæisk samarbejde end visse andre kredse. Der er jo mange grader af tilslutning til og begejstring for en udvikling af EF i de kommende år henimod, det behøver ikke være tættere integration, men i alt fald et mere effektivt samarbejde.

Lad mig sige til hr. Ivar Nørgaard, at det næppe ville have været mig ukært, hvis de pågældende ministre havde spurgt mig til råds, men det har der altså ikke været tale om, og for at afværge enhver tvivl vil jeg gerne give udtryk for, at jeg definitivt har

besluttet mig til ikke at melde mig under hr. Guldbergs faner.

Må jeg sige til hr. Stinus, at jeg har forstået, at komiteen – eller hvad man nu skal kalde den – har nogle langtidsmål om union, og det synes jeg da er en overordentlig ærlig sag. Jeg har forstået, at komiteen ikke så meget beskæftiger sig med, hvad der skal ske med det europæiske samarbejde i den allernærmeste fremtid, når Dooge-komiteen afleverer sin rapport til os, men man har altså en sympati for en union på noget længere sigt. Dette er jo ikke nyt, for en sådan sympati gav min forgænger, hr. Anker Jørgensen, allerede udtryk for som statsminister i 1972.

Jeg mener ikke, der foreligger nogen uklarhed, i hvert fald ikke efter drøftelsen her i folketinget nu, om regeringens markedspolitik. Jeg kan heller ikke give hr. Albrechtsen ret, når han siger, at disse tilmeldelser til debatforumet er et udtryk for splittelse. Der er ingen som helst splittelse i regeringen om den markedspolitik, regeringen fører og skal føre.

Gade (SF):

Jeg synes ikke, det blev meget klarere efter de sidste bemærkninger fra statsministeren. Jeg forstår altså, at de fire ministre, selv om statsministeren forsøger at bortforklare det, er gået ind i en komité med et fundamentalt andet sigte end det, der står i dagsordenen af 28. maj. Disse ministre har altså indflydelse på politikken og også EF-politikken i regeringen, samtidig med at statsministeren fastholder 28. maj-dagsordenen.

Jeg vil gerne spørge, om statsministeren er bekendt med, som jeg er det, at hr. Ove Guldberg i officielle breve henviser til, at ministre i den danske regering er med i hans komité for at skabe den politiske union, og om det giver statsministeren anledning til nye overvejelser, at jeg nu fortæller, at dette, at der er ministre med, benyttes i henvendelser til andre for at give det særlig autoritet.

Hvis statsministeren vil opfattes som troværdig med hensyn til, at der ingen tvivl er om regeringens holdning, bør statsministeren efter min mening opfordre de fire til at gå af, inden det måske om en uge er blevet til otte.

Svend Auken (S):

[Svend Auken]

Gør det slet intet indtryk på statsministeren, at et flertal i Folketinget tilsyneladende med hr. Stinus' ord finder de fire ministres beslutning både uklog og belastende for den troværdighed, der gerne skulle herske om dansk markedspolitik? Gør en så klar tilkendegivelse her under spørgetiden ikke indtryk på statsministeren, og hvis den gør det, hvad agter statsministeren så at foretage sig for at fjerne dette troværdighedsproblem?

Endelig: hvornår i 1972 har tidligere statsminister hr. Anker Jørgensen på Danmarks vegne givet tilslutning til at arbejde for en europæisk union omfattende økonomi, udenrigspolitik og forsvarspolitik?

Risgaard Knudsen (S):

Vi har før oplevet, at det for et medlem af en regering kan være ubehageligt parlamentarisk set at udtale sig som privatperson uden for parlamentet. Derfor vil jeg gerne spørge statsministeren, om et medlem af den nuværende regering kan udtale sig om landets markedspolitik som privatperson og på en måde, der ikke svarer til den af regeringen erklærede markedspolitik, som er fastlagt af Folketinget.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Må jeg først sige følgende til hr. Gade: når jeg studerer den tekst, komiteen har sendt ud, når jeg til det resultat, at det ikke rummes inden for mine talenter at tage stilling til, hvorvidt og i hvilket omfang den måtte være i strid med den mere konkrete tekst, Folketinget vedtog i sin dagsorden den 28. maj i fjor. Det synes jeg er meget svært at sige, fordi komiteens tekst altså er så tilpas sløret formuleret.

Så vil jeg også gerne minde om, at det forholder sig således for så vidt angår Danmarks og regeringens markedspolitik, at vi i Folketingets markedsudvalg hele tiden har meget grundige og indgående drøftelser, som i reglen slutter med afgivelse af et mandat. Der er altså ikke tale om, at regeringen her på nogen måde handler på fri bane. Beslutningerne træffes med dækning af et flertal, og de meldinger, regeringen giver vore partnere i EF, er og skal være dækket af et flertal.

Hr. Risgaard Knudsen spørger, om ministre som privatpersoner kan udtrykke f.eks.

markedspolitiske synspunkter, som måtte være i strid med deres anpart i regeringens officielle politik. Hertil må jeg principielt svare nej, det kan ministre ikke. Men man kan jo diskutere, om der er problemer forbundet med, at nogen – også ministre – er deltagere i foreninger eller andet, hvor man har sat sig nogle langsigtede, mere vidtgående mål. Folketingets dagsorden af 28. maj i fjor var en slags kompromis mellem forskellige grundholdninger, og jeg synes, det var et klogt og rigtigt kompromis, men jeg mener i og for sig ikke, det skulle forhindre nogen i at sige, at det på lang sigt, om 10 eller om 20 år, kan være rigtigt, folkeligt, dansk at have sat sig nogle mere vidtgående mål. Men nu synes jeg, vi har talt ud om den ting.

Gade (SF):

Det synes jeg faktisk ikke, for statsministeren forsøger jo at bagatellisere det. I det grundlag, som jeg står med her, og som statsministeren ikke har talenter til at se at der er nogen modsætning i, står:

»Det, man kunne blive enig om i markedspolitikken, er blevet mere og mere udvandet, og det kan i dag ikke betragtes som et tilfredsstillende grundlag for at varetage Danmarks interesser i EF.«

Fire ministre mener tilsyneladende, at det grundlag, som statsministeren står for, er blevet udvandet og ikke kan betragtes som et tilfredsstillende grundlag for at varetage Danmarks interesser i EF. Hvis statsministeren ikke kan se, at der er en modsætning her, kan jeg godt forstå det med talenterne.

Endelig vil jeg fremsætte en kommentar til spørgsmålet om ytringsfrihed. Der er andre aviser, knyttet til regeringspartier, som har foreståelse for denne problemstilling. Jeg kan nævne Holbæk Amts Venstreblad, der skriver:

»Nok har vi foreningsfrihed her i landet, man når en forenings formål er i direkte modstrid med regeringens erklærede politik, bør i det mindste de fire ministre vare sig for at være med.«

Jeg er enig med Holbæk Amts Venstreblad.

Lasse Budtz (S):

Det kan godt være, statsministeren mener, der er sagt nok om den ting, men jeg hørte

[Lasse Budtz]

ikke statsministerens svar på hr. Svend Auken's konstatering af, at et flertal på grundlag af hr. Stinus' udtalelser i dette ting finder, at der er handlet uklogt og belastende af de fire ministre. Jeg vil meget gerne have statsministerens kommentar til denne helt lysende klare konstatering.

Søgaard (S):

Jeg forstod, at statsministeren var enig med spørgerne om det uheldige i dette at dyrke privat udenrigspolitik, sikkerhedspolitik, eller hvad man vil, på denne måde.

Jeg vil på denne baggrund gerne spørge, hvor statsministeren præcis vil sætte grænsen for ministres muligheder for at deltage i privat sikkerheds-/udenrigspolitisk arbejde i forhold til de beslutninger, der er truffet herinde.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det bliver sværere og sværere. Hr. Lasse Budtz spørger, om jeg er bekymret over, at så mange i dag har givet udtryk for, at de pågældende ministre har handlet uklogt ved at give deres tilslutning til den pågældende komité. Jeg ser da altid helst, at mine ministre bliver rost, men det kan jeg vel ikke forlange over et mangeårigt forløb skulle være tilfældet hver eneste gang.

Hr. Søgaard spørger, hvor grænsen præcis ligger imellem, hvad en minister kan gøre som en slags privatmenneske og så ministerens handlinger som minister. Det er nok en grænse, som er svær at sætte, og vi har jo nogle historiske fortilfælde, som er overordentlig interessante, men til gengæld også meget historiske – og måske også vejledende – men vi bliver jo nok alle kloge.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 846

2) Til statsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Vil regeringen sikre, at markedsudvalgets medlemmer og offentligheden får mulighed for at læse Spaak II-udvalgets endelige rapport i rimelig tid, inden markedsudvalget bliver bedt om at tage stilling til rapporten og den danske holdning i de kommende unionsforhandlinger?«

Skriftlig begrundelse

Den 30. november 1984 behandlede markedsudvalget regeringens forhandlingsoplæg forud for topmødet (Det europæiske Råd) den 3.-4. december 1984.

Forinden gjorde regeringen alt for at hemmeligholde den foreløbige rapport fra Spaak II-udvalget, en rapport, hvis flertalskonklusioner afgørende strider mod forudsætningerne for Danmarks EF-medlemskab. End ikke markedsudvalgsmedlemmerne, der blev bedt om at tage stilling til et forhandlingsoplæg, havde fra regeringen modtaget rapporten. Dog var det lykkedes nogle medlemmer at fremskaffe rapporten gennem andre kanaler.

Kort fortalt skete der det på markedsudvalgsrådet, at et flertal i udvalget, uden at have fået det nødvendige materiale i sagen, gav regeringen et meget uklart forhandlingsmandat på baggrund af et mundtligt oplæg. Ansvar for, at det kunne gå således, er naturligvis ikke alene regeringens, men også markedsudvalgsflertallets.

Spørgsmålet er nu, om et sådant hemmelighedskræmmeri skal fortsætte i denne sag, og om samme fremgangsmåde skal gentages op til det kommende topmøde i slutningen af marts.

Albrechtsen (VS):

Formålet med dette spørgsmål er, at jeg gerne vil gøre, hvad jeg kan, for at hindre en gentagelse af begivenhedsforløbet op til topmødet i december 1984, hvor markedsudvalget blev bedt om at tage stilling til et forhandlingsoplæg forud for topmødets behandling af unionsspørgsmålsforhandlingerne på baggrund af den foreløbige rapport fra Spaak II-udvalget.

Regeringen sørgede ikke dengang for, at markedsudvalget havde dette afgørende dokument og kunne læse det, før der skulle tages stilling til sagen i markedsudvalget, og med dette spørgsmål beder jeg altså statsministeren om at hindre, at det gentager sig op til markedsudvalgsrådet forud for det kommende topmøde i slutningen af denne måned.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Hr. Albrechtsens spørgsmål om Dooge-komiteens rapport, som jeg egentlig udmærket forstår, er nu alligevel ifølge sin skriftlige

[Statsministeren]

begrundelse stillet på et lidt forkert grundlag, for af begrundelsen fremgår det, at regeringen i sin tid gjorde alt for at hemmeligholde den foreløbige rapport, og det mener jeg er forkert. Da jeg i sin tid orienterede markedsudvalget forud for rådsmådet i december 1984, oplyste jeg, at Dooge-komiteen havde besluttet at lade det være op til Det europæiske Råd, hvad der videre skulle ske med rapporten. Rapporten forelå i øvrigt ikke i endelig udformning på daværende tidspunkt. Men jeg lovede så – og det fandt jeg da var helt naturligt – at virke for, at den snarest muligt kunne sendes til markedsudvalget. Og det skete som bekendt få dage efter.

Jeg har i dag samme synspunkt som i december 1984. Jeg ville derfor – også uden hr. Albrechtsens opfordring, som naturligvis er velkommen – have arbejdet for, at rapporten kan blive sendt til markedsudvalget så tidligt som muligt. Jeg tror dog nok, det er praktisk, at det sker, når vi har den i dansk tekst, og det vil vi søge at få hurtigst tænkeligt. Jeg har en vis forhåbning om, at det kan ske nogle dage før det kommende møde i Det europæiske Råd, hvor der i øvrigt ikke med hensyn til dette emne skal træffes egentlige beslutninger, men jeg er altså ikke helt herre over det selv. Men er det muligt, får vi den frem, og helst på dansk, i rimelig tid, således at markedsudvalgets medlemmer kan gøre sig bekendt med teksten.

Albrechtsen (VS):

Jeg synes ikke, svaret var helt tilfredsstillende, for det lægger faktisk op til, at der sker en gentagelse af det beklagelige forløb, der var sidste gang.

Når jeg har sagt, at statsministeren og regeringen dengang hemmeligholdt rapporten, mener jeg dermed, at andre var i stand til at fremskaffe den i en dansk udgave og fremsende den til markedsudvalgets medlemmer, så vi dog nogle timer før havde en uofficiel udgave, og det gjorde, at vi trods alt kunne nå at stille nogle spørgsmål på det markedsudvalgsmøde, men det var ikke regeringens fortjeneste. Nu ligger det sådan, at rapporten formentlig bliver færdiggjort her i weekenden, og så er der meget kort tid. Hvis statsministerens betingelse om, at den skal foreligge i en officiel dansk oversættelse, skal opfyldes, er det så ikke korrekt, at vi ikke når det,

inden folkettinget på torsdag skal behandle VS-forslaget, og inden markedsudvalget formentlig på fredag i næste uge skal behandle sagen? Hvis det er rigtigt, gentager begivenhederne fra dengang sig faktisk, og derfor vil jeg gerne spørge helt præcist: Har vi materialen inden fredag i næste uge, således at vi faktisk kan nå at læse det, inden vi bliver bedt om at tage stilling til det?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Hr. Albrechtsen ved jo fra sin virksomhed i markedsudvalget, at vi sondrer mellem tilfælde, hvor udvalget modtager en orientering, og tilfælde, hvor ministre søger om tilslutning til konkrete beslutninger. Det, der bliver tale om i forbindelse med det kommende topmøde i slutningen af marts 1985, er ikke, at regeringen søger mandat til at kunne træffe konkrete beslutninger, for sådanne skal ikke træffes på det forestående møde i Det europæiske Råd. Men alligevel føler jeg naturligvis en forpligtelse til at gøre mit allerbedste for, hvis det er teknisk muligt, at markedsudvalget bliver orienteret, helst også ved at få teksten på dansk, inden markedsudvalgsmødet holdes. Om det lader sig gøre, kan jeg ikke give et forpligtende tilsagn om, men jeg kan love at gøre mit bedste; mere står jo ikke i min magt.

Albrechtsen (VS):

Ja, det er ikke sikkert, at det bedste er godt nok, må jeg sige til statsministeren. Jeg vil derfor spørge statsministeren, om vi kan få følgende ordning: Så snart statsministeren har dokumentet dernedefra – og det må jo ske i løbet af weekenden, mandag formentlig, hvor det godt nok foreligger i en udenlandsk udgave – kan statsministeren så ikke sende det til de markedspolitiske ordførere eller til gruppeformændene, således at vi kan få lov til at læse den?

Jeg synes ikke, at dette, at man må afvente en gennemgang og en officiel dansk oversættelse, skal hindre, at vi på de afgørende møder: drøftelsen i folketingssalen i næste uge og markedsudvalgsmødet, kan få mulighed for at gå tingene efter i sømmene på en rimelig måde. Jeg forstod statsministerens udsagn sådan, at statsministeren ikke vil søge nyt mandat, og derfor må det forstås sådan, at statsministeren vil køre på det gamle mandat

[Albrechtsen]

fra november 1984, men der kan jo godt være behov for at gå det meget nøje efter i sømme sammenholdt med den nye rapport, der foreligger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 849

3) Til statsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Kan statsministeren bekræfte, at NATO-planlæggerne i forbindelse med WINTEX/CIMEX 85 i en politisk-militær krisesituation betragter fagforeningerne og fredsbevægelserne som de største interne trusler, som skal bekæmpes og eventuelt elimineres?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge oplysninger fremlagt i New Statesman den 1. marts 1985 er en hovedaktivitet, især i den første del af WINTEX/CIMEX, at bekæmpe interne trusler, og det oplyses, at NATO-planlæggerne i den forbindelse har udpeget fagforeningerne og fredsbevægelserne til at være de største interne trusler, der i en militær-politisk krise eller mobiliseringssituation skal bekæmpes eller ligefrem elimineres.

Dette er i overensstemmelse med de tidligere offentliggjorte materialer fra WINTEX 81, hvor man bl.a. øvede sig i at nedkæmpe strejker og demonstrationer, i indførelse af presse censur osv.

Oplysningerne i New Statesman harmonerer uhyre dårligt med statsministerens oplysninger i svaret på spørgsmål nr. S 802, hvor statsministeren skriver, at øvelsens procedurer »respekterer de forfatningsmæssige krav«.

Dette skal også sammenholdes med, at det britiske underhus ifølge oplysningerne i New Statesman ikke vil kunne forventes inddraget i de sidste og afgørende faser af det forløb, som øvelsen dækker.

Albrechtsen (VS):

Jeg stiller dette spørgsmål til statsministeren på baggrund af de svar eller rettere sagt manglende svar, som statsministeren hidtil har afgivet om WINTEX 85-øvelsen. Reelt har vi ikke fået andet at vide, end at statsministeren siger, at der er tale om en fiktiv

øvelse, som man ikke kan drage nogen slutninger om med hensyn til de virkelige begivenheder, der kunne ske i en sådan krigs- og krisesituation. Det kunne man jo så håbe var rigtigt, men er det ikke sådan, at der er en grund til, at man afholder sådanne øvelser? Hele dette uhyggelige skuespil er vel ikke bare en form for beskæftigelsesterapi for fantasifulde NATO-planlæggere. Det er vel, fordi man rent faktisk søger at drage nogle konkrete konklusioner med hensyn til, hvordan et virkelig begivenhedsforløb vil blive.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Hr. Albrechtsen siger i sit spørgsmål, at man fra planlæggernes side under WINTEX-arrangementet skulle betragte fagforeninger og fredsbevægelser som de største interne trusler, der skal bekæmpes og eventuelt elimineres. For den danske regering foreligger der intet som helst oplyst om, at dette skulle være tilfældet, og jeg kan også gøre opmærksom på, at tidligere danske regeringer heller ikke har haft noget som helst kendskab til det. Hvad angår f.eks. arrangementet af tilsvarende art i 1981, var der ikke på nogen måde tale om en forudsætning om, at det skulle være en af de største trusler, hvad der dog skete fra fagforeningers og fredsbevæglers side, eller hvad det nu er for noget, hr. Albrechtsen måtte forestille sig, og at det derfor skulle bekæmpes eller elimineres. Det er ikke et led i de pågældende stabsøvelser, som har til formål at afprøve procedurer af forskellig teknisk karakter, som kunne blive aktuelle under spændings- og krisesituationer.

Albrechtsen (VS):

Det er naturligvis meget glædeligt, hvis det er korrekt, at der ikke indgår sådanne planer om at eliminere fagforeninger og fredsbevægelser i disse øvelser, men de papirer, som kom til offentlighedens kendskab, og som faktisk var selve drejebogen til WINTEX 81-øvelsen, som statsministeren også nævnte, kan statsministeren vel ikke benægte rent faktisk indeholdt planer om forskellige faser af nødretstilstand, hvori indgik nedkæmpelsen af strejker, demonstrationer og lignende fuldt lovlige aktiviteter iværksat af fagforeninger og fredsbevægelser.

[Albrechtsen]

Det er muligt, at den danske regering ikke har kendskab til det drejebogsmateriale, der forelå dengang, men det er dog en kendsgerning, at det forelå, og burde statsministeren ikke, når det samtidig kommer frem i kilderne fra England, New Statesman, at WINTEX 85-drejebogen indeholder tilsvarende oplysninger, i det mindste undersøge grundigt, om det rent faktisk forholder sig sådan?

Jeg vil også godt spørge statsministeren, om ikke det giver anledning til meget store betænkeligheder, at det af de engelske offentlige oplysninger fremgår, at det britiske underhus ikke vil blive inddraget i de afgørende beslutninger, der træffes i en krisesituation, der er ved at gå ud af kontrol. Giver det ikke statsministeren anledning til de allerstørste betænkeligheder med hensyn til, hvordan planlæggerne forestiller sig at det danske folketing skulle inddrages i en sådan situation?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Af hensyn til, at vi nu ikke påtager os alt for uoverkommelige arbejdsopgaver, synes jeg nok, vi bør overlade til vore engelske venner selv at tage stilling til, om de ønsker at have den procedure, at underhuset i større eller mindre omfang under forskellige hypotetiske forudsætninger skal inddrages i engelske regeringsbeslutninger. Jeg synes godt, vi kan erkende, at det er et problem, som ikke er vitalt for os i Danmark.

Jeg må beklage, at jeg ikke kan bekræfte de oplysninger, hr. Albrechtsen forsøger at pådutte os. Hr. Albrechtsen har som kilde til sine spørgsmål i denne sag både Land og Folk og New Statesman, men det er altså ikke tilstrækkeligt. Der foreligger intet oplyst for mig om, at man som et led i WINTEX-øvelserne nu eller tidligere har skullet betragte fagforeninger og fredsbevægelser som en intern trussel, der skal bekæmpes og elimineres. Det forekommer mig også at være fuldstændig vanvittigt. Hvad skulle det dog være godt for? Det går vi ud fra er en lovlig aktivitet. Skulle nogen i forbindelse med en sådan situation handle i strid med landets love og udføre kriminelle handlinger, er det klart, at danske myndigheder må være beredt på at skride ind, men fredsbevægelsers aktivitet i almindelighed er da heldigvis ikke kriminell.

Hermed håber jeg at have sagt et enkelt ord, som hr. Albrechtsen og jeg kan være enige om.

Albrechtsen (VS):

Det glæder mig meget, at statsministeren så kraftigt understreger, at det faktisk ville være vanvittigt at gribe ind over for fagforeningers og fredsbevægelsers lovlige aktiviteter, og statsministeren har ret i, at på det punkt er vi ganske enige. Men jeg kan ikke forstå, at statsministeren ikke vil iværksætte en nøjere undersøgelse af, hvordan det kan være, at disse oplysninger fra – som statsministeren sagde – vidt forskellige og af hinanden uafhængige kilder ustandselig fremkommer om WINTEX-øvelsen, og jeg må sige, at det er ganske enkelt ikke korrekt, når statsministeren siger, at oplysningerne om WINTEX 81 ikke kan bekræftes, for det materiale, som bl.a. er gengivet i forskellige numre af Solidaritet fra 1983, er autentisk materiale, som af hollandske fredsaktivister blev fjernet fra NATO-bunkere og fremlagt for offentligheden. Det er ikke referater eller andenhåndsmateriale, det er konkret dokumentarisk drejebogsmateriale fra selve øvelsen, og det kan statsministeren vel ikke benægte.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 773

4) Til *socialministeren* af:

Hanne Andersen (S):

»Vil ministeren redegøre for, om det er regeringens socialpolitiske målsætning, at flere og flere sociale opgaver skal løses af private organisationer og her specielt frivillige private hjælpeorganisationer?«

Hanne Andersen (S):

Begrundelsen for dette mundtlige spørgsmål i dag er et svar på et tidligere af mig stillet skriftligt spørgsmål om, hvornår regeringen vil indfri statsministerens løfte i nytårstalen om at tage initiativer til fordel for de grupper af medborgere, der i stigende grad er afhængig af private hjælpeorganisationer.

I svaret var der ikke noget konkret fra socialministeren ud over en påskønnelse af de private hjælpeorganisationer, og jeg har be-

[Hanne Andersen]

stemt heller ikke til hensigt at nedgøre privat hjælpearbejde, men vil gerne efterlyse de initiativer, som statsministeren bebudede i sin nytårstale.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Som svar på det spørgsmål kan jeg sige, at det, der er udgangspunktet for regeringens socialpolitik, er det enkelte menneske, dets situation og muligheder. Det er målet for regeringens socialpolitik, at mennesker med sociale problemer hjælpes i gang, og at deres egne evner bruges, men det er også vigtigt, at sociale spørgsmål er noget, der engagerer os alle ud fra en medmenneskelig betragtning. Efter min mening kan man ikke bare sige, at når man har betalt sin skat, har man opfyldt sine menneskelige og sociale forpligtelser.

Det er imidlertid ikke hensigten, at flere opgaver direkte skal overføres fra det offentlige til de frivillige organisationer, men det er væsentligt, synes jeg, at det sociale netværk styrkes, og at de frivillige organisationer får rimelige vilkår at arbejde under. Jeg mener også, at der bør være – og at det er frugtbart, at der er – et samspil mellem det offentlige og de frivillige sociale organisationer, som jo ofte har trådt nye veje, tænkt nyt og fundet nye måder at løse problemerne på.

Derfor er spørgsmålet om den frivillige og den offentlige sociale indsats ikke et spørgsmål om et enten-eller, ikke et spørgsmål om at opstille skarpe skillelinjer, men et spørgsmål om, hvordan vi bruger alle kræfterne i samfundet til at løse menneskelige og sociale opgaver.

Hanne Andersen (S):

Ved et rundspørge til private hjælpeorganisationer gives der udtryk for, helt præcist, at presset på privat hjælp ikke er aftaget, tværtimod er kærne blevet længere, og man er bekymret for, om man fortsat kan løse opgaverne. Alene i København blev der i det foregående år udleveret over 150.000 måltider og meget tøj til specielt enlige forsørgere med børn.

Det er nu så stor en opgave for organisationerne, at jeg synes, det er rimeligt atter at efterlyse de initiativer, der blev bebudet ved nytårstide, og jeg kan samtidig sige, at det er en landsdækkende opfattelse.

Nicolai Tjenesten siger i dagspressen den 27. februar, at problemet er stigende landet over, og at det er flovt for vores land. Jeg havde også indtryk af, at regeringen ved nytårstide mente, at det var flovt for landet, ikke at vi havde private hjælpeorganisationer, for offentlig hjælp kan ikke være 100 pct., men at folk i stigende grad er afhængige af private hjælpeorganisationer for at få de daglige fornødenheder.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Jeg har selvfølgelig også i dagspressen fulgt de udtalelser, der har været fra forskellige frivillige sociale organisationer. Jeg har også set, at nogle har udtalt, at der har været et større pres, og at nogle har sagt, at de har fået større bidrag fra forskellige befolkningsgrupper. Men når fru Hanne Andersen nævner netop Nicolai Tjenesten, som så vidt mig bekendt ikke yder nogen form for økonomisk hjælp til folk, viser dette eksempel også, at der er en række menneskelige og sociale problemer af ikke-økonomisk karakter, der er med til at skabe dette pres. Det synes jeg bestemt det er væsentligt at få en diskussion om, og derfor er jeg da glad for i forbindelse med det eksempel netop at få tilkendegivet, at der er en række andre elementer, der skal med ind i vores socialpolitik.

Hanne Andersen (S):

Det er rigtigt, at der ikke ydes penge af Nicolai Tjenesten, men lederen af Nicolai Tjenesten har tæt kontakt til Kirkens Kørhær, og derfor bliver de ting draget ind.

Jeg må konstatere, at jeg ikke får noget svar på, om regeringen vil opfylde sit løfte om at komme med initiativer til gavn for de svage stillede, således at vi kan blive bragt ud af den situation, hvor der lægges større og større pres på de private hjælpeorganisationer, for at folk kan få de helt nødvendige daglige fornødenheder.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 817

5) Til *undervisningsministeren* af:

Nørgaard-Sørensen (S):

»Kan ministeren bekræfte, at der findes flere tilfælde, hvor forældre har betalt

[Nørgaard-Sørensen]

30.000–40.000 kr. til arbejdsgiveren for en lære- eller praktikplads til deres barn, og hvad agter ministeren at foretage for at komme den påståede personkorruption til livs?«

Skriftlig begrundelse

I Information den 27. februar 1985 udtaler en række anonyme erhvervsvejledere, at der ofte finder en betaling sted fra forældre til arbejdsgiver for at få en plads til deres barn. I samme artikel siger kontorchef Jacob Lange, studievejledningen ved Københavns universitet, at den almindelige personkorruption er udbredt, f.eks. ved at bankdirektøren opretter en praktikplads for snedkermesterens søn, hvorefter snedkermesteren opretter en praktikplads for bankdirektørens søn.

Det bunder naturligvis i en generel mangel på pladser. Men hvis den beskrevne trafik er udbredt, må det krænke alle fra ikke-arbejdsgiverhjem, ligesom det naturligvis er en hån mod de økonomisk dårligt stillede familier, hvis betaling for praktikpladser finder sted i visse tilfælde. Det er uholdbart, hvis disse påstande står uimodsagt. Dersom det er rigtigt, bør ministeren oplyse, hvad han i givet fald – eventuelt gennem lovgivning – agter at foretage for at hindre fremtidige tilfælde.

Nørgaard-Sørensen (S):

Grunden til mit spørgsmål er en række presseforlydender i store dele af den danske dagspresse og ikke mindst i Information den 27. februar, hvor bl.a. kontorchef Jacob Lange fra Københavns universitet udtaler sig. Det, der står ubekræftet og heller ikke er afkræftet i pressen, er, at der i flere tilfælde ved fremskaffelse af lære- og praktikpladser finder betaling sted over for arbejdsgiveren fra forældrenes side, og at der finder en udbredt personkorruption sted.

Jeg vil i første omgang meget gerne have, om undervisningsministeren kunne af- eller bekræfte, at noget sådant virkelig finder sted, for hvis det er tilfældet, er det naturligvis en hån mod de mange unge mennesker, der søger en lære- og praktikplads, og som ikke er så heldig at være født ind i et arbejdsgiverhjem.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Hvis det finder sted, er det selvfølgelig meget forkasteligt, men i ministeriet har vi

ikke kendskab til et eneste tilfælde. Jeg kan forstå, at det har kontorchef Jacob Lange, Københavns universitet, heller ikke, og han plejer ellers ikke at være bleg for at udtale sig. Det skorter altså lidt på konkrete eksempler på denne personkorruption, som det kaldes.

Jeg kan oplyse, at f.eks. en aftale om lave løn automatisk vil være ugyldig, at enhver form for dusør selvfølgelig ikke kan finde sted, og at de forældre, som måtte betale en sådan dusør, til enhver tid vil kunne forlange pengene betalt tilbage. Dertil kommer, at de, der skulle have lyst til at betale en dusør, ikke har nogen som helst garanti for, at de får varen, altså pladsen, for reglerne om, at man kan opsigte aftalen gælder, uanset om der er betalt dusør eller ej.

Det vil sige, at for det første kender vi ikke selv noget tilfælde, og vi kender heller ikke nogen, der gør det. For det andet må vi sige, at det ville være usædvanlig dumt at gå ind i en sådan ekstra betaling, idet man ikke har nogen som helst garanti for noget som helst andet, end at man begår, om ikke en ulovlighed, så i hvert fald noget, der er meget ukorrekt og meget forkert.

Nørgaard-Sørensen (S):

Jeg står i den situation, at jeg gerne vil takke ministeren for svaret, og jeg håber også, at det kommer ud til den del af pressen, der har bragt disse forlydender til torvs, hvad undervisningsministerens holdning er til disse ting, således at det kan blive skåret ud i pap, at den slags transaktioner ikke er acceptable, hverken for folketinget eller for regeringen. Det er jeg meget tilfreds med.

Det andet, som jeg så ser som et problem, er den udvidede fortrinsret, man har indført for børn, vel først og fremmest fra arbejdsgiverhjem, og her tænker jeg på fag som service, levedsmiddelfag, grafiske fag og jordbrugsfaget, hvor det jo stort set i dag er sådan, at 20 pct. af samtlige praktikpladser på de områder forlods er givet til unge mennesker, hvis fædre er arbejdsgivere inden for faget. Det er klart, at hvis man ser lidt logisk på det, kan denne forlods tilskrivning af disse mennesker give pladsproblemer i den anden ende. Vi ved, at der er store pladsproblemer på disse områder, og det kunne måske være en af grundene til, at sådanne rytter –

[Nørgaard-Sørensen]

hvad enten de er sandfærdige eller ikke – kan opstå, og derfor vil jeg gerne spørge undervisningsministeren, om ikke han sammen med sit ministerium kunne tænke sig at foretage i det mindste en undersøgelse af eventuelle uheldige konsekvenser af fortrinsretsreglerne inden for disse bestemte fagområder.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Hvad det første angår, er jeg glad for, at vi i fællesskab kan udbrede den forståelse, at dette er forkasteligt og ikke må finde sted. Det stiller de unge ulige og skaber ikke en eneste ekstra praktikplads, så dér er vi 100 pct. enige.

Hvad det andet angår, den ordning, hvorefter elever med praktikpladstilsagn kan komme ind via en særlig pulje på 20 pct. af pladserne, vil jeg gerne sige for det første, at dette med, at man, hvis man skal overtage en virksomhed fra forældrene, har fortrinsret, er jo ikke noget, den nuværende regering har fundet på. Det er en ældgammel sag, som især fandtes inden for de grafiske fag. Tværtimod har denne regering begrænset det ved at indskrænke det til kun at være et spørgsmål om denne 20 pct.s pulje, så på det punkt mener jeg nærmest at problemet er blevet mindre.

Men jeg vil gerne give spørgeren tilsagn om, at vi løbende vil holde øje med, om det er rimeligt, at denne pulje er på 20 pct., eller om den måske skulle være mindre. Adgangsbegrænsning er noget frygtelig vanskeligt noget, og hver gang man laver puljer, risikerer man, at det via den ene pulje bliver for let, og så bliver det for svært via den anden pulje, men jeg lover, at vi vil holde denne pulje under skarpt opsyn. Vi har ikke i ministeriet set nogen grund til i dette forår at lave nogen ændringer i systemet på dette felt, men jeg lover, at vi fortsat skal følge dette med stor opmærksomhed.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 823

6) Til *arbejdsministeren* af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Har ministeren til hensigt at trække de dispensationer tilbage, som henholdsvis Dansk Eternit-Fabrik i Ålborg og bremsebe-

lægningsfabrikkerne, inkl. Roulunds fabrikker, har fået vedrørende brug af asbest i produktionen dels frem til 1990, dels på ubestemt tid?«

Skriftlig begrundelse

Ministeren har i en kommentar i Politiken den 15. februar 1985 erkendt, at man meget længe har vidst, at asbest kan medføre asbestose og også kræftsygdomme som lunge- og lungehindekræft. Ministeren siger, at målet på længere sigt er at fjerne asbesten helt fra arbejdslivet.

Men hvorfor vente? Dansk Eternit-Fabrik i Ålborg har fået en dispensation, der gælder frem til 1990, men fabrikken har allerede i dag et fuldt asbestfrit eternitprogram, og fabrikken betegner selv sine asbestfrie produkter som epokegørende. Der er altså ingen teknisk grund til, at fabrikken fortsat har dispensationen. Den eneste grund skulle være økonomisk, forstået på den måde, at fabrikken vil have tid fra nu og frem til 1990 til at afskrive de investeringer, man har måttet foretage for at producere de asbestfrie produkter.

De fabrikker, der producerer bremsebelægninger, har oven i købet fået en tidsbestemt dispensation med hensyn til brug af asbest, men man kan i dag sagtens producere – og producerer også – asbestfri bremsebelægninger, både i Danmark og i udlandet, så heller ikke her er der nogen som helst grund til at opretholde dispensationen.

Der er ingen, der har kunnet garantere, at dispensationerne ikke giver anledning til nye tilfælde af asbestose og lunge- og lungehindekræft. Alt, hvad man kan sige, er, at jo mindre arbejderne bliver udsat for asbest, og jo mere støvsvage bearbejdningsmetoder der bruges, jo mindre er risikoen for at pådrage sig en asbestforårsaget sygdom. Det er ikke nok.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Den danske asbestpolitik bygger på den grundopfattelse, at asbesten på længere sigt skal fjernes helt fra arbejdslivet, og at beskyttelsesniveauet dér, hvor asbesten stadig forekommer, skal være det højest mulige.

I overensstemmelse med denne målsætning indeholder de gældende asbestregler et generelt forbud mod erhvervsmæssig frem-

[Arbejdsministeren]

stilling, import og anvendelse af asbest, bortset fra enkelte undtagelser, der er fastlagt i asbestbekendtgørelsen og bilag til denne.

Endvidere er der for arbejde med gamle eller fortsat tilladte asbestholdige materialer truffet en række forholdsregler om arbejdets udførelse, arbejdsstedets indretning og nedrivnings- og reparationsarbejder. Efter asbestreglerne er det tilladt at fremstille, importere eller anvende bl.a. asbestcementprodukter, f.eks. eternitplader og asbestholdige bremsebelægninger. Tilladelsen til fremstilling af eternitplader er givet til 1. januar 1990, mens tilladelsen til fremstilling af asbestholdige bremsebelægninger er givet indtil videre.

Det er klart, at direktøren for Arbejdstilsynet, sådan som reglerne er, skal påse, at arbejdet på virksomhederne udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og jeg vil på baggrund af den fornyede debat om sagen bede direktøren om at overveje en stramning af de eksisterende tilladelser til at anvende asbest i produktionen.

Og lad mig så sige, for at det skal være helt krystalklart, at det er min opfattelse, at vi må have et arbejdsmiljø, der er så sikkert og så sundt, at folk ikke, fordi de går på arbejde, udsættes for at få sygdomme, der kan genere dem eller medføre døden, og som måske først giver sig udslag 10–20 år efter, at man har arbejdet med et farligt stof.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Desværre kan jeg ikke takke ministeren for et tilsagn om at ville trække dispensationerne vedrørende brugen af asbest i produktionen tilbage. Ministeren vil godt nok overveje en stramning, men det var også alt. Jeg synes faktisk, at ministerens svar er et fantastisk udtryk for hykleri.

I Arbejdstilsynets brev til arbejdsmiljørådet vedrørende den fortsatte dispensation til eternitfabrikken f.eks. blev der bl.a. givet den begrundelse for en positiv holdning til dispensationen, at cementarbejdernes fagforeningsformand skulle have haft en positiv holdning til dispensationen. I fjernsynet sagde formanden, at det kun havde drejet sig om ét år, og det blev bekræftet af SiDs miljøkonsulent, men alligevel gælder dispensationen i 5 år.

I brevet står der faktisk også, at forlængelsen vil blive taget op til overvejelse, såfremt der inden 1. januar 1990 fremkommer asbestfri erstatningsprodukter, og sådanne erstatningsprodukter eksisterer i rigt mål i dag.

I Aalborg Stiftstidende den 4. januar udtalte den administrerende direktør, Hans Henrik Nissen, at man nu som den første virksomhed i verden stod med et fuldt asbestfrit eternitprogram, hvis produkter enten var markedsført eller var markedsklare, når dispensationen udløber i 1990. Det er altså blot et spørgsmål om at fremskynde programmet, og det vil sige, at der ikke er nogen som helst teknisk grund til, at dispensationen fortsat skal gælde. Man kan lave eternitplader uden asbest i dag, så den eneste grund til, at dispensationen fortsat skal gælde, må så være af økonomisk art, sådan at fabrikken får lejlighed til at afskrive de investeringer, som er foretaget for at kunne fremstille det asbestfri program.

Og så synes jeg, jeg vil pointere meget, meget skarpt, at der er ingen, der har kunnet sige, at dispensationen ikke giver anledning til nye kræfttilfælde.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg vil sige til fru Elisabeth Bruun Olesen, at jeg tror ikke, hun helt hørte, hvad det var, jeg sagde. Det, jeg sagde, var netop, at jeg ville bede direktøren overveje, fordi det er inden for hans kompetenceområde, om der er grund til at se på, om man skal ændre på dispensationen.

Der har været givet dispensation til Dansk Eternit-Fabrik i Ålborg, men det er ikke korrekt, som fru Elisabeth Bruun Olesen siger, at man kun ønskede dispensationen for ét år. Man fik den for 5 år, men med en bestemmelse om, at såfremt man inden for denne 5 års periode fandt frem til et erstatningsprodukt, altså et produkt, der ikke indeholdt asbest, ville dispensationen bortfalde.

Nu har det vist sig, at man ikke har kunnet finde et sådant produkt, og det har vist sig, at de produkter, som fru Elisabeth Bruun Olesen åbenbart henviser til, ikke har kunnet klare en prøvning på styrkeområdet, ligesom pladen ikke umiddelbart kunne tilpasses til eksisterende tage, på grund af at der var tale om særlige engelske mål.

[Arbejdsministeren]

Men jeg er enig i den tankegang, der ligger bag fru Elisabeth Bruun Olesens spørgsmål, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at der ikke anvendes asbest på danske virksomheder, og derfor har jeg også bedt arbejdstilsynet om at overveje, om der er baggrund for nu helt eller delvis at ophæve den gældende dispensation til at producere visse asbestcementprodukter. Det mener jeg faktisk er udtryk for en positiv arbejdsmiljøpolitik.

Så vil jeg sige med hensyn til de sygdomme, man kan blive udsat for på grund af asbest, at der er tale om både lungekræft, lungehindekræft og det, vi mest har talt om, nemlig asbestose, og jeg mener, at de gældende sikkerhedsregler har elimineret risikoen for asbestose. Derimod er det for mig noget nyt, at risikoen for lungekræft er så vel-dokumenteret, at arbejdstilsynet nu kan udtale sig, som det gør, og derfor mener jeg, at det på baggrund af de resultater er op til arbejdstilsynet i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og i samarbejde med de berørte virksomheder at finde frem til en løsning på dette problem, så folk ikke bliver udsat for at få lungekræft, fordi de går på arbejde.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg ved godt, at fabrikken ønskede og fik en 5-årig dispensation. Det, jeg sagde, var, at cementarbejdernes udvalg havde sagt, at de kunne være med til 1 år. Men i øvrigt, selv om de ikke ville have været med, synes jeg, at dispensationen skulle have været væk, for – som ministeren også var inde på – selv om man har mere støvsvage bearbejdningsmetoder i dag, er der ingen, heller ikke ministerens eget direktorat for arbejdstilsynet, der har kunnet garantere, at der ikke vil fremkomme lungekræftsygdomme og andre asbestforårsagede sygdomme på grund af den forlængede dispensation.

Svaret forelå allerede sidste år i marts måned, det er altså et år gammelt, og det vil sige, at man har haft ét år, hvor man har vidst, at de arbejdere, som stadig væk arbejder med eternitplader med asbest, er udsat for at få en af de nævnte sygdomme. Og eternitfabrikken er jo ikke den eneste fabrik. Roulunds fabrikker har fået en tidsbestemt dispensation, og jeg håber, at ministerens tilsagn om at se på det også gælder den virksomhed, for man kan faktisk i dag producere

bremsebelægninger uden asbest – og gør det i rigt mål. Jeg har en hel liste over importører i Danmark, som ministeren kan få.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Når jeg tillader mig at blande mig lidt i denne debat, er det, fordi jeg synes, det er så vigtigt et område. Jeg synes, at ministeren på sin vis har været en del imødekommende, og det skal hun ikke have utak for overhovedet.

Det, jeg gerne ville spørge ministeren om, var, om ikke tiden er inde til nu at sige, at i løbet af 1985 skal der være løsninger på dette, så skal der anvendes andre materialer, for det er helt klart, at der vil komme lig på bordet, hvis ikke der bliver grebet ind meget, meget hurtigt, og vi kan ikke nøjes med, at der bliver sagt, at man nok skal sætte et udredningsarbejde i gang. Der må sættes en tidsfrist, og det passende var, at man inden udgangen af 1985 var klar til at sige: nu er det slut med asbest i Danmark!

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg vil sige til fru Elisabeth Bruun Olesen, at det er rigtigt, at der også er tale om produktion af asbestholdige bremsebelægninger. Det er således, at på grund af trafikikkerheden er der kun godkendt asbestfri bremsebelægninger på et begrænset antal bilmærker, som fru Elisabeth Bruun Olesen også synes at kende, og hvoraf en stor del er i den ret dyre ende.

Jeg synes også, det er et problem, og jeg vil derfor overveje at tage kontakt til bl.a. justitsministeriet og industriministeriet med henblik på en undersøgelse af, om det er muligt at indføre en tidsbegrænsning for anvendelse af asbestholdige bremsebelægninger.

Så vil jeg sige til fru Lilli Gyldenkilde, at jeg er 100 pct. enig, når fru Lilli Gyldenkilde siger, at dette er et vigtigt område. Det er meget vigtigt, at vi har et ordentligt arbejdsmiljø, og jeg mener også, at hvis der kan være nogen som helst tvivl om, at den dispensation, som eternitfabrikken har fået, virker efter hensigten, og at de sikkerhedskrav, som har været en forudsætning for, at den blev givet, ikke opfyldes, må man også foretage en vurdering af, om den eventuelt må bortfalde. Sådan som reglerne er udformet, er det formelt direktøren for arbejdstilsynet, der har ansvaret for at checke disse ting og foretage

[Arbejdsministeren]

en vurdering af det sundhedsmæssige og så komme med en indstilling til arbejdsmiljørådet. Derfor har jeg bedt direktøren fra arbejdstilsynet om nu at foretage en vurdering af, om der skal ske en ophævelse – helt eller delvis – af dispensationen.

Jeg er også enig med fru Lilli Gyldenkilde i, at det ikke skal være et meget langt udredningsarbejde, der skal vare til 1990, men at det er meget væsentligt, at det bliver udført så hurtigt som overhovedet muligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 851

7) Til miljøministeren af:

Lone Dybkjær (RV):

»Vil ministeren sørge for, at der sker en landsdækkende undersøgelse af nitratforureningen af private brønde?«

Skriftlig begrundelse

De seneste års undersøgelser af drikkevandets kvalitet har vist et foruroligende højt indhold af nitrat i mange mindre forsyningsområder. Problemerne vil de fleste steder kunne løses ved, at man graver dybere brønde eller får drikkevandet andetsteds fra.

Adskillige husstande på landet får imidlertid vand fra egne brønde, og det har kun i enkelte tilfælde været undersøgt. Enkelte prøver kunne tyde på, at nitratforureningen her er endnu større end ved de offentlige vandværker, bl.a. fordi vandet kommer fra højereliggende lag, hvor forureningen er særlig stor.

Det er derfor af stor vigtighed, at disse husstandes vand bliver undersøgt, så man kan få et begreb om problemets omfang og kan gøre opmærksom på de tilfælde af forurening, hvor vandet er direkte sundhedsfarligt.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Indledningsvis vil jeg sige, at det er en kommunal opgave at føre kontrol med, at drikkevandskvaliteten er i orden, også hvad angår drikkevand fra brønde.

Ringkøbing, Storstrøms, Viborg og Århus amtskommuner foretog i 1984 en stikprøvevis undersøgelse af vandet fra i alt ca. 2.500

vandindvindingsanlæg, der forsyner en enkelt ejendom.

Undersøgelsen omfattede både private boringer og brønde og viste, at der var brønde, der havde forhøjet nitratindhold. Et betydeligt antal enkeltanlæg kan tillige være bakteriologisk forurenet.

Planlægningen af, hvorledes der skal skrides ind over for sådanne utilfredsstillende vandforsyningsanlæg, må efter min mening ske som en del af den vandforsyningsplanlægning, der skal foretages for de enkelte kommuner eller dele af kommuner i medfør af vandforsyningslovens § 14. Det kan nemlig i sådanne planer bestemmes, at eksisterende brønde skal afløses af dybere boringer, eller, hvad der antagelig hyppigt vil blive løsningen, at der lægges vandledninger ud, sådan at ejendommene får mulighed for at slutte sig til et vandværk. Der kan eventuelt blive tale om at give påbud om vandværkstilslutning efter vandforsyningslovens § 29.

I det forslag til lov om ændring af vandforsyningsloven, som i øjeblikket behandles i folketinget, er der, bl.a. i erkendelse af resultatet af førnævnte undersøgelse, som punkt 1 foreslået en ny bestemmelse, der indebærer, at amtsrådet eller hovedstadsrådet kan pålægge en kommunalbestyrelse at udarbejde en vandforsyningsplan for en kommune eller en del af en kommune inden for en vis frist. Formålet med denne tilføjelse til loven er, at amtsrådene eller hovedstadsrådet på denne måde skal kunne sikre, at der udarbejdes vandforsyningsplaner i de områder, hvor der ud fra hidtidige undersøgelser er grund til at antage, at den nuværende vandforsyning ikke er tilfredsstillende. Amtsrådet kan som grundlag for en sådan beslutning forlange, at kommunen lader foretage en undersøgelse af vandkvaliteten i områdets drikkevandsbrønde. Jeg mener derfor ikke, at der herefter er grund til at iværksætte en landsdækkende undersøgelse, medmindre det viser sig, at de lokale myndigheder ikke udøver tilsynet tilfredsstillende.

Når jeg har sagt det, vil jeg gerne tilføje, at det er en ret alvorlig sag, og jeg er naturligvis også på den baggrund meget villig til at tage en nærmere drøftelse af problemet med miljø- og planlægningsudvalget.

Lone Dybkjær (RV):

[Lone Dybkjær]

Det sidste synes jeg var positivt. Om det andet vil jeg sige, at i virkeligheden starter jeg et lag under eller før – hvordan man nu skal udtrykke det – miljøministeren, for det, jeg siger, er, at vi kender overhovedet ikke problemets omfang, når det kommer til stykket. Det, som vi ved i øjeblikket, er, at der er et stigende nitratindhold, og som jeg også har skrevet i begrundelsen for spørgsmålet, er det nok voldsommere i de brønde, der kun forsyner én ejendom, fordi vandet dér tages fra de højere liggende lag, som erfaringsmæssigt er mere forurenede.

Det, som har foruroliget mig, er, at der hos enkeltpersoner rundt omkring – det er ikke systematisk, og det er også derfor, jeg spørger, om man ikke kan komme lidt dybere ned i det – er foretaget nogle undersøgelser, som, fuldstændig på tværs af, hvad de troede, viser et foruroligende højt nitratindhold. Når jeg siger foruroligende højt, er det, fordi WHO's grænse er 50 mg pr. liter, og derfor må et indhold på f.eks. 60 mg siges at være over det, som vi kan acceptere, for slet ikke at tale om over 100 mg pr. liter. Det er den slags undersøgelser, der gør, at jeg ikke tror, vi kender problemets omfang, og derfor tror jeg, det er nødvendigt, at man prøver simpelt hen at få kortlagt systematisk, hvad nitratindholdet er også i de private brønde, og i virkeligheden synes jeg næsten, at vi mangler det som en del af diskussionen om lovforslag nr. L 146, som ministeren hentydede til. Det er jo ikke, fordi det er så voldsomt dyrt for den enkelte at få foretaget en sådan undersøgelse, det er af størrelsesordenen 15 kr., og det synes jeg godt må kunne lade sig gøre.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg deler fru Lone Dybkjærs bekymring for den stigende nitratforurening, der er noteret på op til 2–3 gange 50 mg pr. liter. Nu er der så foretaget visse undersøgelser, og de har ikke været beroligende, det er korrekt. På den baggrund og ikke mindst på baggrund af de lovforslag om ændringer, der er til behandling i folketinget, mener jeg, at sagen bør drøftes i miljø- og planlægningsudvalget med henblik på, om der skal foretages yderligere, og også med henblik på at få vurderet den økonomiske side af sagen, som jeg ikke mener at dette spørgsmål giver mulighed for

at vi kan diskutere her. Der er jo en ret så alvorlig økonomisk side af sagen også, men jeg giver gerne bolden videre og håber, at vi kan drøfte sagen i miljø- og planlægningsudvalget.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal ikke forlænge debatten, vi kan fortsætte i miljøudvalget. Jeg synes bare ikke, det med den økonomiske side skal have lov til at stå ukommenteret.

Jeg har undersøgt, hvor dyrt det er at få taget en sådan nitratprøve, og det er altså ikke voldsomt dyrt for den enkelte, så jeg mener, det er noget, man godt på en eller anden måde kan appellere om sker. Jeg siger det også, fordi jeg tror, det er nødvendigt med en befolkningsmæssig forståelse for problemet vedrørende nitratforureningen. Hvis det viser sig, at en masse mennesker, der har regnet med, at de har rene brønde, slet ikke har rene brønde, så kunne det måske være med til at løse op for det videre forløb omkring nedbringelse af nitratforureningen.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Kun lige et kort svar: det er korrekt, at brøndundersøgelserne ikke er overmåde dyre, men boringerne, som vi også er nødt til at have med i billedet, er noget dyrere.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Fra de pågældende ministre er modtaget svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Fischer: spm. nr. S 638

Carsten Andersen: spm. nr. S 669 og 788

Ebba Strange: spm. nr. S 695–698

Pelle Voigt: spm. nr. 699

Albrechtsen: spm. nr. S 701, 789, 802, 803

Anne Grete Holmsgård: spm. nr. S 706, 771, 772

Inger Harms: spm. nr. S 713

Maisted: spm. nr. S 715–717, 735, 737, 738, 745, 750

Ingerlise Koefoed: spm. nr. S 725

Hanne Andersen: spm. nr. 726

[Fjerde næstformand]

Dorte Bennedsen: spm. nr. S 728
 Birthe Hansen: spm. nr. S 729
 Riishøj: spm. nr. S 730
 Thoft: spm. nr. S 731-733, 777, 787
 Gammelgaard: spm. nr. S 734
 Tove Lindbo Larsen: spm. nr. S 740, 741
 Svend Andersen: spm. nr. S 744, 748, 749
 Ole Espersen: spm. nr. S 746
 Hjortnæs: spm. nr. S 747
 Steffensen: spm. nr. S 751
 Tommy Dinesen: spm. nr. S 753, 790,
 792-794, 806-808
 Rahbæk Møller: spm. nr. S 754, 779
 Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 755, 760, 761
 Gade: spm. nr. S 756
 Nørgaard-Sørensen: spm. nr. S 757
 Arne Jensen: spm. nr. S 758
 Bernhard Baunsgaard: spm. nr. S 762, 816
 Agerschou: spm. nr. S 763
 Søgaard: spm. nr. S 764
 Elisabeth Bruun Olesen: spm. nr. S 774,
 778, 781
 Taanquist: spm. nr. S 775, 780
 Dohrmann: spm. nr. S 776
 Lenger: spm. nr. S 782-785
 Preben Lange: spm. nr. S 786
 Ole Henriksen: spm. nr. S 797
 Agnete Laustsen: spm. nr. S 798
 Inger Stilling Pedersen: spm. nr. S 821

Spm. nr. S 638

Til udenrigsministeren (4/2 85) af:

Fischer (KF):

»Vil udenrigsministeren på baggrund af de seneste massakrer på civilbefolkningen i Afghanistan tage nye initiativer for at forstærke det internationale pres på Sovjetunionen for at få disse grusomheder bragt til ophør?«

Begrundelse

I slutningen af december fandt der i Kunduz-provinsen i Nordafghanistan en omfattende sovjetisk hævnaktion sted mod afghanske landsbyer på baggrund af, at en sovjetisk general var blevet dræbt i kampene mod den afghanske frihedsbevægelse. Herved blev omkring 250 civile dræbt og flere hundrede såret. Danmark har tidligere i FN bragt Afghanistans tragiske situation på bane. Den ny udvikling med øget sovjetisk terror mod civile aktualiserer fornyede bestræbelser for at lægge pres på Sovjetunionen for at bringe de

folkeretsstridige militære aktioner mod civilbefolkningen til ophør.

Svar (1/3 85):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Den fortsatte optrapning af den sovjetiske krigsførelse i Afghanistan giver regeringen anledning til den dybeste bekymring. Alle foreliggende oplysninger bekræfter det indtryk, at den afghanske mujahedeen-partisanbevægelses effektive modstand har foranlediget en ændring af den sovjetiske taktik i form af en tiltagende direkte indsats mod civilbefolkningen i landdistrikterne. Dette har blandt andet manifesteret sig ved bombninger fra stor højde af beboede områder, afbrændning af afgrøder samt fordrivelse af civilbefolkningen. Der foreligger også rapporter om egentlige massakrer på civilbefolkningen, i visse tilfælde som gengældelse for sovjetiske tab. På grund af Sovjetunionens og Karmal-styrets konsekvente »mørklægning« af, hvad der sker i Afghanistan, er vi i øvrigt kun mangelfuldt underrettet om situationen dér.

Lad mig understrege, at regeringen tager afstand fra den sovjetiske krigsførelse, dens optrapning og dens humanitære konsekvenser. I den aktuelle situation, hvor man må frygte, at Sovjetunionen tilstræber en »løsning« på konflikten, som strider mod alle internationale normer, finder regeringen det af afgørende betydning, at det internationale politiske pres styrkes for derigennem at tilskynde Sovjetunionen til en forhandlingsløsning.

Med dette for øje søger regeringen til staidighed, især gennem FN og Det europæiske politiske Samarbejde, at motivere Sovjetunionen til at medvirke til en fredelig løsning baseret på tilbagetrækning af de sovjetiske tropper og med det mål at muliggøre Afghanistans tilbagevenden til dets traditionelle uafhængige og alliancefri status. Dette danske standpunkt blev – med en særlig omtale af de humanitære aspekter – fremhævet i mit indlæg i september 1984 på FNs 39. generalforsamling.

Generalforsamlingen fornyede på denne samling med et overvældende flertal sine tidligere henstillinger vedrørende en fredelig løsning og retablering af Afghanistans uafhængighed. Inden for Det europæiske politi-

[Udenrigsministeren]

ske Samarbejde har vi været med til at skærpe tidligere erklæringer vedrørende Sovjetunionens handlemåde i Afghanistan. Jeg kan henvise til de ti EF-landes seneste erklæring af 27. december 1984, hvori den fortsatte krænkelse af menneskerettighederne og i særdeleshed den omfattende bombing af civile områder fordømmes. Endvidere udtryktes bekymring over den som følge af den ændrede sovjetiske militære taktik opståede fødevarmangel, fejlernæring samt høje børnedødelighed i landområderne. De Ti påpegede det øjeblikkelige behov for en retfærdig og varig løsning på Afghanistan-spørgsmålet i overensstemmelse med de principper, der er nedfældet i resolutionerne fra FNs generalforsamling, og tilkendgav deres støtte til de mæglingsbestræbelser, FNs generalsekretær udfolder med henblik herpå.

I betragtning af de lidelser, der påføres civilbefolkningen, må det give anledning til særlig bekymring, at Karmal-regimet ikke tillader humanitære organisationer, herunder FNs flygtningshøjkommissariat (UNHCR) og Røde Kors, at operere i Afghanistan. Regeringen vil selvsagt være rede til at støtte bestræbelser på en ændring af denne situation, ligesom regeringen naturligvis er indstillet på at videreføre den danske bistand til hjælpearbejdet for de mere end 3 millioner afghanske flygtninge i Pakistan samt støtten til UNHCRs hjælpearbejde til fordel for afghanske flygtninge i Iran.

Henset til den offentlige opinions betydning som tilskyndelse til en fredelig løsning finder regeringen det væsentligt, at det afghanske folks lidelser ikke glemmes, men at der både i den danske offentlighed og i verdensopinionen gives det fortsat – og forhåbentlig øget – støtte. Dette har regeringen fremhævet i sin erklæring om Afghanistan på 5-årsdagen for den sovjetiske invasion den 27. december 1984.

Spm. nr. S 669

Til *justitsministeren* (11/2 85) af:

Carsten Andersen (SF):

»Kan ministeren oplyse, om den arbejdsgruppe, samarbejdsudvalget mellem justitsministeriet og politiet nedsatte 11. maj 1984, har afsluttet sit arbejde og med hvilket resultat, eller, såfremt arbejdsgruppen ikke er fær-

dig, hvornår det forventes at ske, og kan spørgeren få tilstillet arbejdsresultatet, hvad enten det har form af notat eller betænkning?«

Svar (18/2 85):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Som nævnt i justitsministeriets besvarelse af 12. december 1984 af spørgsmål nr. S 415 har den nævnte arbejdsgruppe, hvis formand er rigsadvokat Per Lindegaard, til opgave at afgive en redegørelse til justitsministeriets centrale samarbejdsudvalg for politiet for retningslinierne for talaespørgsmålet vedrørende ringeagtsytringer over for polititjenestemænd på baggrund af gældende praksis.

Rigsadvokaten har over for justitsministeriet oplyst, at arbejdsgruppen forventer at kunne afslutte sit arbejde, således at resultatet kan forelægges for justitsministeriets centrale samarbejdsudvalg på udvalgets næste møde. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at udtale sig nærmere om udfaldet af disse drøftelser.

Spm. nr. S 695

Til *forsvarsministeren* (14/2 85) af:

Ebba Strange (SF):

»Hvor mange personer var registreret hos forsvarrets efterretningstjeneste henholdsvis ultimo 1978 og 1984?«

Begrundelse

Som svar på spørgsmål nr. 218 i retsudvalget har justitsministeren svaret – efter oplysning fra forsvarsministeriet – at der i perioden fra september 1978 til udgangen af 1984 blev slettet ca. 212.000 personer fra forsvarrets efterretningstjenestes register. Dette tal, der umiddelbart forekommer meget stort, kan først rigtig vurderes, når det bliver sat i forbindelse med antallet af samtlige registrerede ved begyndelsen og slutningen af den omhandlede periode.

Svar (26/2 85):

Forsvarsministeren (Engell):

Antallet af registrerede danske statsborgere ved forsvarrets efterretningstjeneste udgjorde ultimo 1978 ca. 297.000 og ultimo 1984 ca. 85.000.

[Forsvarsministeren]

Det skal i den forbindelse fremhæves, at ca. 93 pct. af registreringerne er udført i forbindelse med sikkerhedsgodkendelse.

Spm. nr. S 696

Til *forsvarsministeren* (14/2 85) af:

Ebba Strange (SF):

»Vil forsvarsministeren oplyse, efter hvilke kriterier personer optages i forsvarets efterretningstjenestes kartotek?«

Begrundelse

Som svar på spørgsmål nr. 218 i retsudvalget har justitsministeren efter oplysninger fra forsvarsministeriet meddelt, at ca. 212.000 personer er slettet af registret hos forsvarets efterretningstjeneste i perioden fra september 1978 til udgangen af 1984. Denne store sletning begrundes med, at man tidligere havde registreret en stor mobiliseringsstyrke som værende godkendt til behandling af klassificerede oplysninger.

Da der hersker stor usikkerhed omkring, hvem det egentlig er, forsvarets efterretningstjeneste registrerer, ville det være af stor betydning, hvis det kunne oplyses, hvilke kategorier registret opererer med.

Svar (26/2 85):

Forsvarsministeren (Engell):

Kriterierne for registrering er klassificerede. Jeg kan imidlertid oplyse, at instrukserne for forsvarets efterretningstjenestes registrering ligger inden for rammerne af regeringserklæringen af 30. september 1968.

Herudover skal jeg henlede opmærksomheden på det såkaldte Wambergudvalg, der har til opgave at føre tilsyn med efterretningstjenestens registreringer og den praksis, der følges.

Spm. nr. S 697

Til *justitsministeren* (14/2 85) af:

Ebba Strange (SF):

»Hvor mange personer var registreret hos politiets efterretningstjeneste henholdsvis ultimo 1977, 1980, 1982 og 1984?«

Begrundelse

Som svar på spørgsmål nr. 218 i retsudvalget, alm. del, har ministeren oplyst antallet af personer, der årligt er slettet i PETs registre siden 1977. Fra 1977 til og med 1982 har det drejet sig om mellem godt 3.000 og næsten 6.000 personer om året, færrest i 1979 og 1980. Fra 1980 var der en markant stigning til 1981 og 1982, hvor det topper med 5.820 personer. I 1983 og 1984 sker der imidlertid et påfaldende fald til under 3.000 personer årligt.

For at kunne vurdere disse tal er det nødvendigt at kunne måle dem på det faktiske antal registrerede personer.

Svar (28/2 85):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det kan oplyses, at antallet af registrerede danske statsborgere på de i spørgsmålet nævnte tidspunkter udgjorde følgende:

1977:	59.015
1980:	61.101
1982:	57.368
1984:	58.892

I den forbindelse skal det fremhæves, at ca. 80 pct. af disse registrerede sager vedrører undersøgelser af personer, der som led i deres ansættelse i det offentlige skal sikkerhedsgodkendes. Sådanne sikkerhedsgodkendelser foretages med bistand af politiets efterretningstjeneste på begæring af vedkommende offentlige myndighed.

Spm. nr. S 698

Til *justitsministeren* (14/2 85) af:

Ebba Strange (SF):

»Vil ministeren overveje at lade politiets efterretningstjeneste udarbejde en årlig rapport om sin virksomhed?«

Begrundelse

Som bekendt er politiets efterretningstjenestes registre ikke omfattet af registerloven. Det såkaldte Wambergudvalg, der skal føre kontrol med registrene, arbejder meget skjult. Det er spørgeren bekendt, at man f.eks. i Vesttyskland, hvis efterretningstjeneste næppe kan anses for at være mindre effektiv end den danske, årligt udgiver en rapport om efterretningstjenestens virksomhed.

[Ebba Strange]

Det ville fjerne megen usikkerhed og hemmelighedsfuldhed omkring efterretningstjenesten, hvis noget lignende blev indført i Danmark.

Rapporten skulle f.eks. indeholde antallet af henholdsvis slettede og nyoptagne personer, statistikker over efterforskningsskridt: aflytninger, brevåbninger, overvågninger m.v. – typiske sager, som efterretningstjenesten har beskæftiget sig med – samt resultater af efterretningstjenestens virksomhed i det forløbne år.

Svar (28/2 85):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Som folketinget tidligere har haft lejlighed til at blive orienteret om, indeholder instrukserne for politiets efterretningstjeneste bl.a. beskrivelser af tjenestens arbejdsopgaver samt detaljerede beskrivelser af visse fremgangsmåder og af tilrettelæggelsen af tjenestens virksomhed. Det er min opfattelse, at det ville være forbundet med betydelige sikkerhedsmæssige betænkeligheder at lade politiets efterretningstjeneste udarbejde en årlig rapport vedrørende tjenestens virksomhed inden for disse instrukser eller vedrørende tjenestens forhold i øvrigt, f.eks. personalemæssige og administrative forhold. Denne opfattelse er i overensstemmelse med den opfattelse, som tidligere regeringer har haft til dette spørgsmål, og jeg kan derfor ikke tilslutte mig det forslag, som er rejst i spørgsmålet.

Spm. nr. S 699

Til *energiministeren* (15/2 85) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvornår og hvorfor har Danmark besluttet at opgive det krav til USA, som blev knæsat i en overenskomst i 1968, om, at USA skulle forpligte sig til ikke at anvende nukleart materiale overført fra Danmark til fremme af noget militært formål?«

Begrundelse

I en overenskomst af 29. februar 1968 mellem Den internationale Atomenergiorganisation, Danmark og USA om udøvelse af kontrol med nukleare materialers anvendelse fastslås i afsnit 2 og 3 en gensidig forpligtelse

for USA og Danmark til ikke at anvende det nukleare materiale, som udveksles mellem dem, til noget militært formål fremme.

Overenskomstens bestemmelser på dette område er aldrig udtrykkelig sat ud af kraft, og det fremgår ikke af de kilder, spørgeren har haft til rådighed, at Danmark på noget tidspunkt skulle have ændret sin politik med hensyn til USAs anvendelse af nukleart materiale fra Danmark til militære formål.

Alligevel hævder energiministeren i sit svar af 13. februar 1985 på spørgsmål nr. S 647, at det er i overensstemmelse med dansk politik, at brugt brændsel fra forsøgsanlægget Risø anvendes i fremstillingen af atomvåben i USA.

Det må betyde, at Danmark på et tidspunkt har ændret sin politik på dette område, og spørgeren udbeder sig ministerens dokumenterede fremstilling af, hvornår og hvorfor dette er sket.

Det skal tilføjes, at den omtalte overenskomst står opført som fortsat gyldig i Dansk Lovregister 1984.

Svar (22/2 85):

Energiministeren (Enggaard):

Danmark, USA og IAEA indgik den 29. februar 1968 en overenskomst om kontrol med nukleare materialer, der udveksles mellem USA og Danmark.

Formålet med aftalen var at overlade kontrollen med de pågældende nukleare materialer m.v. til IAEA.

Efter at folketinget den 29. november 1968 enstemmigt havde meddelt sit samtykke til traktaten af 1. juli 1968 om ikke-spredning af kernevåben, ratificerede Danmark denne traktat. Inden for rammene af ikke-spredningstraktaten indgik Danmark og IAEA i 1972 en kontrolaftale med henblik på at sikre opfyldelsen af de i forbindelse med ikke-spredningstraktaten stillede betingelser. Indgåelsen af denne kontrolaftale medførte samtidig, at kontroloverenskomsten af 29. februar 1968 mellem Danmark, USA og IAEA blev suspenderet.

Når kontroloverenskomsten af 29. februar 1968 stadig er opført i Topsøe-Jensen: Dansk Lovregister, 1984, som er en privat udgivelse, kan det muligvis skyldes det forhold, at kontroloverenskomsten af 29. februar 1968 kun er suspenderet og ikke endeligt ophævet.

[Energiministeren]

I Danmark er kontrollen fra den 1. marts 1972 udøvet i henhold til aftalen indgået med IAEA og fra den 21. februar 1977 i henhold til kontrolaftalen mellem IAEA, EURATOM og de otte ikke-kernevåbenstater i EF.

Det forhold, at aftalen af 29. februar 1968 er sat ud af kraft og erstattet af nye kontrolaftaler, har ikke medført udvidelser i USAs muligheder for at disponere over de brugte brændselementer, som Forsøgsanlæg Risø returnerer til USA.

Der er således ikke sket nogen ændring i Danmarks politik på dette område. Danmarks politik er uændret og som anført i min besvarelse af spørgsmål S 647 naturligvis i fuld overensstemmelse med ikke-spredningstraktaten af 1. juli 1968.

Spm. nr. S 701

Til *energiministeren* (15/2 85) af:

Albrechtsen (VS):

»Vil ministeren undersøge, hvorledes det kan gå til, og på hvis ansvar Risø i 1983 i samarbejde med det tyrkiske militærdiktatur deltog i kortlægning af uranressourcer i Tyrkiet, og vil ministeren på baggrund af denne sag straks foretage en samlet undersøgelse af Risøs deltagelse i uranprojekter i udlandet?«

Begrundelse

Ministeren bekræfter i sit svar af 14. februar 1985 på spørgsmål nr. S 654, at Forsøgsanlæg Risø i 1983 – via IAEA – har deltaget i et bistandsprogram om kortlægning af uranressourcer i Tyrkiet.

Men tilsyneladende har ministeren blot taget denne skandale til efterretning på trods af, at Risøs samarbejde med militærdiktaturet må siges at være en alvorlig belastning af troværdigheden af den danske politik over for diktaturet. Og hertil kommer, at dette styre ikke blot brutalt undertrykker menneskerettighederne, men også er en aggressiv militærmagt, hvilket ikke mindst viste sig ved interventionen på Cypern. En magt, som meget vel kunne finde på at bryde også aftalen om ikke-spredning af atomvåben.

I den forbindelse bør det nævnes, at spørgeren fra sine kilder har fået oplyst, at de folk, Risø samarbejdede med i Tyrkiet, var iført militæruniformer, hvilket jo ingenlunde er beroligende. Det er ganske enkelt helt an-

svarsløst at medvirke til at gøre det muligt for Tyrkiet at udvinde uran, som måske vil blive brugt til fremstilling af atomvåben.

Derfor må det opklares, hvorledes dette kunne ske, og hvem der har ansvaret.

Men herudover må det nu undersøges, om Risø har haft lignende engagementer i andre lande med lignende styreforhold, hvor der også er risiko for overtrædelse af ikke-spreadningsaftalen.

Og det må naturligvis også sikres, at noget lignende ikke gentager sig.

Svar (22/2 85):

Energiministeren (Enggaard):

Som oplyst i mit svar på spørgsmål S 654 deltager Forsøgsanlæg Risø i tekniske programmer tilrettelagt af IAEA, som er en organisation i tilknytning til FN. IAEAs hovedopgaver ligger inden for området for kontrol med ikke-spredning af nukleare materialer m.v. og teknisk bistand til udviklingslande i forbindelse med den fredelige anvendelse af atomenergi. Forsøgsanlæg Risø deltager derudover i tekniske programmer inden for EF og OECD/NEA. Danmark er medlem af disse organisationer og deltager i de kompetente organer, der træffer beslutningerne om de pågældende organisationers virksomhed. Organisationerne søger ved gennemførelsen af deres tekniske programmer at indgå aftale med de institutioner i medlemslandene, som har de bedste tekniske forudsætninger på området.

Forsøgsanlæg Risø har således gennem de sidste 20 år arbejdet med teknik til eftersøgning af uran og andre mineralske råstoffer. Opgaven har primært været begrundet i Forsøgsanlæg Risøs deltagelse i udforskningen af malmforekomster i Grønland samt i det voksende behov for forskning i tilknytning til olie- og gasforekomsterne i Danmarks undergrund.

De særlige geologiske og terrænmæssige betingelser for uranefterforskning i Grønland førte Risø ind i et forsknings- og udviklingsarbejde omkring brugen af såkaldte feltgammamaspektrometre, der måler den naturlige radioaktive stråling fra jorden. Op gennem 1970erne gjorde Risø et pionerarbejde i den kalibreringsteknik, som er nødvendig for at gøre måleresultaterne videnskabeligt brugbare. Der blev desuden udviklet måleudstyr,

[Energiministeren]

der kan installeres i en mindre helikopter, og som derfor egner sig for prospektering i bjergrigt terræn.

Forsøgsanlæg Risø's tekniske resultater på dette felt har vakt international opmærksomhed og ført til henvendelser fra IAEA, EF og OECD/NEA, der alle beskæftigede sig med påvisning af uranforekomster. Henvendelserne resulterede i internationale opgaver, der i mange henseender har været til gavn for Risø's aktuelle forskningsindsats omkring mineraler i Grønland og Danmark. Resultaterne af Forsøgsanlæg Risø's aktiviteter på området er offentligt tilgængelige.

Forsøgsanlæg Risø's opgaver for de internationale organisationer på uranefterforskningsområdet har omfattet en lang række forskelligartede opgaver. Det drejer sig her om undervisning af geologer, udarbejdelse af en IAEA-vejledning i uranefterforskning for geologer i udviklingslande, forskning i radiometrisk kalibreringsteknik, etablering af kalibreringsfaciliteter og kontraktarbejde om sammenlignende målinger på kalibreringsfaciliteter. Resultaterne af det sidstnævnte arbejde er offentliggjort i rapporten risø-m-2456 (oktober 1984), der senere vil udkomme som IAEA-publikation.

Med hensyn til gennemførelsen for IAEA af et opmålingsprogram i Tyrkiet er en rapport om operationens forløb og resultater tilgået IAEA. Risø har ikke samarbejdet med det tyrkiske forsvar, men det tyrkiske forsvar stillede en helikopter til rådighed for projektet. Projektet har i øvrigt været omtalt i Risø Nyt nr. 2, juni 1984.

Forsøgsanlæg Risø har endvidere deltaget i en arbejdsgruppe, der skal rådgive IAEA i forsyningen af u-lande med referencematerialer, og i en beslægtet EF-arbejdsgruppe, der skal tage sig af de europæiske landes behov for analyse af uranmalme.

Som det fremgår af ovenstående, har Forsøgsanlæg Risø ikke indgået bistands- eller forskningsaftaler på uranområdet med noget enkeltland. De nævnte arrangementer er baseret på aftaler mellem på den ene side Risø og på den anden side den pågældende internationale organisation. Forsøgsanlæg Risø har oplyst, at eventuelle henvendelser fra enkeltlande vil blive behandlet i konsultation med de relevante myndigheder.

Efter min opfattelse er det i almindelighed både naturligt og ønskeligt, at Forsøgsanlæg

Risø deltager i samarbejdet i de nævnte internationale organisationer.

Spm. nr. S 706

Til *miljøministeren* (15/2 85) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Vil ministeren sikre, at miljøstyrelsen hurtigst muligt giver en ny miljøgodkendelse til Kemisk Værk Køge, hvoraf det fremgår, at virksomheden skal installere et aktivt kulfilter til rensning af spildevandet fra KVK?«

Begrundelse

Forureningen fra KVK har i årevis været kritiseret, ikke mindst af fiskerne i området.

I 1981 fastsatte miljøstyrelsen en midlertidig godkendelse for virksomheden. Tilladelsen var lempeligere end den, hovedstadsrådet havde givet.

Samtidig hed det imidlertid i tilladelsen, at hensigten med den midlertidige tilladelse var, at KVK hurtigst muligt skulle etablere selvstændig rensning af spildevandet (aktivt slam anlæg, ionbytning, kulfilter), der kunne nedbringe forureningen til en »tilfredsstillende tilstand«.

Denne tilfredsstillende tilstand blev beskrevet således:

- Udledning af phenoxysyrer skal nedbringes til mellem 0,2 og 3,3 kg/døgn.
- Udledningen af klorphenoler skal nedbringes til mellem 0,15 og 2,4 kg/døgn.

I dag har KVK tilladelse til at udlede 80 kg phenoxysyrer pr. døgn til Køge Bugt via Køgeegnens rensningsanlæg og 0,45 kg klorphenoler også via rensningsanlægget. Det er altså langt mere, end miljøstyrelsen selv finder acceptabelt.

I den midlertidige godkendelse hedder det desuden, at miljøstyrelsen regner med, at KVK kan have iværksat en selvstændig rensning og dermed direkte udledning til Køge Bugt inden udgangen af 1983. Denne tidsramme er for længst overskredet. Det er derfor vigtigt, at det nu sikres, at der bliver foretaget en ordentlig rensning af KVKs spildevand.

Ifølge miljøstyrelsens egne oplysninger til Københavns radio den 24. januar 1985 er det muligt at fjerne 99-99,9 pct. af phenoxysyrerne og klorphenolerne fra spildevandet ved at installere et aktivt kulfilter, dvs. den samme

[Anne Grete Holmsgård]

rensningsmetode, som miljøstyrelsen går ind for i den midlertidige godkendelse.

Svar (26/2 85):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det stillede spørgsmål har jeg forelagt for miljøstyrelsen, som meddeler følgende, hvor til jeg kan henholde mig:

»Miljøstyrelsen er i færd med at færdigbehandle sin afgørelse vedrørende spildevandsforholdene omkring Kemisk Værk Køge A/S. I denne afgørelse vil der blive fastsat grænseværdier for udledning af forurenende stoffer fra virksomhedens produktion. Det vil samtidig fra styrelsens side blive oplyst, hvorledes virksomheden efter styrelsens opfattelse vil kunne vælge at foretage en sådan rensning, at de stillede grænseværdier bør kunne overholdes.«

Spm. nr. S 713

Til *miljøministeren* (15/2 85) af:

Inger Harms (SF):

»Vil ministeren redegøre for, hvilke undersøgelser der findes vedrørende bekæmpelsesmidlet Round-up's eventuelle indflydelse på småfugle – agerhøns og fasaner – og andet vildt som f.eks. harer?«

Begrundelse

Før 1960'erne, hvor man satte ind for fuld kraft med marksprøjtning, var der et rigt fugle- og vildtliv på marker og i nærliggende hegn. I dag klager ikke alene almindelige mennesker over den manglende bestand, men selv de danske jægere er nu opmærksomme på problemet og mener, at det især skyldes midlet Round-up, som jo bruges af en stor del af landmændene til bekæmpelse af ukrudt på markerne. Hvis man f.eks. tager et område som Sønderjylland og sammenligner 2 egne som f.eks. Højer og Holbøl, vil man se, at der netop omkring Højer er mange harer og fugle. På grund af fredningen af kogen sprøjtes her ikke. Omkring Holbøl er harebestanden halveret, og fasanen er helt forsvundet.

Spørgeren er bekendt med, at visse firmaer indehaver rapporter, der netop viser midlet Round-up's virkning på dyr. Var det muligt at få fremsendt en rapport fra Kemisk Værk

Køge vedrørende deres forsøgsdyr? Ligeledes kunne det være interessant at få rapporten fra 1983 fra laboratoriet for vildtsygdomme.

Hvis ministeren ikke på baggrund af de mange formodninger om stoffets virkning vil forbyde det, hvorledes agter ministeren da at beskytte den resterende fugle- og vildtbestand?

Svar (26/2 85):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Både bekæmpelsesmidlet Round-up og dets virksomme bestanddel, glyfosat, er vel-dokumenterede og opfylder fuldt ud de krav, der stilles i dag til dokumentationen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse af et bekæmpelsesmiddel.

Round-up's virkning på faunaen i landbrugsområder vurderes på baggrund af dels oplysninger om det forventede mønster for anvendelsen af midlet og om det aktive stofs nedbrydningstid, dels laboratorietests for det aktive stofs virkning på udvalgte dyrearter.

En akut toksicitetstest på vagtler og gråænder viser, at glyfosat er relativt ugiftigt for disse arter.

Sammenholdes resultaterne fra disse undersøgelser med andre testresultater, der også viser, at glyfosat er lidet toksisk over for rotter, kaniner og hunde og relativt hurtigt nedbrydeligt i jord, kan det konkluderes, at risikoen for uheldig påvirkning af faunaen i landbrugsområder må anses for ringe.

Denne vurdering sker dog ikke på grundlag af feltforsøg foretaget for at belyse Round-up's virkning på faunaen eller forsøg foretaget specielt for at belyse virkningen på småfugle og harer, idet dette ikke kræves ved ansøgning om godkendelse.

I efteråret 1983 skrev dagspressen en del om den konstaterede overdødelighed af harer i vinteren 1982-83.

Statens veterinære serumlaboratorium står for analysearbejdet i forbindelse med dødfundne harer. Dagspressens oplysninger stammer fra en rapport fra serumlaboratoriet, som angiver en unormalt stor dødelighed blandt harer i perioden 1. oktober 1982-23. februar 1983. Rapporten omfatter analyser af 91 harer, hvor dødsårsagen ikke har kunnet

[Miljøministeren]

angives for 56 pct.s vedkommende. Året før kunne dødsårsagen for dødfundne harer ikke angives for 8 pct.s vedkommende, og i 1977-1982 lå tallene på fra 6 til 17 pct.

Rapporten konkluderer, at harernes død skyldes akut forgiftning, men giftstoffet kendes ikke. Undersøgelserne viser, at bakterier, virus eller parasitter kan udelukkes som dødsårsag. Hareoverdødelighed er også konstateret i vinteren 1983-84, hvor 62 pct. angives at være døde af ukendte årsager.

Miljøstyrelsen har bistået statens veterinære serumlaboratorium med oplysninger om midlers toksicitet over for faunaen, bl.a. for at få vurderet, om sprøjtemidler anvendt i vinterhalvåret kan være årsag til det relativt store antal haredødsfald. Miljøstyrelsens kemikaliekontrol har endvidere udført analyser af harer for indhold af en hyppigt anvendt gruppe ukrudtsmidler, de såkaldte gule midler.

Miljøstyrelsen har foreslået statens veterinære serumlaboratorium at inddrage producenter af mulige toksiske bekæmpelsesmidler og kemikaliekontrollen i undersøgelsen vedrørende andre midler. Statens veterinære serumlaboratorium har imidlertid skønnet, at indicierne for bestemte midler er for svage på nuværende tidspunkt, og har i stedet bedt vildtbiologisk station, Kalø, om at bistå med opklaring af problemet.

Som det fremgår af ovenstående, viser de undersøgelser, miljøstyrelsen er i besiddelse af, at risikoen for en uheldig påvirkning af Round-up på faunaen i landbrugsområder må anses for ringe. Hvad angår det usædvanlig store antal haredødsfald, er der på det foreliggende grundlag ikke noget, der sandsynliggør, at anvendelsen af Round-up er skyld heri.«

Spm. nr. S 715

Til *ministeren for offentlige arbejder* (15/2 85) af:

Maisted (FD):

»Fastholder ministeren, at der i dag findes anden teletrafik via kommunikationssatelliten ECS-1 end TV-programstof?«

Begrundelse

I svar af 7. februar 1985 på spm. nr. S 618 begrundet ministeren sit afslag til antenne-

foreningers direkte nedtagning af TV-programstof fra kommunikationssatellitter med, at der foregår anden teletrafik (telefoni, telex, datatransmission m.v.) over de samme satellitter.

Det forekommer derfor spørgeren selvmodsigende, at ministeren i samme svar udtaler, at det er regeringens hensigt at give midlertidige tilladelser.

Kan P & T – gennem egne fastsatte bestemmelser – kontrollere, at sikkerheden overholdes ved sådanne midlertidige tilladelser, må det også kunne gennemføres permanent.

Det er i øvrigt over for spørgeren – fra anden side – oplyst, at der i ECS-1 satellitten ikke forekommer anden teletrafik end TV-stof.

Svar (27/2 85):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Ja, der findes anden teletrafik end overføring af TV-programstof over ECS-1

Der er lejlighedsvis overført videokonferencer, og der foregår overføring af TV-reportagestof, som ikke indgår i de programoverføringer, der er bestemt til fordeling i fællesantenneanlæg. Situationen ændrer sig i øvrigt fra dag til dag.

Det kan nævnes, at der over den ene af de lejede transpondere forberedes etablering af et permanent videokonferencesystem til flere kontaktpunkter (herunder hoteller) i Europa. Det er vigtigt, at sådanne videokonferencer, der skal foregå på tider, hvor der ikke overføres TV-programstof på transponderen, ikke fordeles i fællesantenneanlæg.

ECS-1 satellitten er en reservesatellit for ECS-2, der overvejende vil blive brugt til anden teletrafik end TV-programoverføring. Ved fejl på ECS-2 afbrydes TV-programsendingen over ECS-1; i stedet vil ECS-2's teletrafik blive omlagt til transponderne i ECS-1. I sådanne situationer må modtagerne afbrydes, da de ellers vil modtage og fordele den fra ECS-2 omlagte teletrafik.

Problemerne med den nødvendige kontrol er ikke afklaret; løsningen vil eventuelt være særligt tilsyn eller særligt styringsmateriel. Forholdene vil kunne kontrolleres, såfremt der er tale om P & T-stationer eller et lille antal private stationer; men ved en perma-

[Ministeren for offentlige arbejder]

nent ordening med et stort antal private stationer vil en sådan kontrol ikke være mulig at gennemføre i praksis.

Som det også er nævnt i svaret på spørgsmål nr. S 618, skal kontrollen tillige sikre, at der kun modtages og fordeles de programmer, som er bestemt til vedkommende fællesantenneanlæg. De programmer, der sendes over ECS-1, er ikke frit anvendelige. For hvert enkelt program skal der træffes aftale om betaling for satellittransporten og for fordelingen af programstoffet. For flere af programmerne er der indtil nu alene tale om sending til eget nationalt område, hvorved Eutelsats takst er lavere end for sending til andre lande.

I Eutelsat er det pålagt landene at foretage kodning af TV-programstoffet, men kravet er ikke effektivt gennemført i praksis. En effektiv kodning ville lette kontrollen, men der er ikke kodningskrav på andre kommunikationssatellitter.

Spørgsmålet om telehjemmeligholdelse er i øvrigt kun en del af begrundelsen for begrænsning af antallet af jordstationer. Et andet hensyn er problemet med forstyrrelser fra P & Ts fremtidige radiokæder, og dertil kommer de hensyn, der er omtalt i svaret på spørgsmål nr. S 716.

Spm. nr. S 716

Til *ministeren for offentlige arbejder* (15/2 85) af:

Maisted (FD):

»Kan ministeren oplyse, på hvilken måde antenneforeningers direkte nedtagning af TV-programstof fra kommunikationssatellitter kan hæmme hybridnettets udvikling?«

Begrundelse

I svar af 7. februar d.å. på spørgsmål nr. S 618 anfører ministeren, at det er regeringens hensigt, at der kan gives fællesantenneejere tilladelse til rent midlertidigt at modtage dette TV-programstof – under den forudsætning, »at etablering af en sådan station ikke hæmmer hybridnettets udvikling«.

Svar (27/2 85):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Som det fremgår af svaret på spørgsmål nr. S 715, er der flere tekniske grunde til, at nedtagning af TV-programstof bør varetages af P & T ved nogle få, velplacerede jordstationer.

Hertil kommer, at et flertal i mediekommissionen i sin begrundelse for denne løsning lagde vægt på, »at spredningen af udenlandsk fjernsyn vil spille en væsentlig rolle som incitament for en udvikling i retning af det hybridnet, som er foreslået«.

Hybridnetplanen er derfor baseret på, at forsyningen af fællesantenneanlæg med nabolandsprogrammer og programmer fra kommunikationssatellitter sker fra hybridnettet.

Såfremt der er adgang til ved alle fællesantenneanlæg at etablere jordstationer for kommunikationssatellitter, vil der i hybridnettet alene være det yderligere tilbud, at der kan leveres tyske og svenske (eventuelt norske og østtyske) nabolandsprogrammer, og fællesantenneanlæggenes tilslutningstakt til hybridnettet vil derfor blive afsvækket.

Regeringen lægger derfor vægt på, at der kun gives tilladelse til private jordstationer, når der er tale om situationer, hvor hybridnettet enten ikke når frem eller først sent kan tilbydes. Den midlertidige anvendelse af jordstationer må derfor ophøre, når der er mulighed for at opnå tilslutning til hybridnettet. Derved tilgodeses også hensynet til problemet med forstyrrelser fra P & Ts fremtidige radiokæder som omtalt i svaret på spørgsmål nr. S 618 og S 715.

Spm. nr. S 717

Til *ministeren for offentlige arbejder* (15/2 85) af:

Maisted (FD):

»Hvorfor agter ministeren at indføre unødige omkostninger for TV-seernes muligheder for at udvide deres programvalg?«

Begrundelse

I svar af 7. februar 1985 på spørgsmål nr. S 619 giver ministeren den glædelige nyhed, at han har fraveget den tidligere angivne begrænsning (1.000 stk.) på tilslutninger i antenneforeninger.

Således kan stordrift i antenneforeninger, markedspris for modtagerudstyr og de af mi-

[Maisted]

nisteren opgive takster i forbindelse med hybridnettet godtgøre for spørgeren, at hybridnettet vil blive stærkt fordyrende for TV-seerne, når hybridnettet gøres til en forudsætning for flere programmer.

Årlige afgifter for tilslutning til hybridnettet på 463-1.666 kr. vil stort set svare til engangsudgifter for det enkelte medlem i en etableret antenneforening for montering af det nødvendige antenneudstyr til samme antal programmer, som hybridnettet kan yde.

Spørgsmålet er naturligvis stillet under den forudsætning, at der ikke findes uløselige tekniske foranstaltninger (sikkerhed) for teletrafikken, selv om der gives antenneanlæggene mulighed for direkte nedtagning af TV-programmer fra kommunikationssatellitter.

Svar (28/2 85).

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

I begrundelsen er som forudsætning for spørgsmålet forudsat, at der ikke findes uløselige tekniske hindringer for sikring af telehjemmeligholdelsen.

Som anført i svaret på spørgsmål nr. S 715 kan denne forudsætning ikke opfyldes i praksis, idet det ved etablering af jordstationer ved et stort antal fællesantenneanlæg ikke vil være praktisk muligt at gennemføre sikringsforanstaltninger i form af tilsyn eller sikringsmateriel. Dertil kommer de omtalte forstyrrelsesproblemer i relation til fremtidige radiokæder.

En adgang for enhver fællesantenneforening til at etablere jordstationer for kommunikationssatellitter vil derfor være en tilside-sættelse af internationale aftaler om telehjemmeligholdelse, og såfremt man vil udelukke risikoen for forstyrrelser fra radiokæder i samme frekvensbånd, må radiokædeplanerne ændres, så man undgår dette frekvensområde. Dette vil kunne resultere i forøgede investeringer til udstyr og flere tårne/master, da udstyret må placeres i højere frekvensbånd, hvor udbredelsesforholdene vil nødvendiggøre kortere radiokædehop.

Spm. nr. S 725

Til *energiministeren* (18/2 85) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Vil ministeren redegøre for det seneste naturgasuheld i Gl. Holte onsdag den 13. februar samt oplyse, hvad ministeren agter at foretage over for HNG for at sikre et ordentligt beredskab samt en hurtig udarbejdelse af korrekte kort over naturgasledningerne?«

Begrundelse

Antallet af ulykker og eksplosioner i forbindelse med naturgasindføringen og naturgasledninger i hovedstadsområdet kan ikke undgå at virke foruroligende på befolkningen og er derfor egnet til at fremme en efterhånden ikke uforståelig tilbageholdenhed over for naturgasprojektet.

Det er meget vigtigt, at sikkerheden kommer i orden, og det bør ikke længere kunne accepteres, at der kan anvendes forkerte og forældede kort, ligesom det naturligvis heller ikke kan accepteres, at der som i Gl. Holte strømmer gas ud i mange timer efter, at et uheld er sket og tilsyneladende klart. I Politiken den 15. februar opfordrer direktøren for HNG entreprenørerne til at få HNG-personale til stede for at påvise, hvor ledningerne ligger. Dette kan selvfølgelig accepteres som en midlertidig løsning, men det forekommer stadig helt galt, at HNG efter i så lang tid at have arbejdet med naturgas ikke har det tilstrækkelige og rigtige oplysningsmateriale at stille til rådighed for entreprenører og andre.

Svar (27/2 85):

Energiministeren (Enggaard):

I anledning af spørgsmålet har jeg indhentet oplysninger hos arbejdsministeriet/arbejdstilsynet og Hovedstadsregionens Naturgas I/S (HNG).

På baggrund af disse oplysninger kan jeg meddele, at uheldet i Gl. Holte den 13. februar 1985 indtraf, da en gravemaskine i forbindelse med udgravning til en kloakledning ramte en 200 mm naturgasledning med et driftstryk på 0,7 bar, hvorved der opstod et hul på 40 × 80 mm.

Uheldet indtraf ca. kl. 10.40. Søllerød Brandvæsen var på uheldsstedet senest kl. 10.50. Kl. ca. 12.30 blev den udstrømmende gas afslukket. Kl. ca. 17.30 ophørte gasudslippet, og reparation af ledningen kunne påbegyndes.

[Energiministeren]

Uheldet medførte ikke personskade.

HNG oplyser, at selskabet på baggrund af hændelsesforløbet, efter at uheldet var sket, vil indskærpe den af arbejdstilsynet godkendte beredskabsplan over for personalet i HNG.

Jeg kan endvidere oplyse, at arbejdstilsynet, der inspicerede forholdene på uheldsstedet den 13. februar, efterfølgende har gennemgået og drøftet uheldet ved møder med HNG.

På disse møder har arbejdstilsynet og HNG bl.a. drøftet et intensiveret samarbejde mellem HNG og entreprenørerne i området, en forbedring af HNGs kortmateriale samt en øget effektivisering af selskabets beredskab.

Med henblik på at sikre fastholdelsen af et højt sikkerhedsniveau i forbindelse med indføring og anvendelse af naturgas har jeg bedt D.O.N.G. A/S foranledige, at erfaringer og problemstillinger på baggrund af uheldet i Gl. Holte den 13. februar 1985 tages op på det førstkomende møde i den såkaldte formandsgruppe. Gruppen består af formændene for de regionale naturgasselskaber og formanden for D.O.N.G. A/S.

Spm. nr. S 726

Til indenrigsministeren (18/2 85) af:

Hanne Andersen (S):

»Har ministeren overvejelser om at tilbyde alle kvinder regelmæssige forebyggende undersøgelser med mammografi?«

Begrundelse

I Sverige har socialstyrelsen fremlagt resultatet af undersøgelser, der viser, at det vil være muligt at redde 500 kvinders liv om året, hvis alle kvinder regelmæssigt fik foretaget mammografi.

Dødeligheden på grund af brystkræft i aldersgruppen 40-69 år vil kunne reduceres med 30 pct., og i aldersgruppen 50-69 år vil antallet af dødsfald kunne reduceres med 40 pct., hvis mammografi indføres som forebyggende undersøgelse.

Svar (1/3 85):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Styrkelse af det forebyggende arbejde, herunder tidlig opsporing af sygdomme, er et centralt led i regeringens sundhedspolitik. Jeg har derfor også overvejet, om der burde indføres forebyggende undersøgelser for brystkræft ved hjælp af mammografi, idet man herved kan påvise tilfælde af brystkræft på et tidligere tidspunkt, før kvinden selv kan mærke symptomer.

Indførelse af befolkningsundersøgelser for brystkræft i form af et tilbud om en mammografisk undersøgelse af alle kvinder i de relevante aldersgrupper, f.eks. 40-70 år, forudsætter imidlertid, at der foreligger tilstrækkelig dokumentation for, at en tidligere påvisning af brystkræft end hidtil har en sikker positiv betydning for det endelige behandlingsresultat. Endvidere må de eventuelle fordele ved en befolkningsundersøgelse afvejes over for eventuelle ulemper herved. Disse spørgsmål blev indgående drøftet ved en såkaldt consensuskonference om tidlig opsporing af brystkræft, som i november 1983 blev afholdt af statens lægevidenskabelige forskningsråd i samarbejde med Dansk Sygehus Institut.

Konferencens hovedkonklusion var, at resultaterne af de undersøgelser, der foreligger hidtil, ikke giver grundlag for indførelse af befolkningsundersøgelser med mammografi. Det er derfor min opfattelse, at spørgsmålet om eventuel indførelse af befolkningsundersøgelser med mammografi af kvinder i de relevante aldersgrupper indtil videre må afvente resultaterne af yderligere undersøgelser.

Resultaterne af svenske undersøgelser må naturligvis også indgå i de danske overvejelser. Sundhedsstyrelsen vil derfor foretage en gennemgang af de af den svenske socialstyrelse fremlagte undersøgelsesresultater, som der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet.

Jeg mener imidlertid, at der under alle omstændigheder er behov for, at vi her i landet gennemfører nogle flere screeningsundersøgelser (svarende til Holstebroundersøgelsen fra 1979-80) for at få et tilstrækkeligt grundlag til at vurdere nytteværdien af denne teknik, herunder også livskvaliteten hos de pågældende kvinder.

Jeg vil gerne understrege, at der ingen tvivl er om, at mammografi kan være et værdifuldt hjælpemiddel til at stille den rigtige

[Indenrigsministeren]

diagnose i de tilfælde, hvor en kvinde har en formodning om, at hun har en svulst i brystet. I sådanne tilfælde kan de pågældende kvinder få foretaget en mammografisk undersøgelse, såfremt der er lægelig indikation herfor.

Spm. nr. S 728

Til *undervisningsministeren* (19/2 85) af:

Dorte Bennedsen (S):

»Kan ministeren afkræfte de oplysninger, som har været fremme i dagspressen om, at udgivelsen af tidsskriftet *Forskningen og Samfundet* skal privatiseres?«

Begrundelse

Af Politikens kommentar den 11. februar 1985 fremgår det, at det på konferencen »Forskningssystem og Forskningsudvikling i Danmark« var blevet oplyst, at forskningssekretariatet har overvejelser om en omprioritering, således at man ikke længere vil udgive tidsskriftet *Forskningen og Samfundet*.

I betragtning af behovet for forskningsformidling og -information og på baggrund af den vægt, folketingets forskningsudvalg lægger på disse aktiviteter, kan ministeren forhåbentlig bekræfte, at der ikke er planer om at ændre ved udgivelsen af tidsskriftet.

Svar (28/2 85):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Lad mig indledningsvis slå fast, at der ikke er truffet nogen beslutning om nedlæggelse af *Forskningen og Samfundet*.

Bladet blev for 10 år siden startet som et forsøg på initiativ af planlægningsrådet for forskningen (PRF) med det sigte at øge samfundets forståelse for forskningens muligheder, problemer og situation. Det blev i de første år af sin levetid finansieret af forskningsrådene, men senere blev bladet – i forbindelse med indførelse af en abonnementsordning – overført til forskningssekretariatet og finansieres nu over dettes finanslovs-konto.

Der er imidlertid kun ca. 3.500 betalende abonnenter, hvilket er et meget lavt tal, f.eks. i forhold til det svenske *Forskning og Framsteg*, der nu har et oplag på over 30.000 – og som i øvrigt i 1979 blev omdannet til en stiftelse. *Forskningen og Samfundet* har

imidlertid andre vanskeligheder under den nuværende driftsform end det lave abonnements-tal; f.eks. giver dets beskedne økonomiske ramme ikke mulighed for at skabe et journalistisk miljø, der kan tiltrække og fastholde en kvalificeret redaktør. Man har derfor i de senere år oplevet gentagne redaktørskifter og har efter det seneste skifte ved nytår haft vanskeligheder med at besætte stillingen med en kvalificeret ansøger. – Der må formentlig søges skabt en udvidet ramme, så der kan skabes et kreativt bladmiljø omkring bladet, men dette må vel at mærke ske, uden at statskassen belastes derved.

Det er mulighederne herfor, forskningssekretariatet og bladets redaktionsudvalg er gået i gang med at undersøge, og der kan være flere forskellige. Eksempelvis kunne man tænke sig bladet omdannet til en selvejende institution og med en række forskellige interessenter efter den lige nævnte svenske model. En anden mulighed kunne være, at bladet gik ind i en eller anden form for samarbejde med eller endog fusion med et eller flere af de bestående populærvidenskabelige tidsskrifter uden derfor at miste sit overordnede sigte. Det forekommer ikke umiddelbart indlysende, at driften af et blad af denne karakter er bedst placeret i et offentligt kontor, der har helt andre opgaver som hovedformål.

Spm. nr. S 729

Til *landbrugsministeren* (19/2 85) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvordan den enkelte forbruger ved indkøb af kød har 100 pct. garanti for ikke at få kød med hormonerester?«

Begrundelse

Så vidt det er spørgeren bekendt, eksisterer der ikke p.t. nogen lov, hvorefter kød til salg i forretninger skal mærkes på en sådan måde, at det fremgår, fra hvilket land det kommer. Forbrugernes mulighed for kun at købe dansk kød er således ikke til stede. Samtidig skal spørgeren gøre landbrugsministeren opmærksom på, at muligheden for forbud mod import er til stede, hvis ministeren gør brug af artikel 36 i Romtraktaten: »Bestemmelserne i artiklerne 30–34 er ikke til hinder for sådanne forbud eller restriktio-

[Birthe Hansen]

ner vedrørende indførsel, udførsel eller transithandel, som er begrundet i hensynet til den offentlige moral, den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, beskyttelse af menneskers og dyrs liv eller sundhed, beskyttelse af planter, beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi eller industriel og kommerciel ejendomsret. Disse forbud eller restriktioner må dog hverken udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne.« Efter spørgerens mening vil en sådan handelshindring være retfærdiggjort af sit formål.

Svar (28/2 85):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Indledningsvis skal jeg anføre, at jeg i mit svar er gået ud fra, at spørgsmålet er stillet på baggrund af den seneste tids diskussion vedrørende forhandlingerne i EF om et hormondirektiv.

Jeg skal dernæst bemærke, at vi i over 20 år i Danmark har haft et totalt forbud mod under nogen som helst form at tilføre heste, kvæg, svin, får, geder, kaniner og fjerkræ naturlige eller kunstige hormoner i opfædningsøjemed. Denne ordning er fortsat gældende. Jeg kan derfor anføre, at forbrugerne ved køb af dansk kød har en meget stor sikkerhed for, at kødet ikke har været behandlet med disse stoffer.

Hvad angår importeret kød, skal jeg bemærke, at importen er særdeles beskedent. Hertil kommer, at myndighederne i forbindelse med importen foretager stikprøver af kødet, bl.a. med henblik på at konstatere, hvorvidt der findes forbudte stoffer i kødet. Disse stikprøver har hidtil ikke afsløret noget ulovligt.

Spørgeren har i sin begrundelse bl.a. anført, at der spørgeren bekendt p.t. ikke eksisterer nogen lov, hvorefter kød til salg i forretninger skal mærkes på en sådan måde, at det fremgår, fra hvilket land det kommer.

Jeg kan hertil anføre, at det af landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 496 af 28. september 1978 om mærkning af færdigpakket kød m.v. fremgår, at levnedsmidler, som i færdigpakket stand indføres til Danmark, skal mærkes med navn og adresse på den virksomhed, som har færdigpakket det på-

gældende levnedsmiddel, eller på den virksomhed, for hvilken produktet er pakket.

Færdigpakningerne skal endvidere mærkes med oplysninger om oprindelsesstedet, såfremt manglende oplysning herom vil kunne vildlede forbrugeren med hensyn til levnedsmidlets virkelige oprindelsessted, det sted, levnedsmidlet egentlig kommer fra.

Spm. nr. S 730

Til *energiministeren* (19/2 85) af:

Riishøj (SF):

»Hvad kan ministeren oplyse om Elkrafts import af kul fra Sydafrika inden for de sidste 4 år, målt i volumen og i procent af Elkrafts samlede kulimport?«

Begrundelse

I folketingsbeslutningen fra maj 1984 opfordrer folketinget i stærke vendinger selskaberne til at nedtrappe kulimporten fra Sydafrika. For at få det fornødne overblik over selskabernes faktiske kulimport ønskes oplyst, hvor meget Elkraft har importeret inden for de sidste år.

Svar (27/2 85):

Energiministeren (Enggaard):

Til brug for min besvarelse af spørgsmålet har jeg fra Elkraft modtaget følgende oplysninger, til hvilke jeg skal henholde mig:

Elkrafts kulimport fra Sydafrika:

År	metriske tons i % af totale køb	
1980	1.108.878	24,7
1981	1.034.060	23,9
1982	934.299	22,3
1983	926.662	24,9
1984	895.178	23,0

Spm. nr. S 731

Til *forsvarsministeren* (19/2 85) af:

Thoft (SF):

»Kan ministeren oplyse baggrunden for den igangværende strid mellem New Zealand og USA i spørgsmålet om garanti fra USA om, at skibe, der anløber New Zealand, ikke medbringer atomvåben?«

[Thoft]

Begrundelse

Det forekommer bemærkelsesværdigt, at USA ikke har reageret imod Danmark med samme heftighed, som det er sket med New Zealand – i betragtning af, at Danmark i praksis skulle følge den samme politik som New Zealand. I hvert fald bekræftede udenrigsministeren i sit svar på spørgsmål nr. S 794 af 13. juli 1984, at regeringen ville betragte det som et groft brud, såfremt et allieret skib under anløb af danske havne eller under ophold i dansk territorialfarvand medbringer atomvåben.

En talsmand for det amerikanske udenrigsministerium, Bernhard Kalb, siger ifølge det norske blad Dagbladet den 7. februar 1985: »Vore allierede kan ikke pålægge restriktioner på amerikanske styrkers bevægelser og komme godt fra det.« Men da Danmark helt åbenbart er kommet godt fra det, rejser sig naturligt spørgsmålet, om USA ikke har opfattet vores restriktioner. Eller anerkender regeringen stiltiende, at disse ikke respekteres?

Svar (27/2 85):

Forsvarsministeren (Engell):

New Zealand har stillet krav om, at USA afgiver en erklæring, der fastslår, at et krigsskib, for hvilket der søges tilladelse til at anløbe new zealandsk havn, og som er i stand til at medføre atomvåben, rent faktisk ikke medfører sådanne våben. Af principielle grunde er USA – ligesom Sovjetunionen og de andre atommagter – ikke villig til at bekræfte eller afkræfte, om der på et givet tidspunkt befinder sig atomvåben om bord på et bestemt skib.

Spm. nr. S 732

Til forsvarsministeren (19/2 85) af:

Thoft (SF):

»Hvilke overvejelser har ministeren gjort sig i anledning af den voldsomme amerikanske reaktion på det new zealandske krav om garanti fra USA for, at amerikanske skibe ikke er atombevæbnede?«

Begrundelse

Det forekommer bemærkelsesværdigt, at USA ikke har reageret imod Danmark med

samme heftighed, som det er sket med New Zealand – i betragtning af, at Danmark i praksis skulle følge den samme politik som New Zealand. I hvert fald bekræftede udenrigsministeren i sit svar på spørgsmål nr. S 794 af 13. juli 1984, at regeringen ville betragte det som et groft brud, såfremt et allieret skib under anløb af danske havne eller under ophold i dansk territorialfarvand medbringer atomvåben.

En talsmand for det amerikanske udenrigsministerium, Bernhard Kalb, siger ifølge det norske blad Dagbladet den 7. februar 1985: »Vore allierede kan ikke pålægge restriktioner på amerikanske styrkers bevægelser og komme godt fra det.« Men da Danmark helt åbenbart er kommet godt fra det, rejser sig naturligt spørgsmålet, om USA ikke har opfattet vores restriktioner. Eller anerkender regeringen stiltiende, at disse ikke respekteres?

Svar (27/2 85):

Forsvarsministeren (Engell):

Den danske atompolitik har været vore allierede bekendt i næsten 30 år. Der er efter regeringens opfattelse intet holdepunkt for at antage, at den ikke fuldt ud respekteres.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål nr. S 731.

Spm. nr. S 733

Til forsvarsministeren (19/2 85) af:

Thoft (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at den danske officer, som er chef for enhedskommandoen med hovedkvarter i Karup/Ravnstrup, også i fredstid har operativ kommando over vesttyske styrker i Slesvig-Holsten udrustet med atomvåben? Og i bekræftende fald: hvilke problemer giver dette for troværdigheden omkring det danske forbehold mod atomvåben i fredstid?«

Begrundelse

Da de vesttyske styrker som følge af aftalerne omkring vesttysk genoprustning i 1950'erne er uden egne stabe, må det antages, at chefen for enhedskommandoen, general Rye Andersen, også i fredstid har operativ kommando over vesttyske styrker i enheds-

[Thoft]

kommandoens område, der strækker sig til Elben i syd.

Svar (27/2 85):

Forsvarsministeren (Engell):

Chefen for enhedskommandoen har i fredstid kun ledelsesfunktioner over for sin egen og underlagte stabe.

Han er således ikke i fredstid tillagt operativ kommando og er i øvrigt heller ikke til- delt væbnede styrker, hverken danske eller vesttyske.

Spm. nr. S 734

Til *arbejdsministeren* (19/2 85) af:

Gammelgaard (KF):

»Hvad agter ministeren at foretage i forbindelse med henvendelsen fra arbejdsmarkedsnævnet for Århus amt til landsarbejdsnævnet om paradoksproblemer og ubalancer på arbejdsmarkedet?«

Begrundelse

Det økonomiske opsving har allerede givet sig udslag i paradoks- og flaskehalsproblemer på arbejdsmarkedet. Fortsætter den nuværende vækstfremgang, er der stor fare for, at der inden for en lille tidshorizont kan opstå så store flaskehalsproblemer, at opsvinget bliver slået i stykker.

Ifølge arbejdsmarkedsnævnet for Århus amt er der på grund af stigende beskæftigelse inden for jern- og metalindustrien, træ- og møbelindustrien, tekstil- og beklædningsindustrien samt bygge- og anlægsområdet konstateret paradoksproblemer og i visse tilfælde deciderede ubalancer.

Svar (27/2 85):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

En målrettet arbejdsmarkedsorienteret tilrettelæggelse af uddannelsesindsatsen er et væsentligt element i bestræbelserne for at undgå balanceproblemer.

Det forudsætter bl.a., at der kan findes en fornuftig løsning på konflikten imellem uddannelsesmyndighedernes behov for at kunne planlægge inden for en rimelig lang tidshorizont og behovet for hyppige justeringer på grundlag af den aktuelle udvikling på arbejdsmarkedet.

Der er allerede taget væsentlige initiativer på feltet.

AF-myndighederne har skærpet deres overvågning af arbejdsmarkedet, navnlig med henblik på i tide at kunne pege på områder med risiko for paradoksproblemer.

Den i spørgsmålet omtalte henvendelse fra arbejdsmarkedsnævnet i Århus er et eksempel på resultatet af denne indsats, og i den konkrete sag har arbejdsministeriet anmodet direktoratet for arbejdsmarkedsuddannelserne om en redegørelse.

Om det generelle problem kan i øvrigt oplyses, at landsarbejdsnævnet allerede i begyndelsen af 1984 har indhentet oplysninger fra arbejdsmarkedsnævnene, og af denne undersøgelse fremgår bl.a., at medens samarbejdet med specialarbejderskolerne i almindelighed fungerer rimelig tilfredsstillende, er det nævnenes vurdering, at der er behov for en styrkelse af forbindelserne til handelsskolerne og de tekniske skoler. Arbejdsministeriet har i denne anledning kontaktet undervisningsministeriet med henblik på at finde veje til at styrke dette samarbejde.

Det fortsatte opsving på arbejdsmarkedet øger imidlertid behovet for en fornuftig kobling imellem udviklingen på arbejdsmarkedet og tilrettelæggelsen af uddannelserne. Jeg vil derfor nedsætte et udvalg, der får til opgave inden for en kort tidshorizont at analysere problemerne og stille forslag til, hvorledes forbindelseslinierne imellem uddannelsesmyndighederne og AF-systemet kan styrkes.

Spm. nr. S 735

Til *industriministeren* (19/2 85) af:

Maisted (FD):

»Hvordan har det været muligt for ministeren at tillade fusionen mellem Sjællandske Bank og Frederiksborg Bank uden at kende til de to bankers forhold til loven om banker og sparekasser?«

Begrundelse

I henhold til lov om banker og sparekasser § 48 skal industriministeren tillade fusionen mellem Sjællandske Bank og Frederiksborg Bank.

I et svar af 21. januar 1985 på mit spørgsmål nr. S 511 oplyser ministeren: »I den offentliggjorte fusionsstatus vedrørende fusio-

[Maisted]

nen mellem Sjællandske Bank og Frederiksborg Bank fremgik der ikke oplysninger om enkeltengagementer.

Oplysninger herom ville i øvrigt være i strid med tavshedsforskrifterne for ledelsen i henhold til bank- og sparekasselovens § 54, stk. 2.

Tilsynet har oplyst, at enkeltengagementer ikke havde nogen indflydelse på beregningen af 8 pct.-kravet i § 21 i bank- og sparekasseloven.«

I svar af 4. februar 1985 på mit spørgsmål nr. S 526 oplyser ministeren bl.a.: »Det skal bemærkes, at tilsynets årelange kendskab til de banker, der ved fusion er blevet til Kronebanken, aldrig har indiceret, at der var den mindste grund til at antage, at Kronebank, hvis ledelse af alle blev anset som særdeles kompetent, kunne blive bragt ud i et økonomisk uføre. Denne tilsynets almindelige vurdering blev ikke ændret ved tilsynets undersøgelse i Kronebank i efteråret 1983 og har stedse været understøttet af revisionsprotokollater, der har været afgivet af bankens revisorer.« I Weekendavisen den 15. februar 1985 oplyser Kronebankens interne revisionschef, John Maagaard, at Frederiksborg Bank har overtrådt bankloven forud for fusionen med Sjællandske Bank. Oplysningerne er i strid modsætning til oplysningerne fra tilsynet med banker og sparekasser, der har haft kendskab til Frederiksborg Bank i årevis uden at opdage uregelmæssigheder.

Svar (4/3 85):

Industriministeren (Stetter):

På baggrund af sagens oplysninger, herunder vurderingsmændenes erklæring, havde tilsynet med banker og sparekasser og industriministeriet, som nævnt i svaret på spørgsmål nr. S 606, i 1983 ingen anledning til at nægte tilladelse til fusionen.

Spm. nr. S 737

Til *industriministeren* (19/2 85) af:

Maisted (FD):

Kan ministeren oplyse, hvilke muligheder aktionærene i Sjællandske Bank har haft for at opdage, at Frederiksborg Bank ikke overholdt loven om banker og sparekasser, før den af ministeren tilladte fusion mellem de to banker blev en kendsgerning?«

Begrundelse

Aktionærene i Sjællandske Bank ville sikkert have modsat sig en fusion med Frederiksborg Bank, hvis de havde haft kendskab til de forhold, Kronebankens interne revisionschef, John Maagaard, oplyser om i Weekendavisen den 15. februar 1985, og som tilsynet for banker og sparekasser i kraft af sit årelange kendskab til Frederiksborg Bank burde have haft kendskab til ifølge tilsynets egne oplysninger den 24. januar 1985.

Svar (4/3 85):

Industriministeren (Stetter):

Indledningsvis skal jeg bemærke, at det endnu ikke er klarlagt ved de igangværende undersøgelser, om der har foreligget en overtrædelse af lov om banker og sparekasser allerede på tidspunktet for fusionens ikrafttræden. Jeg kan derfor ikke i dag lægge til grund, at der forelå sådanne overtrædelser. Jeg må begrænse mig til i almindelighed at skitsere de regler, der særligt beskytter aktionærer ved fusion.

I medfør af aktieselskabslovens § 134 e, stk. 5, skal der, forinden en fusion gennemføres, foreligge følgende oplysninger for aktionærene:

- 1) fusionsplanen,
- 2) hvert af de fusionerende selskabers årsregnskaber for de sidste 3 regnskabsår eller den kortere tid, selskabet måtte være drevet i,
- 3) resultatopgørelse og balance for den løbende del af det løbende regnskabsår forud for åbningsbalancen for det fortsættende selskab,
- 4) bestyrelsens redegørelse og
- 5) vurderingsmændenes udtalelse og erklæring.

Indholdet af disse dokumenter er nærmere fastlagt i §§ 134 a-134 d.

Specielt vedrørende punkt 5 bemærkes, at denne erklæring skal være udarbejdet af sagkyndige, uvildige vurderingsmænd. Den skal indeholde en redegørelse om fusionsplanen, herunder hvorvidt vederlaget for aktierne i det ophørende selskab er rimeligt og sagligt begrundet, samt hvorvidt fusionen kan antages at medføre en forringelse af muligheden for fyldestgørelse af kreditorerne i det enkelte selskab.

[Industriministeren]

Disse oplysninger forelægges aktionærerne og siden generalforsamlingen, hvor aktionærerne efter debat, hvorunder de kan udøve deres spørgsmålsret, med kvalificeret flertal beslutter fusionen. Når det drejer sig om banker, skal fusionen derefter forelægges industriministeren til godkendelse gennem tilsynet med banker og sparekasser.

Spm. nr. S 738

Til *landbrugsministeren* (19/2 85) af:

Maisted (FD):

»Kan ministeren forbyde arbejdsnedlæggelser på slagterierne, så længe der er levende dyr i staldene?«

Begrundelse

Spørgeren er bekendt med, at der efter kort tid opstår tilstande i slagteriernes stalde, hvor f.eks. fremmede grise er bragt sammen, der må karakteriseres som dyrplageri, idet grisene bider hinanden ihjel.

Svar (28/2 85):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Svaret på det stillede spørgsmål er nej. Der findes ikke lovhjemmel for, at jeg kan gribe ind og forbyde en arbejdsnedlæggelse på et slagteri.

I begrundelsen for spørgsmålet er henvist til, at der kan opstå tilstande i slagteriernes stalde, der må karakteriseres som dyrplageri.

Jeg kan i den anledning henvisse til, at jeg udførligt har redegjort for de gældende regler på dette område i mit svar af 13. februar 1985 til folketingets landbrugs- og fiskeriudvalg på det af udvalget stillede spørgsmål 14.

Spm. nr. S 740

Til *landbrugsministeren* (19/2 85) af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at forhindre gennemførelse af forslag til EF-direktiv om adgangen til at anvende naturlige kvindelige kønshormoner til kvægopdræt?«

Begrundelse

Et EF-direktiv om anvendelsen af hormoner til kvægopdræt er til forhandling mellem Ministerrådet og de enkelte lande. Tilsyneladende vil man forbyde kunstige hormoner og tillade naturlige kvindelige kønshormoner.

BEUC har protesteret i EF, og man har eksempler på, at hormonrester overført til mennesker kan give fysiologiske forstyrrelser.

Det synes fortsat, som om erhvervsøkonomien går forud for forbrugernes beskyttelse mod rester i kød.

Fortilfælde med adgangen til Tylan-iblanding i grisefoder og regeringens liberaliseringstanker om landmandens håndtering af medicin gør forbrugerne utrygge.

Svar (28/2 85):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Igennem mange år har vi i Danmark haft et totalforbud mod at anvende såvel naturlige som kunstige hormoner til vækstfremme. Denne tilstand ønsker jeg opretholdt, hvilket Kommissionens forslag også giver mulighed for, idet det efter forslaget vil være op til de enkelte medlemsstater selv at afgøre, hvorvidt man ønsker at tillade, at naturlige hormoner anvendes i opfedningsøjemed.

Forslaget lægger endvidere op til, at anvendelse af kunstige hormoner forbydes, hvilket jeg synes er et skridt i den rigtige retning.

Der skal dog ikke herske tvivl om, at jeg helst så et totalt forbud gennemført på EF-plan, hvilket jeg da også vil arbejde for under drøftelserne i EF.

Spm. nr. S 741

Til *miljøministeren* (19/2 85) af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Hvordan vil ministeren beskytte forbrugere mod hormonrester i kød i tilfælde af import af kalve- og oksekød fra lande, hvor anvendelsen af naturlige kvindelige kønshormoner er tilladt til kvægopdræt?«

Begrundelse

I EF forhandles for tiden mellem de enkelte medlemslande og Ministerrådet om et direktiv, hvis indhold giver tilladelse til anvendelsen af naturlige hormoner, mens kunstige hormoner forbydes.

[Tove Lindbo Larsen]

I Danmark er der forbud mod anvendelsen, men forbrugerne kan ikke vide sig sikre i tilfælde af import af kalve- og oksekød fra EF-lande og de såkaldte tredjelande. Derfor må forbrugerne løbe nogen risiko med eventuelle hormonrester i kød, tilmed da det er usynligt for forbrugerne, om kødet kommer fra lande, der tillader anvendelsen af naturlige hormoner til kvægopdræt. Profit til erhvervslivet skal ikke gå forud for forbrugernes sundhed.

Svar (28/2 85):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for statens levnedsmiddelinstitut, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Naturlige kvindelige kønshormoner nedbrydes i løbet af få dage i kroppen på såvel dyr som mennesker, uanset om hormonerne måtte være indgivet som væksthæmmende foranstaltning eller til stede som et resultat af egen hormonproduktion. Hvis naturlige kønshormoner anvendes som foreskrevet i de lande, hvor det er tilladt, vil restindholdet i kød ikke kunne skelnes fra det naturlige indhold, og det vil være langt mindre end indholdet i kød fra drægtige køer, som har en naturligt begrundet forøget hormonproduktion.

Levnedsmiddelkontrollenhederne og statens levnedsmiddelinstitut foretager ikke regelmæssige analyser for hormonrester i kød. Institutet har dog i 1980-81 undersøgt 23 prøver af kalvekød og 4 prøver af børnemad med kalvekød uden at påvise hormonrester.

Fra 1981 har veterinærdirektoratet ifølge en aftale mellem miljøministeriet og landbrugsministeriet løbende foretaget stikprøveundersøgelser for rester af såvel naturlige som syntetiske hormoner i danske husdyr og i importeret kød, hovedsagelig kalve- og oksekød. Veterinærdirektoratet har oplyst, at der i 1984 er analyseret i alt 1.000 prøver, heraf 100 prøver af importeret kød.

Der er fra analysernes start og til dato ikke påvist rester af hverken naturlige eller syntetiske hormoner i nogen prøve.«

Jeg er meget opmærksom på udviklingen omkring disse problemer. Det er min principielle opfattelse, at vi i Danmark ikke bør tillade anvendelse af hormoner til væksthæmmende formål.

Jeg finder også, at vi bør arbejde for, at der ikke i fællesmarkedet indføres regler, hvorved dette accepteres. Baggrunden herfor er den opfattelse, at regulering af hormoner i kød bedst vil kunne ske gennem regler om anvendelse af hormoner ved kvægopdræt. En efterfølgende kemisk stikprøvekontrol må nødvendigvis blive omfattende og bekostelig, og forbrugerne opnår alligevel ikke fuldstændig sikkerhed for, at hormoner ikke har været anvendt, selv om rester ikke kan påvises.

Spm. nr. S 744

Til **miljøministeren** (19/2 85) af:

Svend Andersen (S):

»Hvilke planer har regeringen om opførelsen af et specielt destruktionsanlæg som det, der findes i Vesttyskland, til destruktion af sennepsgasbomber, såvel med som uden ammunition, og såfremt man ikke ønsker at opføre et sådant specielt destruktionsanlæg, vil ministeren så redegøre for, hvordan regeringen har tænkt sig problemerne løst såvel på kort som på længere sigt?«

Begrundelse

Det fremgår af meddelelser i dagspressen, at det ikke kan påregnes, at sennepsgasbomberne fra Østersøen kan destrueres i Vesttyskland. Derfor ønskes oplysning om regeringens planer for en endelig løsning af problemet.

Svar (28/2 85):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Den 14. december 1984 besluttede forsvarsministeren og jeg at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal udarbejde et oplæg om, hvorledes et dansk destruktionsanlæg kan etableres, samt bygning af et sprængsikert opbevaringsmagasin i tilknytning hertil.

Oplægget fra arbejdsgruppen, der består af repræsentanter for forsvarsministeriet, miljøstyrelsen, finansministeriet, justitsministeriet, fiskeriministeriet, civilforsvarets analytisk-kemiske laboratorium samt Kommunekemi A/S, skal danne grundlag for regeringens drøftelse af, om et sådant anlæg skal opføres i Danmark.

Jeg er bekendt med, at arbejdsgruppen vil inddrage den ekspertise og de erfaringer,

[Miljøministeren]

som er indvundet i forbindelse med det vesttyske anlæg, og som den vesttyske forsvarsminister har tilbudt at stille til rådighed.

På denne baggrund finder jeg, at man må afvente oplægget fra arbejdsgruppen, som jeg regner med kan foreligge inden udgangen af marts, og regeringens drøftelse heraf, inden jeg udtaler mig om mulighederne for en løsning af det alvorlige problem med den opfiskede sennepsgas på Bornholm.

Spm. nr. S 745

Til finansministeren (20/2 85) af:

Maisted (FD):

»Hvor store besparelser kan der opnås, såfremt ingen offentligt ansat kan oppebære større løn end et folketingsmedlem?«

Begrundelse

Ingen over og ingen ved siden af folkettinget.

Svar (5/3 85):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Grundvederlaget til folketingets medlemmer udgør pr. 1. oktober 1984 197.684 kr. årligt.

Hvis ingen offentligt ansat kunne oppebære større løn end grundvederlaget for folketingets medlemmer, kan det på grundlag af foreliggende statistikmateriale skønnes, at der herved kunne opnås en besparelse på ca. 1,6 mia kr. om året svarende til ca. 1,5 pct. af lønsummen i den offentlige sektor.

Spm. nr. S 746

Til justitsministeren (20/2 85) af:

Ole Espersen (S):

»Ville den anvendelse af provokatører, som var grundlaget for den af østre landsret den 16. marts 1984 afsagte dom i sag nr. 421/1983, have været tilladelig efter det lovforslag om ændring af retsplejeloven, herunder om brug af provokatører, som ministeren nu har fremsat i folketinget?«

Begrundelse

Det er spørgerens opfattelse, at den af Frederiksberg politi foretagne brug af provo-

katører, som var grundlaget for domfældelsen i den ovennævnte sag, er betænkelig. Det kan derfor være af væsentlig betydning for den fortsatte behandling af forslaget i folketinget, om en sådan brug af provokatører fortsat tilsigtes tilladt.

Spørgeren lægger i den forbindelse vægt på, at den pågældende mængde hash ved provokationens iværksættelse befandt sig i udlandet.

Svar (22/2 85):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Af principielle grunde finder jeg ikke, at jeg bør kommentere den konkrete sag, som der henvises til i spørgsmålet, og som er afgjort af domstolene. Jeg kan imidlertid oplyse, at det ved afgørelsen og strafudmålingen i den pågældende sag bl.a. blev lagt til grund, at der allerede inden politiets indtræden i sagen var truffet aftale mellem den i sagen tiltalte og en anden person om indsmugling af et betydeligt kvantum hash.

Efter det lovforslag, som jeg har fremsat i folketinget den 1. februar 1985, må politiet kun anvende agenter, såfremt nogle i lovforslaget nærmere angivne betingelser er opfyldt. Disse betingelser er bl.a., at der skal være en særligt bestyrtet mistanke om, at en forbyrdelse er ved at blive begået eller forsøgt, og at det må antages, at politiet ikke har andre egnede måder at opklare sagen på. Endvidere er det en betingelse, at agentens virksomhed ikke bevirker en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed.

Spm. nr. S 747

Til forsvarsministeren (20/2 85) af:

Hjortnæs (S):

»Finder ministeren, at danske fiskere er ligestillede med fiskere i øvrige EF-lande og Norden, hvad angår betaling for brug af deccasignaler?«

Begrundelse

I et svar af 12. februar d.å. på spørgsmål nr. S 593 har forsvarsministeren oplyst, at den årlige lejeafgift for Racal Decca-modtager type MK 21 for tiden udgør: i England 1.326 £, i Vesttyskland 6.200 DM, i Holland

[Hjortnæs]

7.160 fl., i Frankrig 16.860 ffr., i Norge 13.500 nkr. og i Sverige 13.300 skr.

Svar (4/3 85):

Forsvarsministeren (Engell):

Som oplyst i mit svar på spørgsmål nr. S 521 kan lejebeløbene i Danmark og de øvrige lande bortset fra Storbritannien ikke direkte sammenlignes, da ejer- og driftsforhold er forskellige i de pågældende lande.

Ifølge § 6 i overenskomst af 31. januar 1947 mellem det daværende marineministerium og Decca Navigator Company Limited, London, om oprettelse og drift af Decca Navigator radiofyrrer på dansk område til hjælp for navigeringen i danske og tilstødende farvande må lejeafgiften for danske brugere ikke overstige den leje, der forlanges af tilsvarende brugere i Storbritannien, hvis deccakæderne drives under samme betingelser.

Da deccakæderne ifølge oplysning fra farvandsdirektoratet drives under samme betingelser i de to lande, har forsvarsministeriet fra Racal Decca A/S i den givne anledning udbedt sig en redegørelse for, hvorledes de danske lejeafgifter reguleres i overensstemmelse med de kursændringer, der i de senere år har været vedrørende det engelske pund, jfr. herved overenskomstens § 6.

Spm. nr. S 748

Til *miljøministeren* (20/2 85) af:

Svend Andersen (S):

»Har ministeren planer om at give folketinget en redegørelse for de nye, skærpede sikkerhedsregler, regeringen vil gennemføre for behandlingen af sennepsgassen fra Østersøen?«

Begrundelse

Det fremgår af en pressemeddelelse af 7. februar 1985, der er udsendt af miljøministeren og forsvarsministeren i fællesskab, at der skal udarbejdes nye, skærpede regler for behandling af den gasammunition, der fiskes op i Østersøen, og at der kan blive tale om nøddumping.

Det er meget vigtigt, at man ved gennemførelsen af disse nye sikkerhedsregler tager højde for de mange risikomomenter og i vi-

dest muligt omfang sikrer fiskerne ved fiskeri i risikoområderne i Østersøen.

Redegørelsen bør derfor indeholde oplysninger om følgende emner:

De sikkerhedsregler, der har været gældende for fiskerne ved fiskeri i risikoområderne i Østersøen siden starten af 1950'erne, og oplysninger om, i hvor mange tilfælde fiskerne hidtil har været om bord i fiskerfartøjerne, medens der har været foretaget nøddumpning af sennepsgassen.

Orientering om, hvordan søværnet pr. telefon kan vurdere, hvilke bomber der indeholder ammunition – uden at fiskerne skal undersøge bomberne nærmere, og uden at de har de nødvendige forudsætninger herfor.

Oplysninger om, hvilke undersøgelser der ligger til grund for, at de planlagte regler i tilstrækkeligt omfang kan sikre fiskerne mod eventuelle skader fra sennepsgas, samt om, hvilket sikkerhedsudstyr der skal beskytte fiskere, der har fået sennepsgasammunition om bord, henholdsvis ved nøddumpning og ved ilandsejling efter de planlagte nye regler.

Hvilke garantier har man endvidere for, at fiskerne ikke bare dumper sennepsgasbomber uden at anmelde, at de har været opfisket, med efterfølgende spredning af sennepsgasbomberne over et større areal og samtidig risiko for forurening af fisk, der anvendes til såvel konsum som industriformål, til følge?

Ministeren bedes endvidere tydeligt tilkendegive, om det er regeringens hensigt, at fiskerne ifølge disse planer i nogle tilfælde selv skal dumpe opfisket sennepsgas, samt oplyse, hvornår de planlagte nye regler skal træde i kraft.

Det fremgår af pressemeddelelsen af 7. februar 1985, at fiskerne skal dumpe sennepsgasbomber, hvis de indeholder ammunition. Samtidig skal eventuel opfisket fisk smides over bord på grund af forureningsfare. Hidtil har det været en betingelse for, at fiskerne fik erstatning for eventuelt tab af fisk, at de havde været i land, så man kunne vurdere fiskemængden og dens værdi. Hvis man umiddelbart smider over bord, kan fiskerne altså ingen erstatning få. Denne nye praksis kan få konsekvenser.

Svar (1/3 85):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

[Miljøministeren]

Jeg har drøftet spørgsmålet med forsvarsministeren. Vi er indstillet på at give folketingets miljø- og planlægningsudvalg en skriftlig redegørelse, som vil komme til at omhandle de oplysninger, spørgeren har henvist til i sin begrundelse for spørgsmålet.

Spm. nr. S 749

Til *ministeren for offentlige arbejder* (20/2 85) af:

Svend Andersen (S):

»Finder ministeren, at beflyvningen af Rønneruten, der foretages af Maersk Air, er i overensstemmelse med de for koncessionen gældende vilkår, og vil ministeren ved aftalens udløb forud for en eventuel fornyelse af aftalen drage omsorg for, at der foretages en vurdering af den hidtidige betjening af ruten, og at der stilles øgede krav til den fremtidige beflyvning af ruten?«

Begrundelse

Siden beflyvningen af Rønneruten overgik til Maersk Air, er der sket en gradvis (målbevidst) forringelse af betjeningen af rutens klientel. Udbuddet af sæder er formindsket, postforsendelser, herunder ekspresbreve, bliver ofte ladet tilbage på grund af pladsmangel. Biletprisen er steget i en sådan grad, at den almindelige opfattelse er, at ruten ikke er opretholdt for den jævne rejsende.

Dertil kommer, at det materiel, der benyttes til betjening af ruten, er af en sådan beskaffenhed, at forsinkelser og aflysninger er daglige foreteelser.

Svar (4/3 85):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Maersk Airs beflyvning af Rønneruten er i overensstemmelse med de gældende koncessionsvilkår. Af ministeriet foretages der løbende – bl.a. i forbindelse med de to halvårige godkendelser af trafikprogrammet – en vurdering af, om trafikudbuddet er rimeligt, og om betjeningen i øvrigt er tilfredsstillende.

Når det derfor i begrundelsen for spørgsmålet siges, at der er »sket en gradvis (målbevidst) forringelse af betjeningen af rutens klientel«, må jeg være uenig deri.

Situationen før Maersk Airs overtagelse af ruten pr. 1. oktober 1982 var den, at den udbudte kapacitet var alt for stor i forhold til den fuldt betalende trafik, fordi SAS' fly var alt for store til denne trafik. Der er derfor intet grundlag for at kritisere, at det meget omfattende udbud af grønne pladser ikke længere har samme omfang. Det var netop det, der var meningen med ændringen pr. 1. oktober 1982. Antallet af frekvenser er ikke forringet. Tværtimod er der sket en stigning, som i øvrigt fortsætter med det kommende sommertrafikprogram. De grønne priser var indtil 1. oktober 1982 væsentlig lavere på Rønneruten end de tilsvarende priser på Danairs øvrige ruter. Fra denne dato blev de forhøjet til samme niveau (i forhold til normalpriserne) som på Danairs øvrige ruter. Det er muligvis denne engangsforhøjelse, der af spørgeren er opfattet som en stor generel prisstigning. Rønnerutens grønne priser og normalpriser er efter omlægningen steget i samme takt som på Danairs øvrige ruter og svarer til prisniveauet for Odense og Århus.

Denne vinters ekstreme vejrlig har medført en række forsinkelser og i visse tilfælde aflysninger i indenrigsbeflyvningen. Dette forhold gør sig imidlertid gældende for alle tre moderselskaber og kan ikke »lastes« flymateriellet som antydtes i begrundelsen for spørgsmålet. Maersk Air har i øvrigt den nyeste flyflåde af de tre selskaber, idet det ældste fly kun er 4 år gammelt.

I indeværende vinter har der i nogle tilfælde været kapacitetsproblemer for så vidt angår postbeflyvningen. I ét tilfælde (22. januar 1985) blev ekspresposten endvidere ikke medtaget, hvilket dog skyldtes en regulær fejl, som ifølge Danair ikke vil blive gentaget. Postkapaciteten øges ifølge Danair fra 1. april 1985.

Generaldirektoratet for P & T har desuden udvidet omfanget af den ordning, som blev etableret i august 1983, hvorefter P & T lader en række postforsendelser til og fra Bornholm udføre med indchartrede fly. P & T er af den opfattelse, at det aktuelle postproblem er løst.

Spm. nr. S 750

Til *justitsministeren* (20/2 85) af:

Maisted (FD):

[Maisted]

»Hvad agter ministeren at foretage for at tilsikre, at en politianmeldelse vedrørende restaurationsforhold på Christiania bliver behandlet?«

Begrundelse

I henhold til artikel i Jyllands-Posten den 20. februar d.å. har Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører igen foretaget politianmeldelse mod de ulovlige restaurationsforhold i Christiania. Det fremgår af artiklen, at det samme er sket for ca. 1 år siden, uden at politiet tilsyneladende har foretaget sig noget. I hvert fald fortsætter de ulovlige forhold.

Spørgeren udbeder sig ministerens reaktion på dette forhold.

Svar (28/2 85):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ved skrivelse af 19. februar 1985 har Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark rettet henvendelse til justitsministeriet vedrørende bevillingsforholdene på Christiania. Det fremgår af foreningens henvendelse til justitsministeriet, at foreningen har indgivet anmeldelse til Københavns politi mod en række restaurationsvirksomheder på Christiania for overtrædelse af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.

Justitsministeriet har meddelt Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark, at ministeriet har anmodet politidirektøren i København om en udtalelse, og når denne foreligger, vil justitsministeriet tage stilling til henvendelsen fra centralforeningen.

Spm. nr. S 751

Til *miljøministeren* (20/2 85) af:

Steffensen (KrF):

»Hvilken virkning vil en begrænsning af fosfor i vaskemidler have på miljøet, og hvad vil en begrænsning betyde for vaskemidlernes pris og effekt?«

Begrundelse

En rapport fra Viborg amt viser, at 58 pct. af fosforforureningen i Limfjorden kommer fra byer og industri. Det må være enkelt at kontrollere den del af fosforforureningen,

der stammer fra vaskemidler, ved at begrænse indholdet af eller helt fjerne fosfor i vaskemidler.

Svar (28/2 85):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har svaret følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Omkring en fjerdedel af spildevandets indhold af fosfor skyldes brug af vaskemidler, mens den øvrige del hovedsagelig er udskilt fra mennesker.

Selv en total fjernelse af fosfor fra vaskemidler vil således ikke reducere fosforudledningerne til sårbare recipienter tilstrækkeligt til, at man kan undgå at etablere særlige anlæg til fjernelse af fosfor på rensningsanlæggene.

Såfremt fosfor fjernes fra vaskemidlerne, vil vaske kvaliteten gå ned, og der vil på grund af det danske vands hårdhedsgrad ske kalkaflejringer i tøj og vaskemaskiner. Levetid af såvel tøj som vaskemaskiner vil hermed forringes.

Det vil derfor være nødvendigt at erstatte fosfor med andre midler med tilsvarende effekt.

Det har hidtil vist sig vanskeligt at finde hensigtsmæssige erstatninger for fosfor i vaskemidler. Ingen af de midler, der er foreslået, har samme vaskeeffektivitet som fosfor, og der knytter sig miljømæssige problemer til deres anvendelse.

Det er derfor miljøstyrelsens opfattelse, at fosforbelastningen af de danske vandområder bedst kan reduceres ved at etablere fosforfjernelse på rensningsanlæggene.

Vedrørende en nærmere beskrivelse af problemerne med fosforindholdet i vaskemidler kan henvises til miljøstyrelsens NPO-redegørelse, august 1984.

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere, hvilken betydning det vil få for prisdannelsen for vaskemidler, hvis der findes midler, der kan erstatte fosfor.«

Spm. nr. S 753

Til *indenrigsministeren* (20/2 85) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Mener ministeren, at rigshospitalet på nuværende tidspunkt, hvor man står over for

[Tommy Dinesen]

ombygning og lukning af Finseninstitutet, kan påtage sig flere patienter, uden at det giver forøgede ventelister for andre patienter, der ellers er brugere af rigshospitalet?»

Begrundelse

Ifølge regionalradioen i Næstved har Storstrøms amtskommunes sygehusudvalg besluttet at sende en del af sine cancerpatienter til rigshospitalet, således at udvalget herved kan spare 20 mill. kr. ved ikke at forny det nuværende røntgenudstyr på centralsygehuset i Næstved.

Samtidig vil de årlige kørselsudgifter for patienter fra amtet til rigshospitalet beløbe sig til ca. 7 mill. kr.

Svar (27/2 85):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Spørgsmålet er begrundet med, at Storstrøms amtskommune ifølge regionalradioen i Næstved har besluttet at sende en yderligere del af sine cancerpatienter til rigshospitalet.

Indenrigsministeriet kan hertil oplyse, at rigshospitalet har modtaget en foreløbig henvendelse fra overlægen ved røntgenafdelingen på Næstved sygehus om rigshospitalets eventuelle overtagelse af den radioterapifunktion, som tidligere har været varetaget af Næstved sygehus.

Henvendelsen indeholder ikke oplysninger om det forventede antal patienter og deres behov for radioterapi. Rigshospitalet har derfor anmodet om sådanne oplysninger med henblik på en nærmere undersøgelse af konsekvenserne af og mulighederne for rigshospitalets eventuelle overtagelse af den omhandlede radioterapifunktion.

Indenrigsministeriet kan derfor på nuværende tidspunkt ikke direkte besvare det stillede spørgsmål.

Det bemærkes, at Storstrøms amtskommune hører til det optagelsesområde, som rigshospitalet efter en deling af cancerbehandlingsopgaverne med sygehuset i Herlev skal varetage, og at man i forvejen behandler et betydeligt antal patienter fra Storstrøms amtskommune.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (21/2 85) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Er det forbudt at offentliggøre generelle oplysninger fra ligningsplanen om ligningsmyndighedernes manglende ressourcer og prioriteringen af disse?»

Begrundelse

Spørgsmålet er affødt af en sag fra Birkerød kommune, hvor en suppleant i ligningskommissionen fik tilsendt ligningsplanen og på baggrund af oplysninger i denne sendte en klage til ombudsmanden over, at bestemmelsen i skattestyrelseslovens § 14 om behørig og ensartet ligning over hele landet syntes overtrådt. Klagen blev offentliggjort.

Ifølge oplysninger i pressen har formanden for ligningskommissionen reageret på offentliggørelsen af klagen ved at tale om krænkelse af fortrolighedskrav og bebudet at ville gøre en sag ud af det.

På den baggrund ønskes det oplyst, hvor langt fortrolighedskravet rækker. Selvsagt er alle oplysninger om personers skatteforhold fortrolige, ligesom oplysninger i ligningsplanen om udsøgningskriterier og lignende er det. Men det er vanskeligt at forstå, hvis borgere i en kommune ikke må få oplyst, at personalet på ligningskontoret er utilstrækkeligt til at varetage de pålagte opgaver. Det er også vanskeligt at forstå, hvis de ikke må få oplyst, hvilke typer skatteydere der især ligger i utilstrækkeligt omfang.

Selv om spørgsmålet har udgangspunkt i en konkret sag, ønskes en principiel besvarelse af spørgsmålet.

Svar (1/3 85):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Medlemmer og suppleanter af ligningskommissionen har tavhedspligt over for »uvedkommende« med hensyn til oplysninger, som de kommer til kundskab om under varetagelsen af deres hverv, i medfør af de særlige tavhedspligtsbestemmelser i statskattelovens § 44 og kildeskattelovens § 87 samt efter de almindelige bestemmelser i straffeloven, navnlig straffelovens § 152.

Statskattelovens § 44 og kildeskattelovens § 87 får kun betydning i forbindelse med oplysninger om navngivne skattepligtiges

[Ministeren for skatter og afgifter]

eller indeholdelsespligtiges økonomiske, erhvervsmæssige eller privatlivet vedrørende forhold. Ligningsplanen vil i almindelighed ikke indeholde sådanne oplysninger.

Efter straffelovens § 152 kan personer, der virker i offentlig tjeneste eller hverv, straffes med bøde, hæfte eller under skærpene omstændigheder fængsel, såfremt de røver, hvad de som led i deres hverv har erfaret som hemmelighed, eller hvad der ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan.

Denne bestemmelse vil efter omstændighederne kunne finde anvendelse i forbindelse med videregivelse til offentligheden af oplysninger fra visse dele af ligningsplanen.

Ligningsmyndighederne foretager ligning af alle skattepligtige i en kommune. Som bekendt er der næppe ligningsmæssige ressourcer til at foretage en fuldstændig udtømmende kontrol af samtlige selvangivelser hvert år.

For at få en så effektiv ligning som muligt vil såvel de grupper af skattepligtige, der tages ud til en særlig indgående kontrol, som de ressourcer, ligningsmyndighederne vil anvende, kunne variere fra år til år. Oplysninger af denne karakter vil normalt fremgå af ligningsplanen for det pågældende år.

Det er naturligvis vigtigt, at oplysninger om en eventuel prioritering ikke kommer til de skattepligtiges kendskab på en sådan måde, at disse eventuelt får mulighed for at indrette sig efter det.

Det må derfor efter min opfattelse uden videre være klart for medlemmer m.v. af ligningskommissionen og ansatte i skatteforvaltningen, at en videregivelse til offentligheden af oplysninger fra ligningsplanen af denne karakter efter omstændighederne vil kunne være en overtrædelse af tavshedspligten efter straffelovens § 152.

Jeg skal dog tilføje, at ligningskommissionen ved en flertalsafgørelse kan bestemme, at hele eller dele af ligningsplanen kan refereres uden for ligningskommissionens kreds med den begrænsning, der følger af reglerne om tavshedspligt.

Spm. nr. S 755

Til *undervisningsministeren* (21/2 85) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Under henvisning til ministerens svar af 28. november 1984 på spørgsmål nr. S 303 stillet den 19. november 1984 ønskes det oplyst, om ministeren på nuværende tidspunkt kan meddele, hvor stor en udvidelse af lærerkapaciteten der forventes at finde sted, såfremt regeringens og de radikales uddannelsstilbud til langtidsledige bringes til udførelse over for de forventede 13.000 uddannelsespladser.«

Svar (28/2 85):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Planlægningen af uddannelses tilbuddene blev iværksat inden lovforslagets fremsættelse den 13. december 1984 og fortsætter sideløbende med folketingets behandling heraf. Da arbejdet hermed således ikke er tilendebragt, er det fortsat ikke muligt at give præcise oplysninger om det forventede ekstra lærerbehov.

Spm. nr. S 756

Til *landbrugsministeren* (21/2 85) af:

Gade (SF):

»Vil regeringen – på baggrund af EF-Kommissionens svar til EF-parlamentsmedlem John Iversen – over for EF-Kommissionen fremføre kravet om at forbyde tylan i svinefoder?«

Begrundelse

Der henvises til EF-parlamentsmedlem John Iversens spørgsmål i Europa-Parlamentet (H 667/84) af 25. januar 1985.

Svar (5/3 85):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Som det fremgår af Kommissionens svar på medlem af Europa-Parlamentet John Iversens skriftlige forespørgsel H 667/84, vil en ændring af det EF-direktiv, som påbyder tylan (tylosin) tilladt anvendt i svinefoder, forudsætte, at der forelægges tilstrækkelige nye videnskabelige beviser for, at stoffet eller restkoncentrationer af det i kødet indebærer en fare for sundheden.

Den danske argumentation for at forbyde tylan til anvendelse i sygdomsbekæmpelse har været fremført under EF-forhandlingerne om ovennævnte direktiv og senere.

[Landbrugsministeren]

Det foreliggende dokumentationsmateriale har imidlertid ikke haft tilstrækkelig vægt over for de videnskabelige beviser for stof-fets uskadelighed, der omtales i Kommissionens ovennævnte besvarelse.

Landbrugsministeriets udvalg vedrørende tilsætningsstoffer til dyrefoder følger til stadihed de videnskabelige resultater, der fremkommer vedrørende bl.a. tylan.

Et fornyet forsøg på at få ændret det nævnte EF-direktiv må bero på, om der gennem udvalgets bestræbelser eller på anden vis kan fremdrages et tilstrækkeligt videnskabeligt dokumentationsmateriale.

Spm. nr. S 757

Til undervisningsministeren (21/2 85) af:

Nørgaard-Sørensen (S):

»Hvor mange – og hvilke – af uddannelsespladserne i regeringens program til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden i 1984 og 1985 blev realiseret i 1984?«

Begrundelse

Regeringen fremlagde i februar 1984 sit program. I dette program er der først og fremmest tale om udvidelse af uddannelseskapaciteten. Således angives udvidelse af uddannelseskapaciteten i 1984 på 12.000 pladser fordelt med 7.880 på området ungdomsuddannelser og teknikeruddannelser, 1.650 på området de videregående uddannelser og 2.500 på området arbejdsmarkedsuddannel-

ser m.v.

Undervisningsministeriet og regeringen anvender et tal på 10.000 ekstra uddannelsespladser, når en udvidelse af uddannelsesindsatsen skal dokumenteres. Men samtidig står det klart, at hovedparten af ungdomsprogramets 12.000 pladser ikke er realiseret. Hvordan hænger det sammen?

Svar (1/3 85):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

I begrundelsen for spørgsmålet er det anført, at undervisningsministeriet og regeringen anvender et tal på 10.000 ekstra uddannelsespladser, når en udvidelse af uddannelsesindsatsen skal dokumenteres, men at det samtidig står klart, at hovedparten af ungdomsprogramets 12.000 pladser ikke er realiseret.

Den bevillingsmæssige hjemmel til gennemførelsen af kapacitetsudvidelserne i ungdomsuddannelserne er tilvejebragt ved Akt 281 og 282 9/5 1984, hvoraf det samtidig fremgår, hvilke og hvor mange uddannelsespladser der er tale om. For undervisningsministeriets vedkommende var der tale om en kapacitetsudvidelse på i alt 9.000 pladser.

1. Videregående uddannelser

Inden for de videregående uddannelser var der i 1984 planlagt en kapacitetsudvidelse på i alt 2.110 pladser. De faktisk realiserede pladser i henhold hertil fremgår af følgende oversigt, idet de planlagte kapacitetsudvidelser er anført i parentes:

Ingeniøruddannelserne.....	510	(510)
Naturvidenskab	220	(220)
Samfundsvidenskab.....	1.005	(985)
Humaniora	395	(395)
I alt	2.130	(2.110)

Inden for de videregående uddannelser er den planlagte kapacitetsudvidelse altså realiseret fuldt ud.

2. Erhvervsuddannelserne

Inden for erhvervsuddannelserne var der i 1984 planlagt en kapacitetsudvidelse på 6.974 pladser.

Der har været en række vanskeligheder med at realisere dette mål i 1984, først og fremmest fordi forhandlingerne med de involverede organisationer om nogle af de planlagte nye uddannelser, især industriel grunduddannelse, ældreomsorgsuddannelserne samt de kvalificerede kurser på handels- og kontorområdet, har taget længere tid end

[Undervisningsministeren]

forudset, således at det ikke har været praktisk muligt at etablere de pågældende uddannelser allerede i 1984. Der foregår imidlertid fortsat et samarbejde med organisationerne med henblik på etablering af de omtalte ud-

dannelser i 1985.

For de øvrige erhvervsuddannelsers vedkommende er følgende uddannelsespladser realiseret i 1984, idet den planlagte kapacitetsudvidelse er anført i parentes:

Kombinationsaftaler på lærlingeområdet	200 – 400	(500)
Kombinationsaftaler på EFG-området	100 – 500	(500)
Datamekaniker	16	(100)
Praktikkompensationskurser på tekniske skoler .	100 – 200	(500)
Grundlæggende tekniske eksamensuddannelser .	400	(400)
Værkstedskurser	200 – 250	(250)
Højere teknisk eksamen	144	(144)
EDB-specialist, tekn.område	10	(20)
Handelsmedhjælpereksamen	1.200	(1.200)
Videregående EDB-udd.	100	(100)
Videregående teknisk eks.udd.	100	(100)
Korte videregående udd.	110	(110)
I alt	2.680–3.430	(3.924)

Visse af ovennævnte tal er skønnede, da en egentlig status for 1984 endnu ikke foreligger.

Af den planlagte kapacitetsudvidelse i 1984 på ca. 9.000 pladser inden for ungdomsuddannelserne er de ca. 5.000 således realiseret.

Det skal imidlertid understreges, at ungdomsprogrammet dækker såvel 1984 som 1985 og skal ses som en helhed. De pladser, som ikke blev realiseret i 1984, forudsættes derfor etableret i 1985 ud over de for 1985 i forvejen planlagte.

Ud over de 5.000 ekstra uddannelsespladser i henhold til ungdomsprogrammet blev der i 1984 etableret ca. 5.000 flere lære- og praktikpladser end i 1983. Det er derfor korrekt, når undervisningsministeriet og regeringen anfører, at der i 1984 i alt blev skabt 10.000 flere uddannelsespladser.

Spm. nr. S 758

Til indenrigsministeren (21/2 85) af:

Arne Jensen (S):

»Agtter ministeren at tage initiativ til, at der fastlægges bestemmelser om adgang til ydelser, befordring m.v. efter lov for Færøerne om sygehusvæsenet?«

Begrundelse

I lov nr. 621 af 22. december 1976 for Færøerne om sygehusvæsenet var der forudsat en bekendtgørelse efter stedfunden forhandling med Færøernes landsstyre.

Udkast til denne bekendtgørelse er fremsendt til indenrigsministeriets godkendelse allerede i 1979 og afventer stadig en endelig behandling.

Svar (26/2 85):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Spørgsmålet kan besvares bekræftende.

Reglerne om ydelser, befordring m.v. vil i videst muligt omfang blive fastsat i overensstemmelse med de regler herom, der er fastsat i henhold til den danske sygehuslov, og som på væsentlige punkter blev ændret i juli og december 1980 samt i november 1982.

Spm. nr. S 760

Til boligministeren (22/2 85) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvilke kriterier skal være opfyldt, for at ministeriet godkender boliger, der tænkes opført til ældre og svagelige?«

Begrundelse

[Pia Kjærsgaard]

I Svendborg er det godkendt, at der opføres 42 ældreboliger i 1985.

Det ville være til gavn for ældre og svage, hvis boligerne blev indrettet specielt til disse personer. Der kunne f.eks. være specielle faciliteter til svagelige ældre – kaldeanlæg m.v.

Dette er der intet af i de boliger, man påtænker at opføre, hvilket gør, at de på intet område adskiller sig fra nogen anden andelsbolig.

Ministeren må have nogle retningslinjer for ældreboliger, hvilket spørgeren ønsker belyst.

Svar (28/2 85):

Boligministeren (Bollmann):

Det er i lov om boligbyggeri fastsat, at 1.000 lejligheder af den årlige bevillingskvota til almennyttigt nybyggeri skal være ældre-/handicappede. Der er ikke i loven fastsat noget maksimum, og i gennemsnit er ca. 40 pct. af de almennyttige boliger, der bygges, ældre-/handicappede.

Vurderingen af, hvorvidt boligerne i det omtalte byggeri er egnede til beboelse for ældre og handicappede, er overladt til kommunerne. Det er et led i støtteproceduren, at boligselskaberne over for kommunerne skal oplyse, hvor mange boliger der efter boligselskabets skøn er velegnede til ældre og handicappede, og at kommunalbestyrelsen i forbindelse med støtteansøgningens indsendelse til boligstyrelsen skal tage stilling til boligselskabets vurdering heraf.

De kriterier, der kan lægges til grund ved kommunens vurdering, er nærmere belyst i boligstyrelsens cirkulære af 25/3 1982 om boliger for ældre og handicappede i almennyttigt byggeri.

Cirkulæret indeholder ud over en henvisning til bygge Lovgivningens bestemmelser om indretningen af boliger for ældre og handicappede nogle vejledende retningslinjer, der kan have betydning for boligselskabets og kommunens vurdering.

Boligstyrelsen er ikke bekendt med det i begrundelsen for spørgsmålet omtalte projekt. Svendborg kommune har tidligere over for boligstyrelsen oplyst, at man i 1985 har planer om at opføre 48 ældreboliger. Disse boliger er af kommunen benævnt lette kollektivboliger, men det fremgår ikke af det

foreliggende, om det er dette projekt, der har givet anledning til det rejste spørgsmål.

Krav til indretning af lette kollektivboliger er fastsat i pkt. 19–23 i cirkulære af 1/9 1976 om støtte til lette kollektivboliger m.v. Det fremgår heraf bl.a., at ejendommen skal være handicapvenligt indrettet og være udstyret med kaldeanlæg til vagtcentral.

Det kan oplyses, at boligstyrelsen på grund af det store pres på støttekvoten har meddelt Svendborg kommune, at der ikke er mulighed for at yde støtte til de ønskede 48 lette kollektivboliger i 1985 efter § 81 i lov om boligbyggeri.

Spm. nr. S 761

Til *socialministeren* (22/2 85) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvad det offentlige gør for at sikre, at danskere, der modtager bistandshjælp efter lovens § 5, virkelig er berettigede til bistandshjælp og ikke har indtægt, der kan betyde fradrag i bistandshjælpen?«

Svar (26/2 85):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen).

Efter bistandslovens § 5 kan der efter socialministerens bestemmelse ydes hjælp til en dansk statsborgers forsørgelse i udlandet, når hjemsendelse herved kan undgås og omstændighederne i øvrigt taler herfor.

Bestemmelse om ydelse af hjælp i det enkelte tilfælde træffes af socialministeriet, normalt på grundlag af en ansøgning fra pågældende og en indstilling fra den stedlige danske repræsentation – ambassade eller konsulat – om, hvad pågældende skønnes at have behov for. I repræsentationens indstilling er optaget oplysninger om pågældendes personlige og økonomiske forhold, herunder om behovet for læge- og medicinhjælp og om, hvorvidt pågældende eller familien er i besiddelse af indtægter eller formue.

Den hjælp, der kan ydes i det enkelte tilfælde, kan efter praksis ikke overstige 90 pct. af folkepensionens grundbeløb, men ligger i langt de fleste tilfælde på væsentligt mindre beløb. Hjælpen ydes hovedsagelig til ældre danske statsborgere, der har opholdt sig i mange år i udlandet, og som ikke længere har en sådan tilknytning til pårørende eller

[Socialministeren]

andre her i landet, at en tilbagevenden hertil vil være en rimelig løsning af deres forsørgelsesproblem.

Spm. nr. S 762

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (22/2 85) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Vil ministeren tage skridt til, at der indbygges sådanne oplysninger i det EDB-system, der er under udarbejdelse på biblioteksområdet, at det bliver muligt at foretage optælling af bøger med flere forfattere?«

Begrundelse

Folketinget har flere gange diskuteret, at det burde være muligt at udbetale biblioteksafgift for værker med flere forfattere, og der er hver gang af kulturministeren henvist til, at det ikke kan lade sig gøre for øjeblikket, men at det vil kunne indbygges i et kommende EDB-system på biblioteksområdet.

Ved et besøg for nylig i Kommunedata blev det oplyst, at sådanne oplysninger ikke indgår i det planlagte EDB-system for biblioteksområdet.

Det er begrundelsen for, at der nu spørges, om ministeren vil sørge for, at sådanne oplysninger indbygges i systemet.

Svar (4/3 85):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Der henvises til vedlagte svar på spørgsmål 68 fra folketingets kulturudvalg, hvorefter bibliotekscentralens bibliografiske database, Basis, bl.a. indeholder oplysninger om forfattere til værker med til og med tre forfattere.

Svaret er afgivet samme dato, som spørgsmål nr. S 762 er stillet.

Bilag

Svar til folketingets kulturudvalg fra ministeren for kulturelle anliggender.

Spørgsmål 68. Vedrørende biblioteksafgift:

»Det er over for udvalget oplyst, at der ikke i det EDB-system, som er under opbygning, er indbygget sådanne oplysninger, at

det er muligt at foretage en optælling af bøger med flere forfattere.

Vil ministeren tage skridt til, at disse oplysninger indkodes på en sådan måde, at sådanne oplysninger kan trækkes ud?«

Svar:

Ifølge bekendtgørelse af 14. december 1983 om biblioteksafgift § 2, stk. 5, er kun bøger og lydbøger, der er indført i bibliotekets katalog under ophavsmandens navn, og som ikke indeholder bidrag af andre ophavsmand i samme kategori, berettigede til den almindelige biblioteksafgift.

Godkendelse til biblioteksafgift er således afhængig af den katalogisering, der anvendes ved registreringen til Dansk Bogfortegnelse og efterfølgende i bibliotekernes kataloger, og det betyder, at værker med f.eks. flere forfattere ikke udløser biblioteksafgift.

Bestemmelsen i bekendtgørelsens § 2, stk. 5, er begrundet med hensynet til, at det årlige optællingsarbejde i bibliotekerne, der foretages manuelt, kan udføres så hensigtsmæssigt, rationelt og ressourcebegrænset som muligt.

Hidtil har de tekniske forudsætninger for at medtage værker med flere ophavsmand ikke været til stede. Bibliotekstilsynet har imidlertid til hensigt at undersøge, om der er mulighed for at løse optællingsproblemerne vedrørende værker med flere ophavsmand ved evt. at koble oplysninger i bibliotekscentralens bibliografiske database, Basis, med oplysningerne i det datasystem, der er knyttet til administrationen af biblioteksafgiften. Det er en mulighed, der først er blevet aktuel efter, at den retrospektive inddatering til Basis er påbegyndt i 1985.

Databasens registrering bygger på de internationale katalogiseringsregler og omfatter oplysninger om forfattere til værker med til og med tre forfattere. Endvidere rummer basen oplysninger om redaktører, udgivere og bearbejdere samt oversættere og illustratører. Bidragydere til novelleantologier vil i almindelighed også være registreret.

Spm. nr. S 763

Til *socialministeren* (22/2 85) af:

Agerschou (SF):

»Vil det være i overensstemmelse med regeringens generelle socialpolitik, hvis revali-

[Agerschou]

deringsklinikken på Hans Knudsens Plads i Københavns kommune nedlægges?»

Begrundelse

Ifølge Politiken torsdag den 21. februar 1985 er der konkrete planer om at nedlægge revalideringsklinikken på Hans Knudsens Plads i København. Så vidt spørgeren har forstået, har regeringen haft til hensigt at opprioritere indsatsen med hensyn til revalidering, omskoling og uddannelse inden for det socialpolitiske område. På den baggrund spørges, om en nedlæggelse af den omtalte revalideringsklinik vil være i overensstemmelse med regeringens socialpolitik.

Svar (26/2 85):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Regeringens politik inden for det socialpolitiske område er bl.a. en opprioritering af indsatsen med hensyn til revalidering, omskoling og uddannelse. Socialministeriet har derfor i september 1983 udsendt en vejledning om revalideringshjælp efter bistandslovens § 42 til enlige forsørgere og i december 1984 et supplement til denne vejledning.

Efter bistandsloven er det imidlertid kommuner og amtskommuner, der har ansvaret for den nærmere tilrettelæggelse af revalideringsarbejdet, herunder at give mulighed for optagelse på institutioner til erhvervs-mæssig optræning og uddannelse samt arbejdsprøving og omskoling, jfr. lovens § 91.

I det konkrete tilfælde er det derfor borgerrepræsentationen, der ud fra en helhedsvurdering må fastlægge Københavns kommunes behov for pladser på revalideringsklinikker.

Spm. nr. S 764

Til *forsvarsministeren* (22/2 85) af:

Søgaard (S):

»Hvad agter ministeren at gøre ved flugten af piloter fra flyvevåbenet?»

Begrundelse

Med jævne mellemrum har flyvevåbenet svært ved at fastholde sine piloter. Derfor igangsattes allerede for nogle år siden et arbejde med henblik på at oprette en civil flyveuddannelse, således at luftvåbenet ikke

blev tømt for sine piloter. Men en sådan uddannelse er hidtil ikke blevet til noget.

Svar (1/3 85):

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg kan i anledning af spørgsmålet oplyse, at der allerede i perioden 1979-80 blev gennemført visse ændringer i piloternes forhold med det formål at fastholde kvalificerede piloter i forsvaret. Således blev et antal kontraktansatte piloter ansat som tjenestemænd, piloternes tillægsordning forbedret samt tjenesteplichtsperioden udvidet fra 8 til 10 år.

Jeg kan endvidere oplyse, at der ikke for tiden foregår en flugt af piloter fra flyvevåbenet.

Af de piloter, der blev uddannet sidst i 1970'erne, vil der formentlig kunne afgives et stærkt begrænset antal til den civile luftfartsindustri, uden at det medfører uddannelsesmæssige eller beredskabsmæssige konsekvenser for forsvaret.

Efter oplysninger i dagspressen er behovet for piloter i den civile luftfartsindustri imidlertid stærkt stigende og afviger væsentligt fra de hidtil kendte prognoser. Den eneste mulighed for at opfylde et sådant behov vil efter min opfattelse være at få iværksat en civil pilotuddannelse, som det er foreslået i betænkningen om etablering af en civil pilotuddannelse, afgivet af det af undervisningsministeriet den 1. december 1978 nedsatte udvalg. Iværksættelsen af en sådan uddannelse vil være i overensstemmelse med aftalen om forsvarets ordning i perioden 1985-87 mellem socialdemokratiet, det konservative folkeparti, venstre, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti, hvor det af hensyn til omkostningerne blev forudsat, at forsvaret alene skal uddanne piloter til brug for forsvaret.

Spm. nr. S 771

Til *indenrigsministeren* (22/2 85) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Kan ministeren oplyse, om CF-ordens-korpset under øvelsen i Svendborg sidste efterår var udstyret med politistave?»

Begrundelse

[Anne Grete Holmsgård]

Det oplyses i ministerens besvarelse af spm. nr. S 674, at CF-ordenskorpsset under øvelsen i Svendborg ikke anvendte politistave. Men jeg vil også gerne vide, om korpsets medlemmer havde stavene på sig (dvs. i lommen).

Svar (26/2 85):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

CF-ordenskorpsset var ikke udstyret med politistave.

Spm. nr. S 772

Til *indenrigsministeren* (22/2 85) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Hvad vil det sige, at øvelsesdeltagere fra CF-korpset, der forestillede chokramte personer, blev ført bort af ordenskorpspersonellet?«

Begrundelse

Ministeren oplyser i svaret på spm. nr. S 674, at ordenskorpsets mandskab har øvet sig i at føre chokramte personer bort. Udtrykket giver umiddelbare associationer til de såkaldte førergreb, og jeg vil gerne vide, om sådanne er blevet anvendt under CF-ordenskorpssets øvelse i Svendborg i efteråret.

Svar (26/2 85):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det anføres i begrundelsen for spørgsmålet, at det ønskes oplyst, om de af politiet anvendte førergreb har været anvendt under CF-ordenskorpssets øvelse.

Dette har ikke været tilfældet.

Spm. nr. S 774

Til *arbejdsministeren* (22/2 85) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Hvilke forholdsregler agter ministeren at tage over for arbejdsformidlingssystemet i anledning af, at søformidlingen i København onsdag den 20. februar 1985 på tavlen over job skrev, at Mærsk søgte dansk arbejdskraft?«

Begrundelse

Onsdag den 20. februar søgte Mærsk søfolk til flere af sine skibe, bl.a. »Rømø Mærsk« (7 mand), som skulle sejle fra Norge til Taiwan. I alle tilfælde krævede Mærsk, at besætningen skulle være dansk.

Det er klar racediskrimination, hvilket yderligere understreges af, at dagen efter var annonceringen ændret til »skandinaviske søfolk«, efter at der havde været en del postyr over onsdagens hændelse.

Arbejdsformidlingen skal formidle personer med de kvalifikationer, et konkret arbejde kræver. Arbejdsformidlingen skal ikke tage hensyn til, at visse arbejdsgivere, i dette tilfælde Mærsk, fører en klart racediskriminerende ansættelsespolitik. Det er derfor arbejdsformidlingen ivedkommende, om en sømand er dansker, svensker eller filippiner.

Svar (4/3 85):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg vil gerne præcisere, at jeg med spørgeren er enig i, at arbejdsformidlingen ved besættelsen af et ledigt job skal søge at formidle personer med de kvalifikationer, som det konkrete arbejde kræver.

Jeg vil samtidig gerne sige, at arbejdsformidlingen i sin formidlingsvirksomhed nødvendigvis må foretage en vurdering af, om et arbejdsforhold vil kunne komme i stand.

Arbejdsgiverens ønske om arbejdskraft kan være konkretiseret for så vidt angår specielle faglige færdigheder, f.eks. krav om kørekort, kendskab til sprog, erfaring inden for området m.v., hvilke krav formidlingen ved jobbesættelsen skal søge at imødekomme ved fremfindning af en egnet arbejdssøgende.

Herudover kan en arbejdsgiver, således som det er sket i det af spørgeren omtalte eksempel, ønske at få anvist en person, der er dansker. Når der foreligger et sådant udtrykkeligt krav, vil arbejdsformidlingen typisk tage kontakt til arbejdsgiveren for at finde frem til baggrunden for kravet, herunder om der måtte ligge konkrete praktiske årsager bag.

Arbejdsdirektoratet har oplyst, at rederiet over for arbejdsformidlingen har bekræftet, at rederiet ønskede hyrerne besat med dansk arbejdskraft, fordi skibet skulle via Suezkanalen til ophugning i Taiwan. Landene omkring Suezkanalen accepterer ikke, at søfolk af- eller påmønstrer i området, medmindre

[Arbejdsministeren]

de er af samme nationalitet som flaget agter på skibet. For at undgå problemer i forbindelse med besætningens eventuelle af- eller påmønstring under sejladens betinger rederiet sig derfor i sådanne tilfælde – når det drejer sig om et dansk indregistreret skib – at hyrerne besættes af danskere.

Arbejdsdirektoratet har endvidere oplyst, at rederiet har tilkendegivet, at rederiet i tilfælde, hvor skibe passerer igennem Suezkanalen, accepterer, at der anvises svenskere og nordmænd til hyrerne, og at dette er baggrunden for, at annonceringen blev ændret til at omfatte »skandinaver«.

Jeg finder ikke, at arbejdsformidlingen ved videregivelse af den konkrete ansøgning om arbejdskraft i den form, hvori den er indgivet til søformidlingen i København, har udøvet sin formidlingsvirksomhed på en måde, der kan give mig anledning til kritik. Der er ikke tale om, at øvrige søfolk udelukkes fra at søge de pågældende hyrer. Arbejdsformidlingen gør det, at den ved at videregive rederiets krav om en bestemt nationalitet undgår at skabe unødvendige gener for brugerne af arbejdsformidlingssystemet. Det gælder ikke mindst for den arbejdssøgende, som må kunne stole på, at arbejdsformidlingen ikke tilbageholder oplysninger om specielle krav til jobbet, som den pågældende arbejdssøgende ikke har mulighed for at honorere. I modsat fald kan den arbejdssøgende næppe undgå at komme til at opleve formidlingen som formålsløs.

Spm. nr. S 775

Til *arbejdsministeren* (22/2 85) af:

Taanquist (S):

»Hvad er ministerens vurdering af rapporten om organiske opløsningsmidler og præsenil demens (malerrapporten), udarbejdet af Errebo-Knudsen og Finn Olsen?«

Begrundelse

Ovennævnte rapport har vakt opsigt, fordi den tilsyneladende er et fuldstændigt brud med den gængse opfattelse af organiske opløsningsmidler som årsag til det såkaldte malersyndrom.

Det er bemærkelsesværdigt, at malerrapportens kritik bl.a. omfatter undersøgelser og resultater, der har dannet grundlag for en

doktordisputats om emnet, og at forfatteren af doktordisputasen, Peter Arlien-Søborg, er blevet vraget som underviser i organiske opløsningsmidler på hygiejnisk institut til fordel for en af malerrapportens forfattere, Finn Olsen.

Svar (4/3 85):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

På baggrund af en indhentet udtalelse fra direktoratet for arbejdstilsynet kan jeg oplyse følgende:

Rapportens forfattere har forsøgt at vurdere, om der ud fra danske videnskabelige arbejder kan siges at være en sammenhæng mellem udsættelse for organiske opløsningsmidler og præsenil demens. Rapporten konkluderer, at de gennemgåede arbejder, herunder også overlæge, dr. med. Peter Arlien-Søborgs disputats, er behæftede med væsentlige mangler i videnskabelig henseende, og »at intet enkeltarbejde beviser, endsiges giver indicier for den antagelse, at malernes subjektive og objektive symptomer har relation til den erhvervsbetingede eksposition for organiske opløsningsmidler. Ej heller giver summen af de foreliggende arbejder grundlag for den antagelse.«

I rapporten udarbejdet af E. O. Errebo-Knudsen og Finn Olsen for oliebranchen fremføres ingen ny dokumentation, som kan give grundlag for at ændre den opfattelse, at organiske opløsningsmidler indebærer en betydelig risiko for sundhedsskader, herunder demens, altså en vedvarende skade på hjernen.

Det skal bemærkes, at der naturligvis altid kan rejses kritik af videnskabelige undersøgelser, ligesom der kan være spørgsmål, som ikke i den enkelte undersøgelse kan belyses fuldt ud. I de kritiserede undersøgelser er der taget højde herfor i undersøgelsesernes tilrettelæggelse og tolkning, således også i overlæge Arlien-Søborgs disputats. De af E. O. Errebo-Knudsen og Finn Olsen fremførte andre årsagsforklaringer ses derimod ikke dokumenteret ud fra deres rapport.

De danske undersøgelser er kun en lille del af en samlet videnskabelig dokumentation for en årsagssammenhæng, der kræver såvel arbejds-hygiejnisk som medicinsk og psykologisk viden og samarbejde mellem flere specialer. Rapportens forfattere ser her

[Arbejdsministeren]

bort fra den øvrige, især skandinaviske, litteratur og dokumentation for opløsningsmidlernes skadevirkninger.

Jeg kan henvise hertil.

For så vidt angår undersøgelser om helbredsskade som følge af udsættelse for organiske opløsningsmidler generelt kan jeg desuden henvise til min besvarelse den 21. december 1984 af spørgsmål nr. S 451 fra Tommy Dinesen (SF).

Spm. nr. S 776

Til *ministeren for offentlige arbejder* (22/2 85) af:

Dohrmann (FP):

»Var det før eller efter lufthavnsdirektør Poul Andersens afskedigelse, at socialdemokratiets næstformand Knud Heinesen fik tillæg om at blive hans efterfølger?«

Begrundelse

Selv om den officielle udnævnelse endnu ikke har fundet sted, føler spørgeren sig overbevist om, at der igen har fundet en såkaldt politisk studehandel sted. For at få opklaret, om de andre ansøgere til stillingen som lufthavnsdirektør har været fuldkommen til grin, gøres herved et forsøg på at få afklaret, hvornår Knud Heinesen er blevet opfordret til at søge stillingen.

Svar (26/2 85):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Det er endnu i dag helt åbent, hvilken ansøger der vil blive foretrukket til stillingen som ny direktør for Københavns lufthavnsvæsen. Jeg skal i de kommende dage føre samtaler med et antal ansøgere. Der er ikke indgået aftaler eller givet blot kanten af et tilsagn. Udvælgelsen vil ske efter helt normale og regelrette procedurer.

Spm. nr. S 777

Til *forsvarsministeren* (22/2 85) af:

Thoft (SF):

»Vil ministeren sikre, at værnepligtige på sessionen kan få oplyst vilkårene for aftjening af deres værnepligt?«

Begrundelse

Som følge af forsvarsforliget i sommeren 1984 arbejdes der nu med ændrede vilkår for tjenestetidens længde, aflønning, kontraktansættelse osv. Spørgeren finder det uacceptabelt, såfremt de værnepligtige bliver anbragt i en situation, hvor deres forhold efterfølgende fastsættes forringende. Såvel de tvungne værnepligtige som de frivillige værnepligtige har krav på allerede i forbindelse med sessionsbehandlingen at kunne få oplyst vilkårene for tjenesten, herunder også længden, lønforhold m.v.

Svar (7/3 85):

Forsvarsministeren (Engell):

Da der samtidig er stillet et ligelydende spørgsmål til indenrigsministeren, skal jeg tillade mig at henvise til indenrigsministerens besvarelse af 5/3 1985 på spørgsmål nr. S 787, som er udformet i samarbejde med forsvarsministeriet.

Spm. nr. S 778

Til *boligministeren* (22/2 85) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at ministeren på intet tidspunkt som begrundelse for at afvise det af Århus kommune og Brabrand Boligforening aftalte forslag til løsning af Holmstrups økonomiske problemer har kunnet fremlægge et konkret alternativ hertil, men at ministeren derimod har henholdt sig til luftige henvisninger til eventuelle kommende helhedsløsninger og dermed reelt har ladet stå til med det resultat, at underskudssituationen nu er kommet ud af kontrol?«

Begrundelse

Det må jo afklares, hvilket ansvar ministeren bærer for, at der ikke for længst er grebet ind over for Holmstrups underskudsproblemer. Ifølge Aarhus Stiftstidende den 20. februar 1985 oplyser afdelingsbestyrelsen i Holmstrup, at underskuddet i boligafdelingen vokser med ca. 15.000 kr. om dagen, fordi ministeren trækker sagen i langdrag og truer bebyggelsen med helt uacceptable huslejestigninger.

Spørgeren har fået oplyst, at der allerede i september 1984 forelå et konkret forslag til

[Elisabeth Bruun Olesen]

løsning fra Århus kommune og Brabrand Boligforening – et forslag, som også beboerne havde godkendt – indeholdende en betydelig huslejestigning. Århus kommune og boligforeningen mente ikke, at en yderligere huslejestigning ville være forsvarlig.

Uden at have noget som helst konkret alternativ valgte ministeren imidlertid at sylte sagen. Først i februar 1985 fik boligstyrelsen nedsat et udvalg, der skal se på løsningsmuligheder, men skal man tro på ministerens udtalelser i Aarhuus Stiftstidende den 21. februar 1985, hvor ministeren truer med tvangsauktion, så har dette udvalg jo næppe et kommissorium, der på et realistisk grundlag kan føre til en løsning.

Ifølge Aarhuus Stiftstidende var underskuddet pr. 1. januar 1985 nået op på 24 mill. kr., og millionerne løber nu på i hastigt tempo, mens ministerens bidrag til en løsning er upræcis tågesnak garneret med trusler.

Svar (1/3 85):

Boligministeren (Bollmann):

Nej, det kan jeg ikke bekræfte.

Det løser jo ikke Holmstrups økonomiske problemer, at Brabrand Boligforening og Århus kommune er blevet enige om, hvilken husleje afdelingen maksimalt kan bære, når denne husleje hverken gør det muligt at afvikle opsummerede driftsunderskud eller blot at dække de løbende driftsudgifter.

Derfor har jeg gennem nogen tid undersøgt mulighederne for at tilvejebringe en varig løsning, som vil være til at leve med for alle interesserede parter. Disse er, foruden beboerne, foreningen og kommunen, Boligselskabernes Landsbyggefond, boligministeriet og foreningens største kreditor, Kreditforeningen Danmark.

En løsning af Holmstrups problemer kræver, at *alle* interesserede parter viser god vilje til at medvirke. I vinter har jeg afholdt møder med alle parterne. Endvidere har jeg i februar i år nedsat en arbejdsgruppe under boligstyrelsen, der har til opgave at beregne udgiften ved alternative løsningsmodeller.

Det tilsigtes, at arbejdsgruppens redegørelse vil skulle foreligge i løbet af marts måned.

Når jeg har modtaget den, vil jeg forhandle med alle parter for at få endeligt afklaret, om de er indforstået med at medvirke i et

sådant omfang, at afdelingens problemer kan klares én gang for alle.

Jeg håber, at det vil vise sig muligt at nå frem til et resultat, der vil være acceptabelt for alle parter, herunder også beboerne og foreningen. Om det lykkes, beror dog – som nævnt – ikke på mig alene, men i allerhøjeste grad også på den gode vilje hos sagens andre parter.

Spm. nr. S 779

Til *ministeren for skatter og afgifter* (22/2 85) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Vil ministeren oplyse, om amtsskatteinspektoratet og statsskattedirektoratet var bekendt med, at en medarbejder ved Karlebo kommunes skattekontor var pålagt at ansætte borgmesterens skattepligtige indkomst lavere, end medarbejderen fandt forsvarligt, da ansættelserne for indkomstårene 1981 og 1982 for medlemmerne af Karlebo kommunes kommunalbestyrelse blev godkendt?«

Begrundelse

Spørgsmålet skal ses i forlængelse af spørgsmål nr. S 683 og ministerens svar herpå.

Spørgeren finder det væsentligt at få svaret uddybet, da det ikke fremgår, om de to statslige instanser var opmærksomme på det punkt i borgmesterens selvangivelse, der gav anledning til en ordre til en medarbejder om at ligne anderledes, end han selv fandt det forsvarligt, og som senere har ført til afskedigelse af den pågældende medarbejder.

Svar (5/3 85):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg skal henvise til mit svar af 21. februar 1985 på spørgsmål nr. S 683 vedrørende en fornyet vurdering af den skatteansættelse af et byrådsmedlem i Karlebo kommune, der ifølge begrundelsen for spørgsmålet førte til afskedigelse af en medarbejder i skattekontoret. Endvidere kan jeg henvise til indenrigsministerens foreløbige svar af 20. februar 1985 på spørgsmål nr. S 682, hvoraf det fremgår, at tilsynsrådet for Frederiksborg amt er blevet bedt om at undersøge, om en medarbejder er blevet pålagt at ansætte et

[Ministeren for skatter og afgifter]

byrådsmedlems skat til et lavere beløb, end han selv fandt korrekt.

Jeg finder ikke, det vil være rigtigt, at jeg på indeværende tidspunkt udtaler mig i en sag, som er genstand for behandling i tilsynsrådet. Som anført i mit svar på spørgsmål nr. S 683 vil jeg, når indenrigsministerens endelige svar foreligger, tage stilling til, om der er fremkommet nye oplysninger, der giver mig anledning til at tage sagen op på ny.

Spm. nr. S 780

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (22/2 85) af:

Taanquist (S):

»Vil ministeren oplyse, om det vil være i overensstemmelse med de gældende regler for opkrævning af radio- og TV-licens at lade finansieringen af TV-Syd basere på licensbetaling fra de licensbetalere i det sønderjyske område, som har mulighed for at modtage det regionale sønderjyske TV?«

Begrundelse

I Jydske Tidende den 21. februar 1985 oplyses, at det sønderjyske amtsprogramråd er blevet enige om, at TV-Syd skal være selvstændigt og organiseres som en selvejende institution, og at TV-Syd skal baseres på licensbetaling fra alle de licensbetalere i området, som har mulighed for at modtage TV-Syd og i øvrigt finansieres gennem reklamer, såfremt lovgivningen skulle åbne mulighed herfor.

Svar (1/3 85):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, at dette har sit udgangspunkt i tanker, der har været fremme om at organisere TV-Syd som en selvstændig institution.

Jeg gør i denne forbindelse opmærksom på, at tanken om at etablere et TV-Syd uden for Danmarks Radio ville forudsætte en lovændring. Den gældende radiolov fastslår Danmarks Radios monopol med den undtagelse, der ligger i den igangværende forsøgsordning med lokalradio og -TV, der udløber den 31. marts 1986.

For så vidt angår spørgsmålet om videreførelse af TV-Syd inden for Danmarks Radio skal jeg oplyse, at en regional licensafgift ikke er dækket af de gældende regler for opkrævning af licensafgift, jfr. bekendtgørelse nr. 638 af 18. december 1984 om radio- og fjernsynsafgift.

Sagen giver mig ikke anledning til yderligere bemærkninger på nuværende tidspunkt, da radiatorådet endnu ikke har færdigbehandlet budgetforslaget for 1986, herunder spørgsmålet om videreførelse af TV-Syd efter forsøgsperiodens udløb.

Spm. nr. S 781

Til *boligministeren* (22/2 85) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvilke trusler ministeren i forhandlingerne om Holmstrups økonomi er blevet stillet over for, og hvorledes ministeren er nået til den opfattelse, at en huslejestigning på 9 pct. er et udtryk for, at beboerne selv bestemmer deres husleje?«

Begrundelse

Ministeren har i Aarhus Stiftstidende den 21. februar 1985 udtalt: »Beboerne i Holmstrup skal ikke bestemme, hvad de vil betale i husleje. Og jeg forhandler ikke under trusler.«

Den eneste »trussel«, ministeren er blevet stillet over for, er oplysningen om, at det af ministeren fremførte krav om yderligere huslejestigninger ville kunne genskabe boligafdelingens udlejningsvanskeligheder.

Det er ikke beboerne, der har truet, men tværtimod ministeren, der truer beboerne med tvangsauktion. Dette fremgår med stor klarhed af Aarhus Stiftstidendes artikler den 20. februar 1985 og 21. februar 1985. Man kan rejse det spørgsmål, hvad der kan være ministerens motiv til at true med at slagte boligafdelingen – om ministeren derigennem øjner chancen for et større angreb på det almennyttige byggeri.

Dette skal ses i sammenhæng med ministerens helt usaglige udtalelse om, at »beboerne skal ikke bestemme, hvad de vil betale i husleje.« Beboerne i Holmstrup indgik i september 1984 en aftale med Århus kommune og Brabrand Boligforening, der kunne have løst problemerne, men i den forbindelse måtte

[Elisabeth Bruun Olesen]

beboerne acceptere, at hvis den løsning var blevet gennemført, skulle de betale en stigning på ikke mindre end ca. 9 pct. eller 32 kr. pr. m².

Ministeren tror åbenbart, at hvis beboerne helt selv kunne bestemme, så ville de vedtage en stigning på 9 pct. – en stigning, som vil være tung at bære for de mange med meget lave indkomster i denne bebyggelse.

Svar (1/3 85):

Boligministeren (Bollmann):

Jeg kan stort set henvise til mit svar på spørgsmål nr. S 778.

Af dette fremgår med al tydelighed, at jeg gør, hvad der er praktisk og politisk muligt for at undgå, at Holmstrup går på tvangsauktion.

På denne baggrund finder jeg det helt urimeligt at antyde, at jeg skulle nære en generel modvilje mod almennyttigt byggeri.

Mine bestræbelser bl.a. for at »redde« Holmstrup viser da vist noget andet.

Hvad trusler angår, er der mig bekendt ingen, der har truet nogen med noget.

Men det er da rigtigt, at jeg var utilfreds med, at en lejeforhøjelse, der var varslet til ikrafttræden den 1/1 1985, udsattes til den 1/4 1985.

Dette gør jo ikke disse meget vanskelige problemer mindre.

Som nævnt i mit svar på spørgsmål nr. S 778 kan problemerne kun løses med god vilje fra alle involverede parter.

Spm. nr. S 782

Til udenrigsministeren (25/2 85) af:

Lenger (VS):

»Har den danske ambassade i Teheran mulighed for at foretage en løbende indberetning til udenrigsministeriet om den skæbne, der overgår de to udviste iranske asylansøgere?«

Begrundelse

Med flygtningenævnets udvisning af to iranske asylansøgere må det antages, at den hemmelige indberetning fra ambassaden i Teheran har udtrykt sig så positivt om forholdene i Iran, at samme ambassade tillige er i stand til at følge de pågældendes videre

færd og melde tilbage til udenrigsministeriet, hvordan det går dem.

I modsat fald dementerer ambassaden sin egen positive holdning og skaber begrundet mistanke om, at indberetningen snarere har været et orakelsvar. Oraklet i Delfi vidste jo også udmærket, at hvis det ikke gav de svar, man ønskede, var det ikke orakel ret meget længere.

Svar (4/3 85):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Danske ambassader har normalt ikke mulighed for at følge og indberette om, hvad der måtte ske med fremmede statsborgere, hvis disse vender tilbage til deres hjemland.

Spm. nr. S 783

Til udenrigsministeren (25/2 85) af:

Lenger (VS):

»Har udenrigsministeriet gennem ambassaden i Ankara opnået nogen tilkendegivelse om, at de to asylansøgere fra Iran, som den 22. februar 1985 er udvist af Danmark, ikke vil blive videresendt fra Tyrkiet til Iran?«

Begrundelse

Uanset at flygtningenævnet er et uafhængigt organ, er det ikke mere uafhængigt, end at det i enhver henseende er overladt til andre myndigheders udformning af besluttingsgrundlaget.

Udvisningen af to iranere den 22. februar 1985 er således besluttet, efter at den danske ambassade i Teheran har foretaget en indberetning om forholdene i Iran. Denne indberetning er ikke offentligt tilgængelig, men på baggrund af kendskab til andre indberetninger om forholdene i Iran forekommer det enestående, hvis den danske ambassade har kunnet præstere en indberetning, der blot tilnærmelsesvis giver grundlag for entydige konklusioner.

Af samme grund finder spørgeren det særdeles tvivlsomt, om indberetningen tillige fastslår, at iranerne risikofrit kan vende tilbage.

Derfor har det interesse at få oplyst, hvilke indberetninger der er kommet fra den danske ambassade i Ankara – eller eventuelt på anden måde fra Tyrkiet – og om disse

[Lenger]

giver grundlag for noget sikkert skøn over, hvorvidt iranerne får lov til at blive i Tyrkiet eller ej.

Ifølge pressen er det således danske myndigheders opfattelse, at iranerne muligvis får ophold i Tyrkiet. Men danske myndigheder, herunder flygtningenævnet, skal ikke tro og regne med muligheder. Danske myndigheder skal vide og indhente garantier. Det er trods alt ikke pebernødder, men menneskeliv, sagen drejer sig om.

Svar (4/3 85):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Udenrigsministeriet er ikke bekendt med, hvorvidt de to iranere vil tage til Tyrkiet. I øvrigt besidder udenrigsministeriet ikke oplysninger, der tyder på, at Tyrkiet i givet fald ville sende de pågældende tilbage til Iran.

Spm. nr. S 784

Til *udenrigsministeren (25/2 85)* af:

Lenger (VS):

»Har den danske ambassade i Teheran eller den danske ambassade i Ankara foretaget indberetning om, at der mellem Iran og Tyrkiet er indgået en aftale om udlevering af iranere fra Tyrkiet til Iran, eller har udenrigsministeriet på anden vis orienteret sig herom?«

Begrundelse

Den iranske avis Keyhan beskæftigede sig den 12. december 1984 med, at viceudenrigsminister Sheikholeslam havde været på besøg i Tyrkiet, og at han ved denne lejlighed havde udtalt sig om »de gode forhold og forbindelser til Tyrkiet ... og interessen for stabile og sikre grænser« mellem de to lande.

Af avisens referat fremgik yderligere følgende udtalelse: »Tyrkiet har accepteret udleveringen af de iranske »forbrydere« og iblandt dem en iraner, som forfalsker pas og smugler folk fra Iran til Tyrkiet.«

Enhver ved, at iranere, som flygter eller søger asyl i andre lande, betragtes som forbrydere i Iran.

Spørgeren ønsker oplyst, om den danske ambassade i Teheran og den danske ambassade i Ankara har indberettet denne aftale til udenrigsministeriet.

Svar (4/3 85):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Ifølge vore oplysninger er der ikke indgået en aftale mellem Iran og Tyrkiet om udlevering af iranske flygtninge fra Tyrkiet.

Spm. nr. S 785

Til *udenrigsministeren (25/2 85)* af:

Lenger (VS):

»Vil udenrigsministeren oplyse, om udenrigsministeriet har tilstillet flygtningenævnet den fortrolige rapport fra den danske ambassade i Teheran, eller om nævnet har orienteret sig på anden vis?«

Begrundelse

Den danske ambassades indberetning om forholdene i Teheran har tilsyneladende spillet en væsentlig rolle for flygtningenævnets udvisning af to iranere den 22. februar 1985.

Spørgeren ønsker derfor for en ordens skyld oplyst, om den overhovedet har været forelagt for flygtningenævnet, eller om nævnet er orienteret på anden vis, f.eks. gennem forkortede, sorterede eller andre ufuldstændige oplysninger.

Svar (4/3 85):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg kan oplyse, at flygtningenævnet til brug for sin behandling af to konkrete asylsager på sit møde den 21. februar 1985 fik tilsendt en fortrolig sammenfatning af de oplysninger og vurderinger, som ambassaden i Teheran har tilvejebragt.

Spm. nr. S 786

Til *udenrigsministeren (25/2 85)* af:

Preben Lange (S):

»Agter den danske regering at reagere på den nye lov fra USA Arctic Research and Policy Act of 1984, og hvilke samarbejdsformer agter man i så tilfælde at foreslå omkring det arktiske område?«

Begrundelse

Med USAs nye lov, der søger at lægge en samlet forskningsmæssig indsats i hele det

[Preben Lange]

arktiske område for de næste fem år, er der direkte fra USAs regerings side opfordret til internationalt samarbejde.

Dette fremgår bl.a. af lovens formålsparagraffer sektion 102 a (16), der rummer følgende: »Arktisk forskning udvider kendskabet til de arktiske områder, hvilket kan forbedre livet for de arktiske indbyggere, øge muligheder for internationalt samarbejde mellem de arktiske randstater og lette formuleringen af national politik for det arktiske område«, samt af lovens sektion 108 a (7), der beskriver arbejdet i den komité, som skal koordinere arbejdet med loven og arbejdet i National Science Foundation: »... koordinere og fremme fælles arktiske videnskabelige forskningsprogrammer med andre nationer...«

Gennem Inuit Circumpolar Conference har vi fra grønlandsk side sammen med inuit i Alaska og Canada i adskillige år påpeget nødvendigheden af en samlet forskningsindsats for hele det arktiske område, hvilket nødvendiggør et samarbejde mellem de tre regeringer i Danmark, Canada og USA.

Med denne nye lov synes USA at have åbnet direkte for et samarbejde, og en belysning af den danske regerings holdning til disse muligheder og overvejelser for fremtidens samarbejde på det arktiske område, både med Canada og USA, ville være ønskelig.

Svar (8/3 85):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er den danske regerings opfattelse, at der med henblik på tilvejebringelse af størst mulig viden om arktiske forhold bør etableres et nært samarbejde om arktisk forskningsvirksomhed med andre lande, der som Danmark har en særlig tilknytning til de arktiske områder. Fra dansk side har man stede støttet eller aktivt deltaget i initiativer med et sådant sigte. Der har således i en årrække været afholdt årlige møder mellem danske og amerikanske forskere med henblik på informationsudveksling og behandling af amerikanske ansøgninger om forskningstilladelse i Grønland. Som yderligere eksempler kan nævnes indgåelsen af den dansk-canadiske overenskomst vedrørende samarbejde om beskyttelse af havmiljøet af 26. august 1983, som bl.a. indeholder bestemmelser om videnskabeligt samarbejde på havmiljøområdet,

samt deltagelsen på embedsmandsniveau i en nordisk videnskabelig konference om arktisk forskning, som afholdtes i Svalbard i august 1984. På denne konference blev der nævnt forskellige mulige samarbejdsprojekter, og disse og andre projekter er siden blevet nærmere bearbejdet ved en nordisk konference i midten af november 1984.

Resultaterne af de nævnte nordiske konferencer og de samarbejdsmuligheder, som kan ligge i de igangværende nationale aktiviteter, behandles for tiden af Nordisk Forskningspolitisk Råd. Spørgsmålet om et øget nordisk samarbejde om arktisk forskning er endvidere behandlet i den handlingsplan om økonomisk udvikling og fuld beskæftigelse, der i disse dage drøftes i Nordisk Råd i Reykjavik.

Den amerikanske lov Arctic Research and Policy Act of 1984, der primært sigter på en opprioritering og regulering af amerikansk arktisk forskning, synes i det omfang, den giver udtryk for den amerikanske regerings ønsker om udbygning af internationalt samarbejde vedrørende arktisk forskning, at falde godt i tråd med de generelle danske ønsker i denne retning.

Loven, der er de berørte ministerier bekendt, er nu genstand for overvejelser om, hvorvidt den vil kunne danne grundlag for et eventuelt yderligere samarbejde om arktiske forhold.

Spm. nr. S 787

Til *indenrigsministeren* (22/2 85) af:

Thoft (SF):

»Vil ministeren sikre, at værnepligtige på sessionen kan få oplyst vilkårene for aftjening af deres værnepligt?«

Begrundelse

Som følge af forsvarsforliget i sommeren 1984 arbejdes der nu med ændrede vilkår for tjenestetidens længde, aflønning, kontraktansættelse osv. Spørgeren finder det uacceptabelt, såfremt de værnepligtige bliver anbragt i en situation, hvor deres forhold efterfølgende fastsættes forringende. Såvel de tvungne værnepligtige som de frivillige værnepligtige har krav på allerede i forbindelse med sessionsbehandlingen at kunne få oplyst vilkårene

[Thoft]

ne for tjenesten, herunder også længden, lønforhold m.v.

Svar (5/3 85):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Der gøres meget for at sikre, at de værnepligtige orienteres om vilkårene for værnepligtstjenesten samt om eventuelle ændringer heri, så snart beslutning herom er truffet.

Før sessionen får de værnepligtige tilsendt pjecen »Session og indkaldelse«, der oplyser om vilkårene for aftjening af værnepligt, herunder tjenestetidens længde, aflønning m.v.

På sessionen orienteres de værnepligtige om de forskellige muligheder for at tjene værnepligt, herunder om tjenestetidens længde. Desuden orienteres om eventuelle påregnede ændringer heri. Sessionen besvarer endvidere spørgsmål, som de værnepligtige måtte stille.

Efter sessionen bliver de værnepligtige i forbindelse med tilbud om frivillig værnepligtstjeneste skriftligt orienteret om værnepligtsforhold.

Det kan endelig til orientering oplyses, at den arbejdsgruppe vedrørende anvendelse af værnepligtige m.v. i forsvaret, der er nedsat i henhold til aftalen af 29. juni 1984 mellem socialdemokratiet og regeringspartierne om forsvarets ordning i perioden 1985-87, forventer at afslutte sit arbejde i løbet af sommeren 1985.

Spm. nr. S 788

Til *justitsministeren* (25/2 85) af:

Carsten Andersen (SF):

»Kan ministeren oplyse, om justitsministeriets samarbejdsudvalg i nyere tid har behandlet politiets forhold til borgerne, og kan ministeren oplyse, om redegørelsen for ringeagtsytringer er færdig?«

Svar (1/3 85):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriets centrale samarbejdsudvalg for politiet har efter bestemmelse i § 3 i finansministeriets cirkulære af 21. november 1979 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner til opgave

- 1) at modtage information og drøfte alle forhold af betydning for virksomhedens/institutionens arbejds- og personaleforhold, herunder dens økonomiske stilling og større rationaliseringsforanstaltninger og arbejdsomlægninger, og
- 2) at være medbestemmende ved fastlæggelse af retningslinier for tilrettelæggelsen af virksomhedens/institutionens arbejds- og personaleforhold.

Inden for disse rammer drøfter samarbejdsudvalget for politiet løbende spørgsmål, som vedrører politiet.

Som nævnt i justitsministeriets besvarelse af 15. februar 1985 af spørgsmål nr. S 669 har rigsadvokaten over for justitsministeriet oplyst, at den arbejdsgruppe, som er nedsat under det centrale samarbejdsudvalg vedrørende ringeagtsytringer, forventer at afslutte sit arbejde, således at resultatet kan forelægges til drøftelse på samarbejdsudvalgets næste møde.

Spm. nr. S 789

Til *statsministeren* (26/2 85) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan statsministeren oplyse, om der i Spaak II-udvalget er opnået enighed om forslag om indskrænkninger i vetoretten, udvidelser af EF-Parlamentets beføjelser samt inddragelse af sikkerhedspolitiske områder, og om der i den forbindelse foreligger forbehold fra medlemmer af udvalget?«

Begrundelse

Ifølge Notat den 22. februar 1985 har Spaak II-komiteen godkendt et forslag fra hollænderen van Eekelen.

Dette forslag indebærer ifølge oplysningerne bl.a., at vetoretten indskrænkes, så den i en række spørgsmål ikke vil kunne bruges, og således, at den gennem en særlig procedure à 2 gange 30 dages varighed kan omgås.

Endvidere skal det tiltrådte forslag gå ud på, at EF-Parlamentets beføjelser skal styrkes (aktiv deltagelse i EFs lovgivende arbejde), og desuden skal EF-Parlamentet indbydes til at deltage i en kommende regeringskonference.

Endelig har man i Spaak II-komiteen behandlet forslag til fælles våbenproduktion m.v.

[Albrechtsen]

Hvis disse oplysninger er korrekte – og det har offentligheden og folketinget efter spørgerens opfattelse krav på at vide – så er det jo ensbetydende med en yderligere alvorlig svækkelse af Danmarks grundlag for at deltage i disse forhandlinger, der kan få så afgørende betydning for danske forfatningsmæssige forhold.

Særlig galt er det naturligvis, hvis der ikke fra statsministerens repræsentant ligger de nødvendige helt utvetydige forbehold.

Derfor bør statsministeren nu sørge for, at folketinget og offentligheden får klar besked om, hvad det er, der foregår.

Svar (4/3 85):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Drøftelserne i det såkaldte Spaak II-udvalg, der skal afgive rapport til Det europæiske Råds møde i slutningen af marts, er endnu ikke afsluttet.

Når jeg i overensstemmelse med praksis giver en redegørelse til folketingets markedsudvalg forud for Det europæiske Råds møde, vil denne selvsagt også indeholde regeringens stillingtagen til den nævnte udvalgsrapport.

Spm. nr. S 790

Til *statsministeren (26/2 85) af:*

Tommy Dinesen (SF):

»Hvilke planer har regeringen med hensyn til udbygningen af kortbølgeradiofonivirkosomheden efter mediekommissionens betænkning?«

Begrundelse

Et flertal af mediekommissionens medlemmer anbefaler, at der snarest etableres to 500 kW-sendere til udsendelse af kortbølgeradiofoni fra Danmark, og at senderne etableres og drives for statens regning.

I mediekommissionen er den tidligere radiokommissions bedømmelse fra 1970 om, »at det ikke med den nuværende kortbølgesender er muligt at sikre en sådan modtagekvalitet hverken for søfarten eller andre i udlandet boende danskere, at det er forsvarligt under de nuværende sendetekniske vilkår at opretholde en kortbølgevirksomhed«, blevet noteret med særlig interesse.

Flere af mediekommissionens medlemmer deler denne opfattelse og mener samtidig, at der eksisterer et voksende behov for at informere, kommentere og forklare danske begivenheder til danskere, der befinder sig i udlandet.

En række medlemmer finder desuden, at Danmark bør udsende kortbølgeradiofoni på fremmede sprog for at informere et udenlandsk publikum om kultur, erhverv og samfundsforhold i Danmark.

Svar (7/3 85):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Mediekommissionens netop afgivne forslag vedrørende kortbølgeradiofoni vil sammen med kommissionens øvrige forslag blive taget under behandling i regeringen i den kommende tid. Regeringen har derfor endnu ikke taget standpunkt til problemet.

Spm. nr. S 792

Til *ministeren for offentlige arbejder (26/2 85) af:*

Tommy Dinesen (SF):

»Hvad er begrundelsen for, at udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse til de mange tusinde, der vil blive berørt af arbejdsløshed ved etablering af en fast forbindelse over Store Bælt, ikke er medregnet, når der ellers tales om samfundsøkonomi i andre forhold?«

Begrundelse

Der tales om ca. 6.000 arbejdsløse ved en fast forbindelse, og her er ikke medtaget betydningen for de danske værfters fremtid.

Det er jo mærkeligt, når der tages mange aspekter op i rapporterne, at man så ikke medtager arbejdsløsheden og de mange hundrede millioner kroner, det vil koste i arbejdsløshedsunderstøttelse.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen må vel være en væsentlig del af samfundsøkonomien.

Svar (5/3 85):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Storebæltstroen vil kunne være færdig i 1990'erne. Det er meget vanskeligt at vurdere,

[Ministeren for offentlige arbejder]

hvordan beskæftigelsessituationen generelt vil være til den tid.

For samfundet som helhed vil en fast Storebæltsforbindelse være en rationalisering af det centrale led i vort trafiksystem.

Dette vil påvirke vor konkurrenceevne og beskæftigelse i positiv retning. Budgetdepartementet har desuden i sin seneste Finansregørelse skitseret sandsynlige forløb for den økonomiske udvikling, der ender med fuld beskæftigelse i slutningen af dette århundrede. Det er således vanskeligt at finde andet grundlag for beregningen end den fulde løn-udgift.

På trods af at der i dag desværre er en betydelig arbejdsløshed, er arbejds lønnen, der medgår ved opførelsen af den faste forbindelse, indregnet med den fulde værdi.

Spm. nr. S 793

Til *ministeren for offentlige arbejder* (26/2 85): af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvor meget vil den samlede sum blive for det af ministeren lovede projekt bestående af en fast forbindelse over Store Bælt – her tænkes på en bro bestående af fire vejbaner og 2 banespor – samt en fast forbindelse over Øresund og endvidere færdiggørelse af det jyske motorvejsnet?«

Begrundelse

Ifølge Jyllands-Posten den 24. februar 1985 lover ministeren, at det jyske motorvejsnet vil blive færdiggjort samtidig med en fast forbindelse over Store Bælt.

Endvidere har ministeren udtalt, at en fast forbindelse over Øresund vil stå færdig samtidig.

Svar (5/3 85):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

En bro for vej og bane over Store Bælt koster ca. 9 mia kr. Beløbet afhænger blandt andet af, hvilken linieføring man vælger for lavbroen over Vesterrenden. Den nordlige linieføring er ca. 300 mill. kr. dyrere end den sydlige.

En jernbanetunnel i Helsingør–Hälsingborg-linien koster knap 3 mia kr., og

en vejbro i København–Malmø-linien beløber sig til ca. 4 mia kr.

Et motorvejsnet kan udbygges på flere måder, og for nogle strækninger kan det være en fordel at foretage en trinvis udbygning.

I de aktuelle planer, der i øjeblikket foreligger for strækningen Århus–Ålborg, forudsættes en 2-sporet motortrafikvej forberedt til 4-sporet motorvej mellem Handest syd for Hobro og Årestrup syd for Ålborg til færdiggørelse i 1991. Anlægsoverslaget for denne strækning andrager ca. 225 mill. kr.

Hvis de øvrige manglende strækninger mellem Århus og Ålborg udføres tilsvarende, vil den samlede restudgift andrage omkring 1.000 mill. kr. (heri inklusive Vejle–Horsens-motorvejen).

Der foreligger ikke endeligt udarbejdede planer for disse manglende strækninger.

Alle priser er i niveau 1984 ekskl. moms.

Spm. nr. S 794

Til *ministeren for offentlige arbejder* (26/2 85): af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvor vil de penge, der omtales i rapporterne vedrørende en fast forbindelse over Store Bælt om, at nedsat ventetid ved færgehavnene og hurtigere overførsler vil kunne spare op til 800 mill. kr. årligt, kunne registres på finansloven?«

Begrundelse

Det fremgår af rapporterne, at samfundet sparer op til 800 mill. kr. årligt ved nedsat ventetid og hurtigere overførsler over Store Bælt ved en fast forbindelse.

Men når disse penge indregnes for at gøre en fast forbindelse rentabel, må det jo kunne påvises som en indtægt på finansloven, hvis ikke det bliver et indirekte tilskud fra skatteborgerne for at sløre de faktiske forhold.

Svar (4/3 85):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Det fremgår af 85-rapporten, at der er tale om to slags besparelser ved at etablere en fast forbindelse.

Det er for det første driftsbesparelser ved færger og fly, hvorfra dog skal trækkes

[Ministeren for offentlige arbejder]

driftsomkostningerne ved selve det faste anlæg.

Den del af besparelserne på færgedriften, der vedrører DSB, vil indgå på finansloven under DSBs konti.

Besparelserne på de private færgeruter og indenrigsflyvningen indgår naturligvis ikke direkte på finansloven, men er desuagtet udtryk for besparelser for samfundet.

Den øvrige del af fordelene ved en fast forbindelse består af trafikantfordele, fortrinsvis for erhvervsrejsende. For dem vil en fast forbindelse virke som en rationaliseringsforanstaltning, og de firmaer, hvor de pågældende er ansat, vil enten kunne skabe mere beskæftigelse, eller også får de et større overskud. I begge tilfælde vil det via beskattningen påvirke finansloven.

Spm. nr. S 797

Til *ministeren for offentlige arbejder* (26/2 85) af:

Ole Henriksen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvorvidt det planlagte direktionsskifte – samt oprettelsen af en særlig rådgiverstilling – i Københavns lufthavn har været forelagt og drøftet i virksomhedens hovedsamarbejdsudvalg, og i bekræftende fald hvornår?«

Begrundelse

Spørgsmålet stilles på baggrund af formlsparagraffen (§ 1, stk. 2) i cirkulære af 21. november 1979 om samarbejde i statens virksomheder, der har følgende ordlyd:

»Med det formål at styrke medarbejdernes interesse for virksomhedens/institutionens effektivitet og at sikre arbejdstilfredsheden skal der på alle trin i statens virksomheder og institutioner anvendes ledelsesformer, som indebærer den videst mulige delegation af ansvar og beføjelser til den enkelte medarbejder eller grupper af medarbejdere. Der skal herved gives de ansatte mulighed for at være medbestemmende ved arbejdets tilrettelæggelse og udformningen af deres egen arbejdsituation og for at øve indflydelse i beslutningsprocesserne.«

Jeg skal endvidere henvise til samme cirkulæres § 3, stk. 1 og 2, der har følgende ordlyd:

»Samarbejdsudvalgets opgaver er 1) at modtage information og drøfte alle forhold af betydning for virksomhedens/institutionens arbejds- og personaleforhold, herunder dens økonomiske stilling og større rationaliseringsforanstaltninger og arbejdsomlægninger, jfr. § 4. 2) at være medbestemmende ved fastlæggelse af retningslinjer for tilrettelæggelse af virksomhedens/institutionens arbejds- og personaleforhold, jfr. § 5.

Stk. 2. Fastlæggelse af retningslinjer er begrænset til det ansvars- og kompetenceområde, der er knyttet til vedkommende ledelse.«

Det vil være af almen interesse for alle medlemmer af statens samarbejdsudvalg at få bekræftet, at de nævnte bestemmelser i det konkrete tilfælde er blevet efterlevet.

Svar (5/3 85):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg kan oplyse, at spørgsmålet om udskiftning af Københavns lufthavnsvæsens direktør og om oprettelse af en personlig stilling for denne ikke har været forelagt til drøftelse i lufthavnsvæsenets hovedsamarbejdsudvalg, og at jeg heller ikke kan finde noget holdpunkt for et krav herom i det af spørgeren citerede cirkulære af 21. november 1979.

Den deri omtalte medbestemmelsesret tager ikke sigte på dispositioner af den karakter, der er tale om i den foreliggende sag, hvor det drejer sig om ansættelse af en ny chef for virksomheden, og hvor det efter omstændighederne samtidig er anset for rigtigt at søge nyttiggjort den afgående direktørs ekspertise og erfaringer.

Københavns lufthavnsvæsen har i øvrigt oplyst, at der efter anmodning fra et flertal af personalerepræsentanterne den 12. februar 1985 blev afholdt et ekstraordinært hovedsamarbejdsudvalgmøde, hvor direktør Poul Andersen gav en orientering om direktørskiftet og det over for bevillingsmyndighederne fremsatte forslag om oprettelse af en stilling som kommitteret.

Efter det oplyste forlod direktøren herefter mødet, medens hovedsamarbejdsudvalget, der var udvidet med en række personalerepræsentanter og visse ledere, fortsatte drøftelserne og udfærdigede en til mig stilet erklæring af samme dato.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Jeg vedlægger til orientering en kopi af denne erklæring og kan samtidig henvise til den ligeledes vedlagte udskrift af mit svar af 21. februar 1985 til finansudvalget på udvalgets spørgsmål 3. Den 19. februar 1985 blev der ifølge lufthavnsvæsenets oplysninger på ny afholdt et ekstraordinært hovedsamarbejdsudvalgsmøde, hvor der blev givet en orientering om forløbet af det i mit svar til finansudvalget omtalte møde med tre af hovedsamarbejdsudvalgets tillidsrepræsentanter.

Bilag

Udskrift af ministeren for offentlige arbejders svar til finansudvalget af 21. februar 1985.

Spørgsmål 3:

»Hvilken reaktion har personaleorganisationerne haft i sagen?«

Svar:

Fra sekretariatet for hovedsamarbejdsudvalget i Københavns lufthavnsvæsen har jeg modtaget den i kopi vedlagte henvendelse af 12. februar 1985.

I den anledning har jeg under en drøftelse den 15. februar 1985 med tre af samarbejdsudvalgets tillidsrepræsentanter orienteret nærmere om min baggrund for omplaceringen af lufthavnsdirektøren, om dennes fremtidige arbejdsopgaver og om den aflønningsmæssige status, jeg har foreslået for ham. Samtidig har jeg orienteret de pågældende tillidsrepræsentanter om mine målsætninger med hensyn til den fremtidige drift og ledelse af Københavns lufthavn.

Efter en indgående meningsudveksling om lufthavnens opgaver og om arbejdsforhold i lufthavnen tog de pågældende tillidsrepræsentanter min orientering til efterretning og tilkendegav, at de ville informere hovedsamarbejdsudvalgets øvrige tillidsrepræsentanter om den modtagne orientering.

Jeg har ikke herefter modtaget yderligere henvendelser i sagen fra personalegrupper i Københavns lufthavnsvæsen.

Underbilag

Hovedsamarbejdsudvalget
Københavns lufthavnsvæsen
Sekretariatet

Kastrup, 12. februar 1985

Ministeriet for offentlige arbejder
Frederiksholms Kanal 27
1220 København K

Københavns lufthavnsvæsenes hovedsamarbejdsudvalg, der er indkaldt efter ønske fra personalet, har med undren og beklagelse modtaget underretning om den af trafikministeren påtænkte omplacering af lufthavnsdirektør Poul Andersen.

Tillidsrepræsentanterne har i dag et fortrinligt fungerende samarbejde med direktøren baseret på en udpræget »åben-dørs-politik«.

Man finder endvidere, at direktør Poul Andersen altid har udvist dynamik og kreativitet i sin embedsførelse og til stadighed har haft Københavns lufthavnsvæsenes tarv for øje.

Personalet ønsker, at direktør Poul Andersen fortsætter som direktør for Københavns lufthavnsvæsen.

Ovenstående er foruden af HSU endvidere tiltrådt af repræsentanter for samtlige personalegrupper i Københavns lufthavnsvæsen.

Bent Lauritsen

Mødeleder

Anni Larsen

Sekretær

Spm. nr. S 798

Til *ministeren for offentlige arbejder* (26/2 85) af:

Agnete Laustsen (KF):

»Hvad vil ministeren gøre for at sikre postudbringning hver dag i det storkøbenhavnske område?«

Begrundelse

I visse dele af det storkøbenhavnske område er postgangen usikker til gene for både erhvervsliv og beboere i de berørte distrikter. Forholdene må derfor bringes i orden hurtigst muligt.

Svar (5/3 85):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

En sådan sikkerhed er til stede. P & Ts medarbejdere har trods en kort periodes sto-

[Ministeren for offentlige arbejder]

re vanskeligheder (stort sygdomsfravær kombineret med dårligt føre og mangelfuld sne-rydning på mange parceller) ydet en fremragende indsats og næsten overalt opretholdt den vanligt høje standard.

Kun ganske enkelte omdelingsdistrikter har været berørt. Der findes i det københavnske postområde 1.715 distrikter. Af disse har der været svigt i 19 distrikter den 31. januar og i 22 distrikter den 1. februar. På ingen andre dage har over 8 distrikter været berørt. Intet distrikt har været ubetjent i flere dage i træk, således som det helt udokumenteret er blevet påstået af dagbladet Aktuelt.

At forøge P & Ts afløserstyrke til at klare enhver ekstrem situation ville være økonomisk uforsvarligt. Jeg antager, at spørgeren er enig heri.

Spm. nr. S 802

Til statsministeren (27/2 85) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan statsministeren oplyse, om de danske regeringsrepræsentanter i Wintexøvelsen vil støtte udløsningen af en atomkrig, og om de har mandat til at give dansk accept af brug af atomvåben, herunder førstebrug af atomvåben?«

Begrundelse

I NATO øver generalerne sig i øjeblikket på verdens udslettelse. Alt tyder på, at de også øver sig i den forbryderiske handling, det vil være at udløse den altødelæggende atomkatastrofe ved som den første part at tage atomvåben i brug.

Ifølge Land og Folk den 27. februar 1985 vil dette års Wintexøvelse, der varer frem til 13. marts, bl.a. indebære, at regeringens krisestab skal meddele NATO, om Danmark støtter brugen af atomvåben. Ifølge Land og Folks oplysninger indebærer Wintexøvelsen i 1977, at Alexander Haig beordrede atoman- greb på flere østeuropæiske hovedstæder.

I øvelsen spiller ledende danske embedsmænd rollerne som stats-, udenrigs-, forsvars-, justits- og indenrigsminister, dvs. regeringens krisestab.

Spørgeren må gå ud fra, at disse danske repræsentanter har det klare mandat, at en atomkrig skal undgås. Desværre er spørgeren ikke ganske rolig, før statsministeren har af-

givet et utvetydigt svar, der går ud på, at Danmark vil modsætte sig udløsningen af atomkrigen og kategorisk modsætte sig førstegangs- anvendelse af atomvåben. Statsministerens utvetydige svar må naturligvis også gå ud på, at regeringens krisestab i forbindelse med øvelsen indøver en procedure, der sikrer, at ingen beslutninger træffes uden om folketinget. Desværre måtte det i forbindelse med Able Archer-atomkrigsøvelsen i november 1984 konstateres, at generalerne her indøvede procedurer for førstegangsbrug af atomvåben, procedurer, som ikke involverede de politiske myndigheder.

Forhåbentlig kan statsministeren garantere, at noget lignende ikke vil ske igen.

Svar (6/3 85):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Øvelsen Wintex/Cimex 85 er en stabsøvelse, der har til formål at afprøve de procedurer af teknisk og politisk art, der kan tænkes iværksat under spændings- og krisesituationer og ved væbnet forsvar af alliansens område. Det siger sig selv, at disse procedurer respekterer de forfatningsmæssige krav.

Øvelsens grundlag er udviklingen af en helt fiktiv politisk-militær krisesituation. Der kan ikke herudfra drages nogen slutning med hensyn til virkelige begivenhedsforløb, godkendelse af bestemte beslutninger og lignende.

Spm. nr. S 803

Til statsministeren (27/2 85) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan statsministeren oplyse, om der i Wintexøvelsen i lighed med tidligere indøves beslutninger om at sætte militæret ind mod fredsdemonstrationer, strejker m.v., herunder gennemføre interneringer m.v., og om de danske repræsentanter i øvelsen har mandat til at give dansk accept til sådanne grundlovsstridige foranstaltninger?«

Begrundelse

Takket være de hollandske fredsfolks indsats påvistes det for få år siden, at Wintexøvelserne også drejede sig om bekæmpelse af fredsdemonstrationer, strejker osv. gennem

[Albrechtsen]

indsættelse af militær. Der henvises herom til Land og Folk den 27. februar 1985.

Det må afklares, om der fortsat i disse Wintexøvelser træffes ovennævnte beslutninger, og hvilken rolle de danske repræsentanter har heri.

Svar (6/3 85):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. S 802.

Spm. nr. S 806

Til *forsvarsministeren (27/2 85)* af:

Tommy Dinesen (SF):

»Vil ministeren konkretisere sine udtalelser fra et møde i sin valgkreds den 26. februar 1985, hvor ministeren sagde, at der ville kunne skaffes arbejdspladser ved udflytning af statslige institutioner, når en fast forbindelse over Store Bælt var etableret?«

Begrundelse

Inden for de sidste 10 år har det af politikere, der går ind for en fast forbindelse over Store Bælt, været fremført, at der burde udflyttes statslige institutioner til Korsørområdet i stedet for de mange, der bliver arbejdsløse ved færdiggørelsen af en fast forbindelse.

Indtil nu har ingen politiker dog kunnet anvise eller garantere noget som helst hverken over for byrådet eller befolkningen.

Hvis forsvarsministeren kunne garantere udflytninger, ville det interessere mange i området.

Svar (6/3 85):

Forsvarsministeren (Engell):

Som bekendt har ministeren for offentlige arbejder taget initiativ til udarbejdelsen af en række Storebæltstrapper til belysning af de samfundsøkonomiske konsekvenser – herunder de beskæftigelsesmæssige forhold – i forbindelse med en eventuel beslutning om bygning af en fast forbindelse mellem Fyn og Sjælland.

Med udgangspunkt i disse rapporter fremhævede jeg på et politisk møde i Slagelse den 26. februar i år en række positive konsekvenser for beskæftigelsen i Nyborg/Korsør-om-

rådet. På mødet gjorde jeg endvidere opmærksom på de negative beskæftigelsesmæssige konsekvenser, en fast forbindelse over Store Bælt vil indebære. Jeg gav udtryk for den opfattelse, at vi i forbindelse med de kommende drøftelser i folketinget bør fremdrage disse konsekvenser og herunder nøje overveje de muligheder, der er for kompenserende beskæftigelse blandt andet gennem udflytning af statsinstitutioner.

Da hele spørgsmålet imidlertid endnu ikke er tilstrækkeligt belyst, finder jeg det for tidligt allerede nu at pege på specifikke områder, der i givet fald vil kunne indgå i disse drøftelser.

Spm. nr. S 807

Til *indenrigsministeren (27/2 85)* af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvilken betydning ville en fast forbindelse over Store Bælt få for det civile beredskab, herunder forsyninger af fødevarer eller lignende til det sjællandske område, såfremt en fast forbindelse som led i krigshandling eller terroristangreb eller på anden måde blev afbrudt?«

Svar (5/3 85):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Etablering af en fast forbindelse over Store Bælt må antages at medføre, at den nuværende færge- og færgehavnkapacitet ikke længere vil være til rådighed i det hidtidige omfang, ligesom den reduceres nu formidskede småskibstrafik vil reducere yderligere.

Alternative transportmuligheder over bællet, der vil være af stor betydning for det civile beredskab, vil derfor ved ødelæggelse af en eventuel Storebæltbro kun i et mere begrænset omfang være til stede.

Uanset disse kendsgerninger tyder de hidtil foretagne undersøgelser på, at Sjælland i en kortere afskæringsperiode vil kunne klare sig uden tilførsler fra Jylland-Fyn, men at det vil være nødvendigt med gennemførelse af rationering af visse forsyninger som f.eks. mælkevarer.

Det skal imidlertid bemærkes, at også uden en fast forbindelse over Store Bælt vil lignende afskæringsituationer kunne opstå som følge af krigshandlinger eller på anden måde.

Spm. nr. S 808

Til *forsvarsministeren* (27/2 85) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvad vil ud fra et forsvarsmæssigt synspunkt være nemmest at forsvare eller beskytte – herunder også mod terroristangreb – en fast forbindelse over Store Bælt eller færgefart med den brede vifte af ruter, vi kender i dag?«

Svar (5/3 85):

Forsvarsministeren (Engell):

Spørgeren har den 29. juli 1982 stillet stort set det samme spørgsmål (nr. S 1047) til min forgænger.

Besvarelsen heraf, jfr. Folketingstidende 1981-82 sp. 9758-9759, finder jeg dækkende – også for nærværende spørgsmål.

Spm. nr. S 816

Til *boligministeren* (28/2 85) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Vil ministeren drage omsorg for, at der sker en ændring med hensyn til forældelsesfristen, når sager om byggesjusk behandles i voldgiftsretten?«

Begrundelse

Når sager om byggesjusk behandles i voldgiftsretten, løber forældelsesfristen automatisk videre, og man vil derfor kunne opleve, at forældelsesfristen indtræffer under sagens behandling, evt. fordi den ansvarlige for byggesjusket bevidst trækker forhandlingerne ud. I Holmstrup-byggeriet ved Århus synes det således oplagt, at det kooperative JME har benyttet sig af denne udvej for at slippe for at måtte betale for byggesjusket. Beboerne i byggeriet kan næppe betale for byggesjusket uden at blive udsat for så store huslejeforhøjelser, at det forekommer urimeligt. Det er derfor, der spørges, om der ikke kan gennemføres en ændring, således at det får opsættende virkning for forældelsesfristen, at der indledes forhandlinger ved voldgiftsretten.

Svar (6/3 85):

Boligministeren (Bollmann):

I den pågældende sag har voldgiftsretten for bygge- og anlægsvirksomhed statueret, at bygherrens fordring mod entreprenøren og de tekniske rådgivere er forældet efter 1908-loven om forældelse, idet der ikke inden 5 år fra forældelsesfristens påbegyndelse er foretaget sådanne retslige skridt som angivet i loven, der afbryder forældelsen.

Efter min opfattelse er der ikke grundlag for at ændre 1908-lovens forældelsessystem, et spørgsmål, der i øvrigt ville henhøre under justitsministeren. De nuværende regler tilskynder i rimelig grad parterne i erstatningsopgør og deres juridiske rådgivere til at være opmærksomme på forældelsesspørgsmålet og til eventuelt at træffe de fornødne retslige skridt til afbrydelse af fristen.

Det kan tilføjes, at skaderne i det konkrete tilfælde er opdaget fra 1 til 3 år efter byggeriets aflevering, hvorfor sagen støtter boligministeriets opfattelse af, at en 5 års ansvarsperiode for byggeriets parter både vil være rimelig og forsvarlig.

Spm. nr. S 821

Til *indenrigsministeren* (28/2 85) af:

Inger Stilling Pedersen (KrF):

»Vil ministeren sikre, at der på steder med offentlig adgang indrettes specielle lokaler eller afdelinger for rygere?«

Begrundelse

Mange mennesker er generet af at opholde sig i rum med tobaksrøg, og det er vanskeligt at undgå, hvis man opholder sig på offentlige kontorer, i ventesale m.v.

I Norge og Sverige har man søgt at løse problemet ved at forbyde tobaksrygning på offentlige steder bortset fra specielle rum.

Et generelt forbud mod tobaksrygning på offentlige steder tror jeg ikke er realistisk. Men det må være muligt at opdele offentlige lokaler – enten ved rumadskillelse eller ved skiltning og ved at få rygerne til at acceptere en sådan adskillelse – således at ikke-rygere har mulighed for at opholde sig, hvor der ikke er tobaksrøg.

Svar (6/3 85):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

[Indenrigsministeren]

For mange mennesker er passiv rygning et stort problem. Jeg besluttede derfor sidste år at få tilrettelagt og gennemført en kampagne om passiv rygning. Tilrettelæggelsen er i fuld gang, og kampagnen vil blive gennemført i efteråret 1985.

Det overordnede mål for kampagnen er, at alle offentlige lokaler som udgangspunkt bør være ikke-ryger-steder. Det vil bl.a. sige røgfrie møder og undervisning samt røgfrie kontorer, lokaler og venteværelser. I dag er situationen nærmest den omvendte.

Nøgleordet i kampagnen er hensynsfuldhed og forståelse. Rygerne skal ikke fratages retten til at ryge, men det må ikke genere andre. Der må derfor skabes mulighed for at adskille rygere og ikke-rygere, evt. ved at anvise rygere særskilte rygeområder.

En lang række forskellige instanser og myndigheder står for indretningen og brugen af de tusinder af offentlige lokaler. Det er en meget væsentlig del af kampagnen at skrive til disse instanser og myndigheder og henstille, at de indretter deres lokaler således, at ikke-rygere sikres retten til at indånde luft fri for tobakrøg.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 191:

Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse og boligforbedring.

(Fremsat 27/2 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Det skal ingen hemmelighed være, at socialdemokratiet med en vis frygt har set frem til dette forslag, hvilket naturligvis har sin baggrund i de seneste udspil, vi har set fra ministeren, men også har baggrund i den uenighed, der har været regeringspartierne imellem om boligpolitikken. Derfor er det da også glædeligt for os at konstatere, at den brede enighed om hovedprincipperne i byfornylesloven er bevaret. Dermed vil jeg klart tilkendegive, at der for socialdemokratiet ikke ligger de store problemer i dette forslag, og jeg vil samtidig sige, at vi er meget enige i, at det ikke på nuværende tidspunkt

er rigtigt at tage en stor revision. Man kan måske endda sætte spørgsmålstejn ved, om vi i 1988-89 har det grundlag, der skal være for at kunne tage stilling; men lad det ligge.

Om de enkelte forslag vil jeg ikke sige så forfærdelig meget. Vi kan tilslutte os tidsfristen for det individuelle veto. Derimod synes jeg nok, at vi under udvalgsarbejdet skal se på ændringen af det kollektive veto i ejerlejlighedsejendomme og andelsejendomme. Vi må i hvert fald sikre, at man ikke tvinger lejerne ud af deres lejligheder.

Vi er enige i det hensigtsmæssige i, at huslejeafsatstelsesreglerne kommer ind i byfornyelsesloven, og at kommunerne skal kunne indhente en vejledende udtalelse om den leje, der kan forventes. Blot er vi lidt usikre over for, om byfornyelsesnævnet er den rette ankeinstans, men lad os vende tilbage til det.

I den forbindelse er der et andet problem, jeg mener vi bør kigge nærmere på, og det er spørgsmålet om huslejeforhøjelser set i relation til forhøjet boligstøtte. Der har været nogle problemer rundt omkring med at få de to ting til at køre parallelt. Det mener jeg vi også bør kigge på under udvalgsarbejdet.

Endelig er der et problem, som jeg tror flere af os er blevet stillet over for, nemlig om kommunerne skal kunne nægte at godkende et forbedringsforslag for en kondemneret ejendom, hvis et flertal af lejerne har givet tilslutning hertil og det klart lever op til de påbud, som kommunen alene kan give i henhold til § 19, stk. 5, når et flertal af lejerne skriftligt har gjort indsigelse.

Det er klart, at dette forslag ikke sætter mere gang i byfornyelsen. Det er der kun én ting der kan gøre, nemlig flere midler, og jeg skal nok en gang tilkendegive, at socialdemokratiet meget gerne vil være med til at skaffe flere midler.

Vi har fra ministerens side her på det sidste set udtalelser om, at han gerne så, at pensionskasserne deltog økonomisk i byfornyelsesindsatsen. Jeg synes, det ville være interessant her i dag at få konkretiseret nærmere, hvad det er, ministeren forestiller sig, hvad det er, der skal ske, og om det er noget, vi eventuelt kan forvente udspil om i denne samling.

Lad mig til slut vende tilbage til noget, som ministeren har gjort vældig meget ud af i fremsættelsen. Det er spørgsmålet om valgfriheden og lovforslag nr. L 70.